De tyd en heeft noyt weghgenomen

Den naam en 't overschot der vromen

So blinckt hun deugt voor iedereen.

Want nadat zy zijn overleên

J. VAN DEN HEUVEL
'S GRAVENHAGE

BM
Kat. VI, A. 17

UIT VELERLEI GAARDEN.

HEIN J. BURGERS.

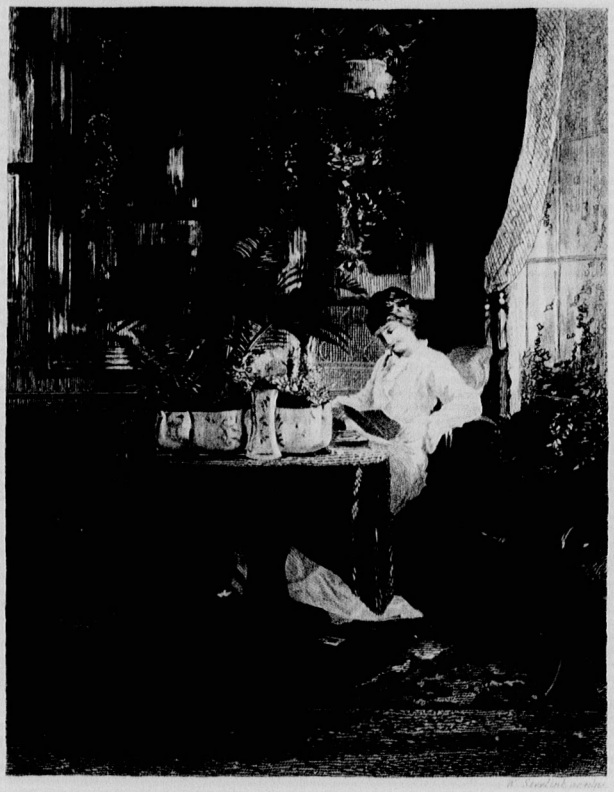

UIT

VELERLEI GAARDEN

BIJEENGEBRACHT

DOOR

W. J. HOFDIJK.

Met tien Staalplaten.

AMSTERDAM,
Tj. VAN HOLKEMA.

UIT

VELERLEI GAARDEN

BIJEENGEBRACHT

DOOR

W. J. HOFDIJK.

Met tien Staalplaten.

AMSTERDAM,
Tj. VAN HOLKEMA.

Stoomdrukkerij van Roeloffzen & Hübner, Amsterdam.

INHOUD.

	Bldz.
A. van der Hoop, Jrs.zn. Geen kinderen	1.
De Zeurende Jongeling	4.
J. L. Wertheim, Het Jurkje	10.
D. de Jonge, De bloem der Medicijnflesch	16.
Justus van Maurik Jr., De laatste broek	18.
D. Dorbeck, Een lied van Bloemen	20.
D. F. van Heijst, Niet bij groote lui. Met plaat.	22.
A. J. de Bull, Beethoven	27.
W. J. van Zeggelen, Elegie van een afgedragen zwarten rok	37.
W. J. Hofdijk, Het eerste weekgeld. Met plaat.	40.
H. J. Schimmel, Het ronde putjen	45.
J. P. Hasebroek, 's Avonds. Met plaat	54.
W. J. van Zeggelen, Rika's spoortocht	56.
E. Laurillard, Het stille hoekje. Met plaat	62.
P. T. Helvetius van den Berg, De gelukkige	64.
Justus van Maurik Jr., Betrachting	71.
L. van den Broek, De Zwaluw	74.
Nicolars Beets, Bruiloftsbeurtzang	76.
D. F. van Heijst, De reuzen van het woud. Met plaat	81.

Bldz.
P. Louwerse, De twee veerhuisjes ... 83.
W. J. van Zeggelen, Aan ons nakomertje ... 92.
J. van Beers, Een bloem uit het volk ... 95.
W. Martin Westerman, Moederlijden. Met plaat. 102.
W. J. Hofdijk, Het jagershuis aan het Wijkerduin. 105.
A. Snieders Jr., Het doodskleed ... 115.
L. J. F. Hassels, Blinde Jasper ... 118.
W. J. van Zeggelen, Van dik hout zaagt men planken. Met plaat ... 121.
A. J. de Bull, Bach te Dresden ... 124.
P. A. de Genestet, Reizen ... 132.
J. P. Heije, Natuurbeelden ... 135.
H. Binger, Zonder klanten. Met plaat ... 138.
Mr. Des Amorie van der Hoeven, Plotseling sterven ... 142.
Fiore della Neve, De weduwe. Met plaat ... 145.
J. Brester Az., Brand ... 148.
J. J. L. ten Kate, Duëllisten. Met plaat ... 154.
Piet Paaltjes, Aan ***. In haar poëzieboek ... 156.
Justus van Maurik Jr., Herinnering ... 158.
Het Paard, door den Schoolmeester ... 160.
W. J. Hofdijk, De stalboef ... 165.
Justus van Maurik Jr., Catechis ... 172.
G. H. J. Eliot Boswel, Dood bedaard ... 173.
J. van der Veen Az., d'Eêlste vangst ... 179.

GEEN KINDEREN.

DOOR

A. VAN DER HOOP Jrs.Zn.

't Is er altijd even keurig,
Nimmer overhoop een boel;
Gangkleed, loopers frisch en kleurig;
Nooit een vlek op kast of stoel;
Vette vingers op de deuren
Doen nooit den bewoner treuren;
Krassen op het vensterglas:
„Of het maar een huurhuis was!"
Alles glimt en blinkt je tegen,
Koopren roedjes op de trap,
Proopre matjes allerwegen;
Van de tegels at je pap! —

Nooit de buren, om te klagen
Over leven of geweld;
Iedre dag, als andre dagen,
Kalm en rustig heengesneld;
Kleine reekning aan den slager,
Weinig groente, weinig brood;
Zijn de tijden ook al mager —

Met je beidjes, 't heeft geen nood!
Geen beslomring; luttel zorgen;
Somtijds een effect gekocht,
Voor den ouden dag geborgen —
Wie, die 't beter wenschen mocht!

Maar — geen vreugd ook in die woning
In dat huis geen Poëzie!
Niet eens vaders dankbetooning,
Met zijn kindren op zijn knie.
Maar geen reine moederweelde,
Die uw huis ten tempel wijdt,
Tot een gaard, die vruchten teelde,
In wier wasdom ge u verblijdt,
In wie gij u voort ziet leven,
Met haar, die ge als gade mint;
Maar geen engel, u gegeven
Tot uw genius, geen k i n d!

't Engelsch hondje, zacht van haren,
Kwisple vrij uw woning rond,
Waar, in schaâuw van bloem en blâren
't Vogelkooitje een schuilplaats vond.
Kakatoe uit Indies dreven
Schelde en schimpe er overluid;
Vrij moogt gij hem klontjes geven,
Lekkre sopjes van beschuit.
Poeslief zitt' bij 't vuur te spinnen,
Streel haar, geef haar wat ge wilt —
Vogel, hond of kat te minnen,
Is maar teederheid verspild!

Kindren zijn een gift van boven!
Zalig wordt door hen eerst de echt:

Hij leert hopen, hij gelooven,
Wien zijn kroost een bloemkrans vlecht!
Kindren zijn een schat des Heeren:
In hen duurt ons aanzijn voort.
Wie dien schat naar eisch zal eeren,
Handelt naar des Heeren woord!
Kindren, heil van God verkregen,
Blijft door 's Hemels gunst bewaakt!
God schenke ieder paar dien zegen,
Die het huwlijk huwlijk maakt!

DE ZEURENDE JONGELING [1]).

Propvol was de zaal als een potje met pieren;
De gaslampen gloorden met feestelijken glans;
't Was jool in de kroeg, om den d i e s te vieren,
't I ö v i v a t ruischte langs welven en trans.

En daar ginder, aan het venster,
Zat een arme jongeling,
Die te veel had en nu sedert
Twaalf uur niet meer recht kon staan.
Nevens hem zat een senator,
Lurkend aan zijn R e n c u r r e l,
Nu eens streng dien knaap aanschouwend,
Dan zijn flesch C h a t e a u R o ë l l,
En dan drinkend. En de jongling
Sprak, terwijl een flauwe lach
Om zijn droeve lippen zweefde:
„O, dat is een schoone dag,

[1]) Deze parodie werd opgenomen in L o s e n V a s t, Jaarg. 1866.

Keesje! — Hoor, wat dwaze toosten,
En wat mooie borrelpraat!
Dat 's een echte kroegjool! — Zie toch,
Hoe ze ginder vroolijk zijn;
Hoe ze weemlen door elkander!
Daar legt een het af!... Reeds nu!
Dat is schoon!... En zou het waar zijn,
Keesje, dat ik dronken ben?"
En hij lachte, 't oude Keesje:
„Hendrik-lief! zeur toch zoo niet,
Zijt g' ook al een beetje t i p s y,
Niemand, die daar hier op ziet."

Ook ginds in „De Doelen" is 't heden diner;
Daar zitten al de oomes [1]), dit feest brengt zulks mee,
Daar babbelt en snatert ook alles dooreen,
Maar t i p s y of dronken — zóó ver is er geen.

En vriend Hendrik sprak weer: „Keesje!
Ja, 't is zeker niemendal:
Maar, wil mij toch niet bewegen,
Dat ik nog meer drinken zal!
Zie mijn boordjes eens, hoe smerig,
Hoe besprenkeld! — Ach! ik voel,
Dat ik langzaam, langzaam inslaap,
Waar ik zit in mijnen stoel;

[1]) Ik heb de Professoren hier maar als „Oomes" betiteld, eensdeels omdat dit met de maat beter uitkomt, maar ook omdat er in deze benaming iets van dien gemeenzamen eerbied ligt, die den student tegenover zijne hoogleeraren betaamt.

Want... ik word cadaver, Keesje!
En nochtans... het is nog maar
Even over twaalf — en, zie eens,
Op deez' dag, verleden jaar —
't Was toen dies ook — daar ginder
Zat ik toen nog bij mijn club,
Blij en blozend, zingend, springend,
Vol van hoop en moed; en thans, —
Ha! die luide vreugdekreten,
En dat toosten daar, 't gaat mij
Snijdend door het harte, Keesje!
Als een wreede spotternij!"
En hij gromde, 't oude Keesje:
„Hendrik! zwijg toch, klets zoo niet!
Zeur mij toch niet zoo aan d' ooren;
Praat nu liever eens met Piet."

't Wordt ginds, in „De Doelen," nu gaandeweg goed;
De wijn doet zich gelden in d' achtbaren stoet.
Zij schreeuwen en tieren al luider dooreen,
Maar rechtstreeks cadaver — zóó ver is er geen!

„En," zei Hendrik weer, „'k zou moeten
Trachten kalm te zijn, 't is waar,
Maar op dezen dies weet ik
Vast: Mijn sjees staat kant en klaar.
En — ik heb niet eens nog, Keesje!
U dit durven zeggen — maar
Al d' ellende van 't examen
Kent ge zeker wel, niet waar?
Ja?... Welnu, reeds tweemaal had ik

Voor de faculteit gestaan,
Doch bij 't einde was het telkens:
„Vriend! gij moet naar huis toe gaan;
Uw examen deugt niet!" 'k Nam dan
Zwijgend daar mijn afscheid. O!
'k Wilde spreken, maar ik kon niet;
Want mijn harte klopte zoo!
Dan eergistren, toen de Heeren
Voor de derde maal te zaam
Mij weer onder handen namen,
Sprak men: „Hendrik! nu is 't uit!"
Maar ik hield steeds mijnen stoel vast
En ik zag hen smeekend aan,
Maar zij wenkten — en mijn vonnis
Had ik nu pas goed verstaan:
'k Was gedropen!.... En nu, Keesje!
Als ik straks gesjeesd zal zijn,
Zult gij dan mijn beren temmen?
Mijn curator — wilt ge 't zijn?"

En ginds in „De Doelen" vraagt de Rector het woord.
„'k Sla," roept hij, „collega's! een toost als 't behoort!"
Maar de ovrigen schreeuwen en lachen dooreen,
En naar onzen Rector en luistert er geen.

En hij sprak weer: „O, wie weet het,
Of ik ras niet eenzaam sta
Bij een schilderhuis te mijmren,
Of 'k niet weeg en plak weldra
In een kruideniersaffaire!
En wie weet ook, of ik niet

Ga naar Harderwijk ... Maar hemel!
Neen, dat niet! dat niet! want daar...
Maar — zie ginds toch, Keesje! Keesje!
Slaat Jan Meijer daar een toost?
Ha! op Vindicat en Polit!
Jan! geef mij champagne, thans!"
En hij dronk nog veel champagne,
En toen zonk hij machtloos neer;
En ons Keesje juichte: „Hendrik!
Hendrik!... Mooi... hij zeurt niet meer."

En ginds in „De Doelen" plakt de achtbare drom;
Hun taal wordt potsierlijk, hun tong slaat reeds krom,
Zij schreeuwen, zij brullen al woester dooreen,
En goed op zijn stoel zit daar stellig niet een.

En 't was halfdrie. In „de Doelen"
Staat men op en zoekt zijn jas,
Want de kastelein deed voelen,
Dat het niet zoo vroeg meer was.
En ook ginder, in een hoekje
Der Studenten-Sociëteit,
Zeggen twee van Hendriks vrinden:
„Kom, hij dient naar huis geleid!"
Dokter Piet, die van een kraamvrouw
Weerkwam, bleef daar even staan,
En mocht juist op 't breede marktplein
Een ontmoeting gadeslaan.
Daar kwam Hendrik, door zijn vrienden
Voortgesleept met veel gedruisch,
En van d'andren kant een troepje
Professoren, lang niet pluis.

Op het midden van het marktplein
Stuit men eindlijk op elkaar,
En daar ruischen heesche stemmen:
„Goeie morgen!... Stik!... Bonsoir!"

En luide klonk plotsling de toon der trompet:
De wachter des torens blaast juist een quintet.
't Is 't air van den vos, die zijn haar wel verloor,
Maar zijn kuren behoudt, wat de tijd ook verstoor!

HET JURKJE.

DOOR

J. L. WERTHEIM.

Op de enge vliering, waar het daglicht vaal en grauw
Door 't kleine venster breekt, was tusschen man en vrouw
Een twist ontstaan. De man, als naar gewoonte dronken,
Had heel den morgen op zijn leger liggen ronken.
Nog half beneveld, was hij korzelig ontwaakt. —
't Was middag, 't uur waarop de werkman d' arbeid staakt
En zich een wijl verpoost. „Welnu, waar blijft het eten?"
Klonk 's dronkaards barsche stem. „Je hebt alweer vergeten
Den disch te dekken! 't Gaat hier aardig toe in huis!
Een mooie warboel! Och! zoo'n vrouw is toch een kruis!"
Want die zich schuldig voelt, zoekt anderen te laken,
Om daardoor eigen schuld wat minder zwart te maken.
„Waar kom je nu vandaan? Wat heb je in al dien tijd

Weer uitgevoerd? Een vrouw, die steeds haar dagen slijt
Op straat, vertrouw ik niet!"
— „'k Heb uren rondgeloopen,
Om werk te zoeken en wat brood en hout te koopen;
't Is alles bitter duur, ik sloof van 's morgens vroeg
Tot 's avonds laat — en jij, je zit maar in de kroeg!"
— „Ik doe hetgeen mij lust!"
— „Zoo denk ik ook te hand'len!"
— „Ik ga mijn eigen weg!"
— „Ik zal den weg bewand'len,
Die me aanstaat!"
— „Schepsel, zwijg! ..."
En eensklaps barst de orkaan
Van vloeken en verwenschen los, en woedend slaan
Ze elkaar met 't schamper woord de wreedste en diepste wonden;
Al wat ellende en wrok voor bittre smaadreên vonden,
Vindt hier zijn uiting; al de grieven van 't verleên,
De kommer die hen wacht en, door dat alles heen,
De droeve 'erinnering aan lang vervlogen tijden.
Ten laatste spreekt de man:
„Waartoe dat eeuwig strijden?
Ik ben het meer dan moe! 't Is daaglijks nieuwe twist.
Waartoe ons leven zoo verbitterd? Waarlijk is 't
Niet zot? Een mooi gezin!... Het mag niet langer duren.
Ik walg van zoo'n bestaan! Die kale, sombre muren
Ze boeien mij niet meer; ik heb daarbinnen vrij
Wat leed doorstaan! 't Liep me alles tegen hier!"
En zij:
— „Best! Ik begrijp je wel! We moeten van elkander;
We hebben lang genoeg daarmee gedreigd."
En de ander

— „Dat is zoo!"

— „Och, ik heb reeds veel te lang gedraald!"

— „En ik dan!"

— „'t Was een vloek, waarbij geen mart'ling haalt!"

— „Een hel!"

— „Zoo ga dan!" sprak de vrouw. „'k Heb meer geleden
Dan mensch'lijk is. Wees vrij; ik ben het ook van heden.
Ik heb voor twee gewerkt, kies zelf thans een bedrijf!
Wat mij betreft, ik heb nog handen aan het lijf
En ducht geen broodsgebrek. Maar ga toch naar je vrinden!
Ze wachten in de kroeg, je zult ze er zeker vinden!
Doch slaap je roes van nacht op straat of elders uit,
Daar ik voortaan mijn deur voor zulk een dronkaard sluit!"

— „'t Is goed. Maar meen je, dat ik 't huisraad en de plunje,
Waaraan ik deel heb, hier zou laten? Wel, dat kun je
Begrijpen! Dat ik als een bedelaar dit huis
In 't schamel werkmanspak verlaten zou? Abuis!
Ik eisch van alles hier de helft. Wij zullen 't samen
Verdeelen. 't Hoort ook mij!"

— "Aan u? Je moest je schamen!
Zeg, wie van beiden heeft de grootste vlijt en moed
Betoond om d'inboel bij elkaâr te brengen? . . . Goed!
Ook dáárin stem ik toe! — Bevredig je verlangen.
Ge zijt me vreemd! Ik wil van u geen gunst ontvangen."

En ijlings gaan ze aan 't werk. Elk monstert en betast
't Armoedig huisraad aan den wand, in lade en kast,
En gutsend stroomt het zweet van 't gloeiend voorhoofd neder.
De man haakt koortsig naar het uur, waarop hij weder
Zijn vrijheid zal erlangen. Zonder zelfs een woord
Te zeggen, snuffelt hij in 't rond, door haast gespoord
En schand'lijke eigenbaat, en niets ontgaat zijne oogen
Bij 't heiligschennend werk. Hij kent geen mededoogen!
Helaas! Wat wanorde in het somber kluisje, dat
Misschien de liefde in 't schoonst paleis herschapen had!
O droevig schouwspel! Zie slechts: wijd en zijd in 't ronde
Ligt alles door elkaar op tafel, vloer en sponde,
En ieder op zijn beurt tast toe en kaapt zijn deel.
„Neem gij dit, ik neem dat, zoo hebben we evenveel!
„Dit glas voor u en dit voor mij!"
„Twee kandelaren,
Voor ieder een! — Ik neem de klok"
— „Ik de lantaren!"
— „Voor elk een deken!" Zoo wordt 's huwlijks heil'ge band
Vaneengescheurd. — Helaas! niets zeldzaams in dien stand!

Het deelen liep ten eind. Het kil en somber weder
Wierp over 't droef tafreel een grauwen sluier neder.
Ginds op een bovenplank ligt, in een duistren hoek,
Een onaanzienlijk pak, zorgvuldig in een doek
Geknoopt. De man bemerkt en opent het.
„'k Wil weten
„Wat dit pakket bevat; we hebben 't nog vergeten...."

„'t Is zeker linnengoed.... 't Zijn kleeren.... Laat
eens zien! ....“
„Een boezelaar... een mutsje... een jurkje?...
Zou 't misschien? ...“
Zij zien elkander aan!... Vol diepen weemoed staren
Ze op de reliquieën van lang vervlogen jaren:
Want 't zijn de kleertjes, erg verouderd en verkleurd,
Van 't vroeg gestorven kind, door beiden diep betreurd.
En spraakloos staan ze daar, in 't diepst der ziel
bewogen,
En als een tooverbeeld rijst voor hun starende oogen
Een dartel, blozend wicht met 't heerlijk frissche waas
Der onschuld, in zijn eerste en laatste jurkje, eilaas!
„'t Hoort mij,“ zoo spreekt de man; „ik geef dat jurkje
noode!“
En grijpt het vast. Doch zij roept, bleek gelijk een
doode:
„Neen! 't hoort niet u, maar mij; ik heb 't met eigen
hand
Gewerkt, gestikt ....“
— „Ik wil het!“
— „Nooit! Dat kostbaar pand
Heb 'k jaren lang bewaard, om 't heimlijk te
beschouwen,
Om 't steeds te kussen; je moogt alles hier behouên,
Ja, alles! maar laat mij het jurkje van mijn schat!
Wat was het mooi en zoet! ... Ik heb 't zoo lief
gehad! ..
Het is nu drie jaar dood... God! wáárom 't ons
ontnomen?
O! ware 't kind nog hier, 't was nooit zoover gekomen!
't Is nu te laat!“
En dan, met wankelenden tred
En zwijgend, gaat ze tot haar man, en hij verzet

Zich niet, nu ze uit zijn hand de kleertjes heeft
genomen.
En onbeweeglijk staart ze er op en schijnt te droomen
En kust dan teeder jurk en kleinen boezelaar,
En 't poetsig mutsje, waar het blond en krullend haar
Zoo aardig uitkeek, waar ze 't Zondags mee mocht
tooien.
Dan strijkt zij alles weer in de oude, gele plooien
En pakt het netjes saam en fluistert somber: „Neen!
Neen kind, je komt te laat! Ik heb te veel geleên!"
„Te laat?" krijt thans de man „Vrouw, zou je dàt
gelooven?
Zeg moeder: zoo ons kind, dat engeltje daarboven,
Nog tot ons neerdaalt, tot ons spreekt en ons verbiedt
Haar kleine, lieve jurk te deelen; zoo ze 't niet
Kan dulden, dat we elkaar verlaten in dit leven, —
Zou 't dan te laat zijn, vrouw? . . . Zeg, wil je mij
vergeven?
Ik kan niet heengaan! Neen!"
En tranen van berouw
Ontwellen aan zijn oog. Hij zinkt terneer. De vrouw
Snelt toe: „Je beeft, je schreit! . . ." En snikkend
staamlen beiden:
„We zijn opnieuw vereend, we zullen nimmer
scheiden!"

Uit het Fransch van
Eugène Manuel.

DE BLOEM DER MEDICIJNFLESCH.

DOOR

D. DE JONGE.

Een donkre steeg. Vervallen, grauwe huizen,
  En gevels, die zich nijgen, of ze elkaar
Vertrouwelijk in de ooren wilden fluistren
  Het lief en leed van hun bewoon'renschaar.

En alhoewel door dat gestadig fluistren
  Der gevels licht en lucht ontnomen wordt,
Toch vindt ge bloemen in die donkre stege,
  Die niet ontblaârd, verlept zijn of verdord.

Zie! ginder voor dat huisjen groeit een ruiker;
  Zij spruit niet uit een vaas van kristallijn,
Maar uit een needrig, van groen glas geblazen,
  En kort gehalsde flesch voor medicijn.

In 't huisje zelf is 't rustig, is het vreedzaam,
  Want de eendrachtsband omsnoert heel 't huisgezin:
Maar nog géén jaar geleden, of er heerschten
  De felste twist, de grootste tweedracht in.

Men hoorde er toen slechts kijven en krakeelen,
  Wijl er geen liefde was, en wijl de man,

Een onbehouwen kerel, zich verbeeldde,
Dat nooit een vrouw iets goeds verrichten kan.

Toen werd hij ziek. De ziekte klom steeds hooger,
Bracht hem bijna tot aan den rand van 't graf,
Zoodat, behalve zijne jonge vrouwe,
Elk, die hem zag, den moed verloren gaf.

Maar z ij, zij waakte dagen, waakte nachten,
En met een liefde, een ijver, met een trouw,
Als waar zij steeds door hem bemind geworden,
Zij, de zoo vaak door hem vertrapte vrouw.

Er kwam een keerpunt, en de man herstelde.
Bij zijn herstel begreep hij, welk een schat
Van ongekende liefde en huwlijkstrouwe
Hij al dien tijd verschopt, versmeten had.

Er kwam een keerpunt. En sinds geen krakeel meer,
Maar de eendrachtsband omsnoert heel 't huisgezin ;
In 't donkre huisje viel een heldre lichtstraal,
De lichtstraal was de reine huwlijksmin.

Ja ! ginder in dat huisje geurt een ruiker ;
Zij spruit niet uit een vaas van kristallijn,
Maar uit een needrig, van groen glas geblazen,
En kort gehalsde flesch voor medicijn !

DE LAATSTE BROEK.

Studentenverzuchting.

DOOR

JUSTUS VAN MAURIK Jr.

MELODIE: „*Letzte Rose*".

Laatste broek! vaarwel voor eeuwig,
't Ga je goed; nu, goeden nacht!
Ach! ook gij, die eens mij tooidet,
Wordt nu van mijn kast gebracht.

'k Heb zoo dikwerf van mijn pronkstuk,
Van mijn broek den roem vermeld:
Ach, ze is van 't fijnste buksking,
Met sous-pieds en nooit versteld!

Bij gezang en volle flesschen
Stond ik eens in u, zoo fier;
In uw zakken, bij mijn sleutels,
Klonk nog 't geld. O welk pleizier!

Maar, helaas! het noodlot wilde,
Munt en kruis verdween alras
En ik merkte gauw dat „beren"
Juist geen lieve diersoort was.

Reeds verdween wat 'k kon verpanden,
Rok en jas en hooge hoed;
En nu gij. O! 't is verschrikk'lijk.
Laatste broek! het ga je goed.

Die beproeving is de zwaarste,
Die mijn hart zal ondergaan.
Ja, al 't aardsche is vergank'lijk!
Zelfs mijn broek moet naar de maan.

Nergens, nergens is meer uitkomst,
Laatste broek, het is geschied!
Simon Levi, neem in gods naam
Dan mijn broek voor 't geen je biedt.

Neem haar, Simon. Eer mijn tranen;
Ga! ik ben van smart kapot.
Maar, al zijn onttooid mijn beenen,
'k Word toch nooit een sans-culot.

'k Heb, Goddank! mijn chambercloak nog,
Die mijn corpus warm omhult;
'k Sla haar vaster om mijn lenden,
Gansch van dankbaarheid vervuld.

Ach! ook gij waart reeds verdwenen,
Maar, o vreugd! aan ieder end
Zijt ge stuk, getarnd, versleten:
Simon Levi bood geen cent.

Huisploert! wreedaard! neem de duiten
Van mijn broek, mijn laatste, aan.
En nu bliksems gauw mijn kast af,
Of het is met je gedaan.

En gij, broek, ga heen in vrede,
Groet mijn jas, mijn rok, mijn hoed,
Simon Levi, neem haar mede!
Laatste broek! het ga je goed.

Naar 't Duitsch.

EEN LIED VAN BLOEMEN.

DOOR

D. DORBECK.

Geef my bloemen om my henen,
Bloemen met hun frisch gewaad,
Nu mijn jonkheid is verdwenen —
En toch 't hart zoo jong nog slaat!

Laat de roos my tegengeuren
Naast de zilvrende jasmijn;
Laat de gulden krokos-kleuren
My een bô der lente zijn;

Laat een krans van nachtviolen
Zwieren door mijn lokken heen.
En mijn geest terug doen dolen
In het zaligste verleên.

Vul mijn bekers en mijn vazen
Met den schoonsten roof der gaard,
Waar de bietjens 't liefst op azen,
En de vlinder 't meest om schaart.

Laat ze gluren door heur bladen;
Laat ze zwellen uit heur mos,
En 't albaster overladen
Met heur weelderigsten dos.

Laat ze geuren, laat ze gloeien,
Wyrook wolken door mijn cel —
En mijn ziele als overvloeien
In het kleur- en geurenspel.

Spel? — Neen, bonte hofgespelen!
Ook in 't porcelein gegaard,
Blijft ge levende juweelen
Uit de groene kroon der aard;

Blijft ge starren, hel van stralen,
Over de aarde rondgespreid;
Wyrookvaten, offerschalen
Van des Heeren heerlykheid.

Ja — doorstroomt my met uw geuren,
Met uw glanzen, met uw gloed:
Om mijn ziele omhoog te beuren,
En mijn Schepper aan den voet.

Uit den donder spreekt Zijn sterkte;
Uit den nacht Zijn majesteit;
Uit de bloemen, die Hy werkte,
Liefde tot in eeuwigheid.

NIET BIJ GROOTE LUI.

DOOR

D. F. VAN HEIJST.

(Bij een staalgravure naar S. Kool.)

„'t Is niet anders, 'k moest wel kiezen,
Thuis te blijven kon toch niet;
'k Had te veel er bij verloren,
Zoo 'k die beurt passeeren liet.

„Anders zou 'k hier wel niet zitten;
'k Ben hier niet voor mijn pleizier!
Bij een smid — o lieve hemel!
Niemand zoekt me zeker hier.

„'t Heeft nog nooit zoo slecht getroffen,
't Was waarachtig casueel!
'k Ben zoo fijn in 't plannen maken,
Maar dat hielp me nu niet veel!

„Eerst liep alles mooi te zamen,
Prachtig sloot het in elkaar;
De eene dienst volgde op den ander,
'k Wachtte een heel voordeelig jaar.

NIET BIJ GROOTE LUI.

D. F. VAN HELIST.

(Bij een staalgravure naar S. Kool.)

„'t Is niet anders, 'k moest wel kiezen,
Thuis te blijven kon toch niet;
'k Had tuinen en bij verloren,
Zoo 'k die beurt passeeren liet.

„Anders zou 'k hier wel niet zitten;
'k Ben hier niet voor mijn pleizier!
Bij een smid — o lieve hemel!
Niemand zoekt me zeker hier.

„'t Heeft nog nooit zoo slecht getroffen,
't Was voorachtig zaaicel!
'k Ben zoo fijn in 't plannen maken,
Maar dat meip me nu niet veel!

„Eerst liep alles mooi te zamen,
Prachtig sloot het in elkaar.
De eene dienst volgde op den ander,
'k Wachtte een heel voordeelig jaar.

S. KOOL.

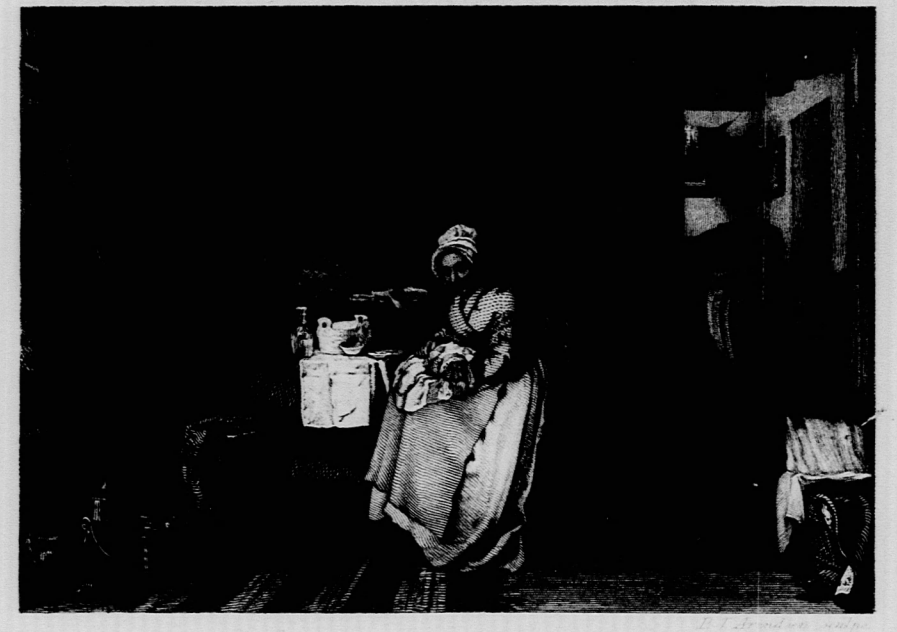

„Maar die vrouwtjes, als zij jong zijn,
Ieder weet wel hoe het gaat!
Nimmer kun je er vast op steunen,
En zij houden je aan de praat!

„Eerst kreeg ik Mevrouw van Manen,
Dan terstond Mevrouw van Spree,
En Mevrouw van Loon zou volgen,
Liep de boel een beetje mee!

„Maar jawel, Mevrouw van Manen,
— 'k Weet niet hoe het mooglijk is, —
Was al de eerste die me fopte,
En toen liep de rest ook mis.

„En daar zat ik zeven weken
Zonder loon, een naar geval!
Toen kwam zij — en 'k dacht al zuchtend:
Beter wat, dan niemendal!

„Bij een smid .... ik, die alleenig
Bij de grooten baakren ga!
'k Schaam me voor mijn eigen zelvers,
Als ik de oogen om mij sla.

„Ieder weet, hoe ik gezocht ben;
Altijd heb 'k de meeste vraag.
'k Zeg 't niet om mij zelv' te prijzen,
Maar ze hebben me allen graag.

„Had ik nu Mevrouw van Dalen
Maar zoo gauw niet afgezeid;
Och, zij had zoo'n spijt, dat vrouwtje,
Ja, zij heeft er om geschreid!

„En de Barones van Roden
Zei laatst tot Mevrouw van Vliet:
„Moet ik baker Casper missen,
Neen, dat overleef ik niet!"

„En nu hier .... 't is om te lachen,
Bij een smid .... wel, lieve tijd!
Als de menschen 't van mij wisten,
'k Was mijn reputatie kwijt!

„'k Heb het dan ook stilgezwegen;
'k Zei tot Freule Bouverie:
'k Ga naar Delft, daar woont mijn zuster,
En daar blijf 'k een week of drie.

„'k Ben niet trotsch, wel Heere neen — ik,
Ieder weet het, die me kent;
Maar toch kan 'k me hier niet schikken,
'k Ben den burgerstand ontwend.

„Och, ze zijn wel goed, die menschen,
Hij is zelfs een heele Piet,
Maar zoo'n sjeu en illegansie,
Neen, dat hebben ze toch niet.

„En de fooien? och, 't zijn kwartjes,
Waar ik anders guldens kreeg;
't Vadersgeld was ook bedroevend,
Wonder, dat 'k er nog van zweeg!

— „Roep je, moeder? — Zeg, wat vraag je? ...
Of de kleine iets hebben moet?
Hoor, ik zal daar wel voor zorgen;
Wat ik doe, is stellig goed! —

„Neen, ze moesten niet probeeren
Om te zorgen, waar ik ben;
Alsof zij het beter weten,
En ik-zelv' mijn plicht niet ken!

„'t Eten is hier ook veel minder,
Dan op Heere- of Keizersgracht.
Schraalhans is hier keukenmeester,
Telkens heb 'k een nieuwe klacht!

„Kippetjes zijn hier maar zelden;
Gistren kreeg ik er toch een,
Maar zóó taai, o Gossie-mijne,
Dat het vleesch wel juchtleer scheen!

„En de baas keek zoo gewichtig,
En met zulk een gekken lach,
Of hij zeggen wou: „Nou, proef eens,
Dat krijg je ook niet allen dag!"

„'k Ben niet trotsch, wel Heere neen — ik,
Ieder weet het die me kent,
Maar toch kan 'k mij hier niet schikken:
'k Ben den burgerstand ontwend.

„'k Zal dan ook niet lang hier banken;
Komt Mevrouw van Dijk wat vroeg,
'k Poets 'm daad'lijk als de drommel,
't Is dan waarlijk mooi genoeg!"

. . . . . .

Trotsche baker, blijf niet langer,
Ga vrij naar Mevrouw van Dijk;
Laat de burgers in hun waarde,
Vlei de grooten, en word rijk!

't Jonge moedertje in de bedsteê
Zou, wanneer gij haar verliet,
Vast wel trouwer hulpe vinden,
Is 't dan zoo voornaam ook niet!"

BEETHOVEN.[1])

DOOR

A. J. DE BULL.

Noch keinen sah ich frölich enden,
Auf den mit immer vollen Händen
Die Götter ihre Gaben streun.
SCHILLER.

Ziedaar een man — schoon jong van jaren.
Wie 't hooge, breede voorhoofd ziet,
In 't sprekend, ernstig oog mag staren,
Miskent zijn hooge roeping niet.
Hoe veel voorspellend zijn de lijnen
Van 't fier omhoog gekeerd gelaat,
Terwijl hij, in den kring der zijnen,
Daar leunende aan dien olmboom staat:
Zijn geest dwaalt verder dan zijn oogen.
De purpergloed der avondzon
Verheerlijk' ginder 't vriendlijk Bonn,
Hoe schoon de vooglen kweelen mogen,
Hoe lieflijk 't zware loover suiz',
De zilvren Rijn van verre ruisch',

[1]) Met toestemming overgenomen uit de volledige gedichten van A. J. de Bull. Goedkoope uitgave. Twee deelen. Schiedam 1871.

Hij ziet en hoort niet!. . . Zijn gedachten
Zijn in de trotsche keizerstad,
In Weenen: droombeeld zijner nachten!
Hij wil vooruit — maar zoekt nog 't pad....
Rondom hem ademt alles vrede,
Maar 't kookt en woelt in zijn gemoed;
Geen kalmte brengt hem de avond mede,
Geen zefier koelt zijn koortsig bloed.
En, half bewonderend, half bewogen,
Met d' onmiskenbren strijd begaan,
Dien 's Kunstnaars hart heeft door te staan,
Ziet met haar reine, zielvolle oogen,
En 't blonde kopjen zacht gebogen,
Zijn zuster hem lieftallig aan.
„Heb dan toch eindlijk oog en ooren
„Voor onze nederige sfeer....
„Voor — mij, voor — Moeder!" vleit zij teer.
„Wat ziel en zinnen kan bekoren —
„Zie rond! — schonk ons de lieve Heer!
„De bloemen geuren in de gaarde,
„Blauw is de hemel, lachend de aarde,
„Wij allen minnen u zoo zeer —
„Wat wil mijn lieve broeder meer?"
En uit zijn diep gepeins ontwakend
Sloeg hij het oog, van vuur nog blakend
Dat in hem rondwoelde, op haar neer.
Hij streelde haar de fraaie lokken,
Maar voelde blijkbaar niet, hoe fijn
De tooi was van het maagdelijn!
Fier bleef zijn wenkbrauw opgetrokken
En, vóór hij antwoord gaf, verried
De forsche trek reeds om zijn lippen:
Hem zou geen lieflijk woord ontglippen —
En zwijgend loog die mond zelfs niet!

„Dweep met uw bloemen! Neig uwe ooren
„Naar 't suizen van den avondwind!
„Blijf, in den droom der jeugd verloren,
„Naar 't ruischen van den Rijnstroom hooren;
„Vlij u aan moeders knieën, kind....
„Wat ik begeer?.... 'k Hecht luttel waarde
„Aan al wat u hier tegenlacht....
„Zeg, wat is 't heerlijkst, 't schoonst op aarde?...
„Dat is 't, waarnaar mijn harte smacht!"

Zij peinsde een wijl.

„Hoe kan ik 't weten?....
„Maar — grootmoê kent de waereld! Zij
„Heeft zooveel jaar op aard gesleten,
„Zóó veel geleerd, zóó min vergeten....
„Och, grootmoê! antwoord hem voor mij!"
En 't oude vrouwken, ginds gezeten,
Kwam, op de stem af, nader bij;
En op haar stokjen voorwaarts stromplend,
't Gelaat bestraald door 't avondrood,
Herhaalde zij de vraag al momplend,
Terwijl het meisje d'arm haar bood.
Een traan vloeide uit de glazige oogen,
Zoo lang beroofd reeds van 't gezicht:
„O, 't schoonste" — sprak ze, diep bewogen —
„En 't heerlijkst, kindren! is — het Licht!"

„Neen," sprak hij, „want de Geest, ons Wezen,
„Kent in zijn sfeer geen duisternis,
„En 't Licht, den eersten dag verrezen,
„Dus niet het schoonst en 't heerlijkst is.
„Al moet ons oog dat Licht ontberen,
„Het oog des Geestes immers ziet,
„Dringt in de diepst verborgen sferen
„Der hoogre Waereld en — geniet!

„Ja, sterker wordt het, méér doordringend,
„Als 't oog des vleesches 't zonlicht derft,
„De zinlijkheid verzwakt, versterft,
„En dus 't verganklijke, ons omringend,
„Geen overmacht op ons verwerft.
„Dan blikt het zielsoog vrij in 't ronde,
„Door 't stoflijke niet afgeleid, —
„En wat de geest nog niet doorgrondde,
„Wordt dan wellicht eerst helderheid!
„U valle 't zwaar dat Licht te ontberen,
„Elk staar u aan met medelij —
„Mij zou 't gemis maar luttel deren....
„'t Is 't schoonst en heerlijkst niet voor mij!"

Hij zweeg. Hoofdschuddend zweeg ook de oude,
Terwijl ze droef de handen vouwde
En biddend zuchtte: „Heer! hij weet
„Niet wat hij zegt! Spaar hem mijn leed!"

„Gevonden!".... riep nu 't meisjen blijde,
En trad den jongeling op zijde,
Terwijl ze hem in de oogen zag
En 't handjen op den schouder lag:
„Gij geeft ons zooveel schoons te hooren,
„En van uw eerste jeugd geniet
„Ge min door de oogen dan door de ooren:
„De melodij is uw gebied!
„Uw hand bezielt de doode snaren,
„Uw adem 't kunstloos herdersriet;
„Gloed en beteeknis geeft ge 't lied
„Door 't met uw toonval saam te paren....
„'t Geluid, de harmonij, de toon
„Is u dus 't heerlijkst, hoogste schoon!"

„Ook dat niet!" sprak hij. „Ja, de tonen

„Zijn eindloos meer dan 't licht voor mij: —
„Ons diepst gevoel vertolken zij;
„Waar redelijke schepslen wonen
„Geldt onbetwist hun heerschappij!
„Zij laven 't harte des bedroefden,
„Verzachten 't leed des fel beproefden,
„Hier wekken zij den heldenmoed, —
„Daar brengen ze aan 't vergoten bloed
„Een hulde, die de lijdenskreten
„Der offers van den krijg vergeten,
„De klacht der weezen zwijgen doet,
„De smart der weduwe verzoet.
„Wat ge in geen taalvorm uit kunt drukken,
„De diepste smarte, 't hoogst verrukken,
„In tonen wordt het g'openbaard!....
„Hoog blijf ik boven 't Licht ze loven —
„Maar iets nog streeft ze ver te boven....
„Mij — zijn ze 't heerlijkst niet op aard!"

„Hoe nu?" ... vroeg 't meisje en richtte de oogen
Naar 't plekjen, waar hun moeder zat,
Die zwijgende geluisterd had,
't Gelaat met diepen ernst betogen.
Zij zag den fieren, trotschen zoon,
Haar eer, haar hoop, haar gloriekroon,
Maar niet te minder in 't verborgen
Een voorwerp veler moederzorgen,
Bekommerd en vol teerheid aan....
Kwam zacht en vriendlijk bij hem staan,
En sprak toen: „Niets heeft hooger waarde,
„Niets schooners, heerlijkers op aarde
„Dan Liefde! Liefde! Liefde!....
„'t Kind
„Wordt vóór het d' eersten kreet kan slaken,

„Of zich de Liefde waardig maken,
„Door 't ouderharte reeds bemind!
„De Liefde wacht ons op in 't leven,
„Houdt zorgvol bij ons wiegjen wacht,
„Haar oog is open, dag en nacht,
„Wat heeft ze al menig leed verdreven,
„Hoe menig kindersmart verzacht.
„Eer 't wichtjen nog de minste klacht
„Of kreet om hulp heeft aangeheven!
„En wordt de Liefde nimmer moe —
„Haar taak is eindloos ook, neemt toe!
„Zij moet ons leiden door heel 't leven —
„Ach, hulpbehoevend — zijn wij steeds!....
„In hoevéél zorgen, hoevéél leeds
„Kan slechts de Liefde hulpe geven!....
„De knaap zoekt troost aan moeders schoot,
„Zij is des jongelings vertrouwde,
„En welke man wien 't ooit berouwde,
„Lei hij zijn moeder 't harte bloot!....
„Bij haar is troost in allen nood,
„Geen kind wordt ooit voor haar te groot —
„O wél rampzalig wie haar derven!....
„Maar nog rampzaalger dan dat kind
„De man, die nergens Liefde vindt,
„Of d' eenge, die hij heeft bemind,
„Vóór 's levens avondstond ziet sterven....
„O, Liefde is 't heerlijkst, 't schoonst op aard,
„De bron van licht en sterkte en leven;
„En wáár, hoe zij zich openbaart,
„Wordt alle duister opgeklaard
„En zien wij God Zijn zegen geven.
„De Liefde spreidt het doodsbed zacht,
„Zij heeft een oor voor elke klacht,
„Zij spijst en drenkt wie hongren, dorsten,

„Zij denkt geen kwaad, zij drijft tot goed,
„En aan haar nooit verdroogde borsten
„Wordt mensch en menschheid mild gevoed!
„Mijn kind!.... Mijn zoon!.... De liefde alleen
„Is 't schoonst en heerlijkst hier beneên!"

Hij drukte haar de trouwe handen:
„'t Is schoon, 't is waarheid wat gij zegt;
„Een hemelsch heil is weggelegd
„Voor wie hier door de reinste banden
„Aan wat hij liefheeft is gehecht.
„Gelukkig 't kind, de man, die immer
„De liefde heeft tot steun en staf,
„Die zich den bangen weg naar 't graf
„Door haar bebloemd mag zien en nimmer,
„Te midden van het aardsch gewoel,
„De vreeslijke eenzaamheid gevoel',
„Den rampspoed van een liefdloos leven....
„Maar — Liefde, Licht of Harmonij
„Is 't schoonste, 't heerlijkst niet voor mij! —
„O, laat mij lucht aan 't harte geven!"..
En trotsch hief hij weer 't hoofd omhoog;
Een donkre gloed straalde uit zijn oog,
En, door zijn hartstocht aangedreven,
Voer hij, als werd hij niet gehoord,
Luid, en toch in zichzelven, voort:
„O God! ik heb maar ééne bede,
„Één wensch, één zielzucht, ééne klacht,
„Die mij vervolgt bij iedre schrede....
„Verhoor ze, Alvader! Geef mij: Kracht!
„Kracht is het heerlijkst, 't schoonst der aarde!
„Kracht — ter volbrenging van den Wil!
„De wil heeft door de kracht slechts waarde;
„De kracht is alles!... 't Is de spil,

„Waarom de waereld der gedachten
„Zich wentelt!... Kracht is 't hoogste goed!
„O, wat al slapelooze nachten
„Heb 'k in mijn boezem rondgewroet...
„'k Wil scheppen! 'k wil den klomp bezielen,
„Die menschdom heet! Diep in mijn hart
„Voel ik den vuurstroom bruisen, wielen,
„Dien 'k uit wil storten! Of verward
„Ruischt mij door 't hoofd een zee van klanken,
„Van harmonieën, nooit gehoord....
„O God! hoe vurig zou 'k U danken,
„Kwam de orde eens uit dien baaierd voort!
„Voor mij geen weelde, geen vermaken!
„'k Heb alles veil, 'k wil 't al verzaken;
„Nooit heeft mijn ziel er naar getracht!...
„De waereld zij 't genot beschoren
„Der schepping uit mijn geest geboren —
„Maar mij, o God! de scheppings-k r a c h t!"

Hij zweeg. 't Was of zijn voorhoofd blonk!
Volgde op die beê terstond verhooren?...
Profetisch klonk zijn stem in de ooren
Der vrouwen na. — Het nachtfloers zonk.
Zij gingen. In zichzelf verloren
Bleef hij a l l é é n, door 't licht omspeeld
Der sterren... 't Was zijn levensbeeld!

.....man der krachte!
Vast schreed hij voorwaarts op zijn baan —
Zijn eigen heirweg! — en verachtte
De platgetreden gloriepaân.

Zijn voetstap was een reuzenschrede,
Die op 't onmeetlijk kunstgebied
Een onuitwischbren indruk liet.
Zóó ging hem niemand vóór; — zóó volgde nog geen tweede!
Wat hem begaf, — de kunstkracht niet!
Hij schiep een waereld van gedachten,
Aan onuitputbre velden rijk,
Waarop de volgende geslachten
Nog voedsel voor hun geest en arbeid voor hun krachten
En wellust vonden te gelijk!
Zijn lof ging op uit duizend monden;
Geheel Euroop gewaagde er van.
De waereld hoorde alom — en onbetwist — verkonden:
„Voorwaar! hij is een éénig man!"

Wel éénig!... In zichzelf verloren,
Schiep hij een ledig om zich heen,
En waar de schare zich verdrong zijn werk te hooren,
Bleef hij — de Meester! — doodsch alléén!

Ach, éénig in de Kunst, — dáárdoor werd hij 't in 't Leven.
Geen mededinger zelfs om hem 't genot te geven
Der overwinning door zijn kracht.
Zijn geest wierp stralen uit van onverdoofbren luister,
Maar in zijn hart en huis was 't eenzaam, droevig duister,
En om en in hem werd het nacht!
Zijn oor, den lofgalm moe, werd voor 't geluid gesloten;
Hij hoort geen tonen meer, hij ziet slechts koude noten,

En eindlijk — derft hij ook 't gezicht!...
Geen liefderijke hand om d'éénige te leiden
Of d'uitgeleefde in 't eind het doodsbed zacht te spreiden.
„God!" bidt hij, „treed met mij niet zwaarder in 't gericht!"
En voor zijn brekend oog daalt nu in de eigen stonde
Een drietal En'glen ter verlossing aan zijn sponde....

De lout'ring is volbracht....
De trotsche stervling zwicht —
Zijn jongste wensch is: Liefde en Harmonij en Licht!

ELEGIE

VAN EEN AFGEDRAGEN ZWARTEN ROK.

DOOR

W. J. VAN ZEGGELEN.

Zoo zijn de menschen!... ijdel, zwak,
Ondankbaarheid wast op hun paden,
Hun roem der kiel — hun smaad het wrak;
Na zoet genieten, koel versmaden;
Dwaas, die hun liefde zich versprak,
En de eigenbaat niet hebt geraden:
Vereering, trouw, erkenning — lak;
Zoo zijn de menschen, zoo hun daden!

Daar hang ik in een donkren hoek;
Met stof bedekt, van 't vocht doortrokken,
Mijn schouder torst verbanningsvloek,
In plaats van eenmaal fiere lokken;
Mijn knoopenpracht — ze raakte zoek;
Ik, eens de pronk der zwarte rokken,
In buurtschap met een kale broek,
Een muffe pruik en oude sokken!

Hoe heugt het mij, toen 'k eens mijn heer
Bij 't heuglijk echtaltaar omhulde,

En hoe mijn knoopsgat maagdlijk teer
Zich met de oranjebloesem vulde.
'k Zie thans het daglicht nauwlijks meer!
En, zoo men al mijn aanschijn duldde,
't Was laatst tot mosschenschrik, toen 't heir
Van vooglen aan het tuinooft smulde.

'k Werd ten katheder opgeleid:
Uit mij sprak dichter en geleerde;
'k Heb in de danszaal mij vermeid;
'k Was 's meesters trots... hoe 't al verkeerde!
Thans .. 'k ben verschopp'ling van de meid;
De knecht, die eens mijn rug fêteerde,
Verkleed heeft hij mij rondgeleid,
Toen hij de „booien" amuseerde.

Hoe prees men eens mijn net fatsoen.
Hoe kon ik 't zwak mijns meesters streelen;
Geen stofje mocht mij schande doen,
Geen kreukje mocht mijn eernaam stelen.
En thans... kon ik mijn lot vermoên?
Thans... 'k moet dat lot met klungels deelen:
Zoo al mijnheer me aan 't lijf wil doen,
't Is om voor Sinterklaas te spelen.

Een nieuwe snit verdrong mijn tooi,
'k Zag wreev'lig nieuwe modewetten;
'k Was van te deugdzaam een allooi,
Om laf me à-part te laten zetten.
Een vreemde snuf, wie quasi-mooi
Ik de intree niet meer kon beletten,
Verdrong me op 't laatst; — den smaad ter prooi
Zag 'k mij verknoeien en verpletten.

'k Werd langzaam oud, 'k werd vaal, 'k werd rood,
Na 't roekloos krenken van mijn gaven.
Mijn deugd, die lang nog weerstand bood,
Zij mocht mijn edele afkomst staven.
Ach, gaf men mij een zachten dood,
Wierd 'k eerlijk in den tuin begraven!
Maar vreeslijk eind... de kleerenjood!!
Doorkerfd, doorwroet — in 't nest der raven!

Wie dankbaarheid iets menschlijks noemt, —
Hij leeft in 't rijk der idealen;
't Sap der citroen wordt hoog geroemd, —
De schil moet naar den mesthoop dwalen.
Daar lig ik, uitgediend, gedoemd,
Die eens mijn glorie hel zag stralen.
Zoo zijn de menschen! Wie hen roemt,
Moet mij nooit tot getuige halen.

HET EERSTE WEEKGELD.

Den Kunstschilder M. Calisch.

DOOR

W. J. HOFDIJK.

(Met eene Plaat.)

Zy was heur rijkdom gants ontwend,
heur weelde . . . ook heur genot?
Genot . . . Wie waarlyk hier geniet,
dat machtwoord niet ten spot—
Hem kent misschien de waereld 't minst,
omdat hy, licht bevreesd,
Zich in een kleenen hoek verschuilt,
onnoozel en bedeesd.

Maar rijkdom . . . Hoe ze in 's vaders huis
dien ruim genoten had,
Toen 't leven haar slechts bloemen bood
op 't geur- en kleurrijk pad;
Toen haar elk koeltjen werd verzacht,
als ware 't noordewind,
Te ruw, te scherp, te killig zelfs
voor 's huizes liefste kind!

HET EERSTE WEEKGELD.

Den Kunstschilder M. Calvert.

DOOR

W. J. HOFDIJK.

(Met eene Plaat.)

[illegible] ontwend,
[illegible] ook heur genot?
[illegible] Wie [illegible] genoet,
[illegible] spot —
[illegible]
[illegible]
Zich in een kleenen hoek [illegible],
[illegible]

Maar [illegible] in 's vaders huis
[illegible] genoten had,
Toen 't leven haar [illegible] bood
[illegible] kleurrijk pad;
Toen haar elk koeltjes [illegible],
[illegible],
Te ruw, te scherp, te [illegible]
[illegible] kind!

M. CALISCH.

D. J. Sluyter sculps.

Maar weelde ... Hoe de jongling haar
ze voorgespiegeld had,
Die haar de palster wezen zou
op 't verder levenspad;
Die in den voorhoof van de min
haar koutte van de gaard
Des huwlyks, die alleen kon zijn
het paradijs der aard.

Een paradijs — voor dagen slechts,
voor lutle weken, ja!
En de engel met het vlammend zwaard —
dat was nu de eigen gâ,
Die met een ruw en hard gemoed,
al was zijn aart niet boos,
Haar uit heur Eden wreed verjoeg
en wechdreef voor altoos.

Hy rust in 't graf. Zy vloekt hem niet,
al liet hy, met te spâ
En al te onvruchtbaar naberouw,
haar niet dan armoè na;
Al moest ze met te kleine rest
van wat haar overschoot
Zich en heur jeugdig kind voorzien
van 't sober daaglyksch brood.

Wat heeft ze menig bitter uur
met arbeid doorgebracht;
Hoe menig lang gerekten dag,
na lang gerekten nacht;
Hoe menig week, hoe menig maand,
hoe menig jaar misschien,
Opdat de ontbering toch heur kind,
heur eenig kind zou vliên.

Maar eindlyk — hoe de fiere kracht
der moederlyke trouw
Ook jaren lang braveeren mocht
de zwakheid van de vrouw —
Die heldre vlam bezweem, en dook,
en daalde tot een vonk,
Die niet op 't donker levenspad
't gevergde licht meer schonk.

Door zorg en heimelyk verdriet,
te lang in 't hart verkropt,
Zonk ze eindlyk op het krankbed neêr,
vermast en afgetobd;
En bleeke ellende sloop weldra
de soobre woning in,
En roofde 't laatste glimpjen wech
van licht in 't kleen gezin.

Het kind was nu tot knaap gegroeid.
Zy had zijn paradijs,
Zoo lang 't haar mooglyk was, bewaakt —
maar armoê maakt vroeg wijs.
En als hy aan heur ziekbed zat,
voor haar-alleen slechts oog —
Dan woelde er toch iets in zijn hart,
dat haren blik bedroog.

„Er is zoo menig in de buurt,
méer zelfs dan ik nog kind,
„Die met zijn eigen zwakke kracht
brood voor zijn moeder wint;
„En waarom, luiaart! gy dan niet?" ....
die zelfbeschuldiging
Suisde in zijn hoofd en in zijn hart —
en eindelyk .... bij ging.

Hy ging, een glans van overmoed
op 't jeugdige gelaat;
Hy keert terug — en nu is 't trots,
wat daar te lezen staat:
Het kind van ouders, schatten rijk
by d'aanvang van hun echt,
Heeft in zijn moeders weduw-staat
zich thans verhuurd als knecht.

En zy?
Wilt gy de marteling
van 't arme moederhart?
Den kampstrijd tusschen smart en trots,
eer haar de zege werd:
De moeder van een handwerksman,
die 't loon by uren telt....
En toch ook — wat er schaduw grauwt —
de moeder van een held!

Och — eisch geen schaduw, maar het licht;
den traan niet, maar den lach.
Vijf dagen gingen om met pijn;
toen was het Saturdag.
Zóo had zy hem nog niet gekust
als hy ten arbeid toog:
't Was zichtbaar, dat zy elken dag
zijn offer zwaarder woog.

Zoo was de morgen droef genoeg.
Maar nu brak de avond aan;
Zy had met lust heur kleene taak
— heur huiswerk — afgedaan;
En aan 't eenvoudig feestdagmaal
is thands de moedervlijt,

Al toeft ook 't harte by den zoon,
met volle zorg gewijd.

Daar knipt de klink; daar klapt de deur;
daar kraakt de mat — daar staat
De frissche knaap haar voor het oog
met hoog gebloosd gelaat;
Daar strekt hy haar de handen toe,
gelijk zijn wangen rood —
Daar rolt het blanke zilvergeld
haar tinklend in den schoot.

Te midden van heur rijkdom was
zy steeds zoo arm geweest;
Thands, midden in heur armoê — in
wat weelde zwelgt heur geest!
Zijn eerste weekgeld! — Aan zijn hart,
dat thands van weelde blaakt,
Schreit zy, en glimlacht: „Gy eerst, kind!
gy hebt my rijk gemaakt!"

HET RONDE PUTJEN.

DOOR

H. J. SCHIMMEL.

Wat stapt lief Elsjen langzaam voort,
Als waar 't te zwaar een vracht,
Wat ze onder 't juk aan 't sneeuwwit koord
Zoo vaak te torsen placht;

Al schuimde en karnde niet de melk
In 't wit geschuurde vat,
Dien ze iedren morgen bracht aan elk
Der klanten in de stad;

En die ze altoos had rondgevent,
Zoo vroolijk, zonder grief,
Dat jong en oud haar ginder kent,
Als lachende Elsjen-lief.

Wat of haar heden deren mag!
Hoe spijtig of ze pruilt!
Als of nog nooit een schalke lach
Dat koontje had gekuild.

Wat loopt ze traag, alsof haar voet
Geen schaats sloeg, en zoo stijf,
Als had geen dansdeun ooit haar 't bloed
Doen hupplen in het lijf.

En Japik-buur, die haar van veer
Ziet naadren op den weg,
Loopt van zijn bouwland heen en weer,
En gluurt door 't groen der heg;

Vergast zich aan haar schoon gelaat,
Dat uit het mutsjen kijkt!
Zoo stijf geneept, dat keurig staat,
In witheid sneeuw gelijkt.

Hij staart zijn oogen bijna blind
Op 't uitgesneden jak,
Als wou hij, dat de morgenwind
Zich speelziek daar verstak.

„Ja," zucht hij, „'t is een lieve meid,
„En lukt de bouw me goed..."
Maar hoe, schoon hij 't „goè morgen" zeit,
Van haar geen wedergroet?

Wat of lief-Elsjen deren mag,
Of 't hem een blauwtjen spelt?
O, dat hij haar in 't harte zag,
En speurde wat haar kwelt!

Nog gister bij het veêlgekras,
De danspartij der jeugd,
Waar ze altoos meest gevierde was,
Der knapen lust en vreugd,

Had ze in haar jak van blauw katoen,
Met rank en bloem gesierd,
Gepofmouwd naar het laatst fatsoen,
De reien doorgezwierd;

Maar plotsling kwam toen Grietjen-buur,
Die ze altoos had veracht,
Aan d'arm van Krelis in de schuur,
En — ongeloofbre pracht! —

Spiksplinternieuw in 't hagelwit,
Daarbij een kap op 't hoofd,
(Waar de ijdelheid al niet in zit;
Wie had het ooit geloofd?)

Een kap met goud, met zuiver goud!
— „Och, koper is 't misschien."
— „Neen, neen," had Elsjen toen gegrauwd,
„Ik heb de keur gezien."

't Werd Grietjen voor, 't werd Grietjen na,
En Elsjen zat alleen;
Ze sloeg de rijke afgunstig gâ,
En pruilend ging zij heen.

Ze sliep geen uur den ganschen nacht;
Toch kraaide reeds de haan,
Eer zij met juk en vat bevracht,
Weer steê-waarts was gegaan.

„Een kap met goud die is zoo duur,"
Ze rekent, rekent weer —
Maar zij kocht baai, en van haar huur
Rest nauw een gulden meer.

„Als ze eens den spaarpot van den baas!....
„'t Waar stelen, — neen dat nooit!
„En Griet? die vent in stad de kaas;
„Hoe zij 't wel heeft geplooid?

„Ze kocht van 't haar geen kap van goud!"
Dus peinzend stapt zij voort,
Tot waar men door het kreupelhout
Den toren ziet der poort.

Rechts van den weg, in 't lustpr.ëel,
Voor 't vuur der zon beschut,
Den rand bekleed met mos-fluweel,
Bornt spiegelklaar de put,

Die reeds sinds menschenheugenis
In d' eigen vorm bestond,
En 't water altijd even frisch
Deed wellen uit den grond.

God groef hem zelf wis in het bosch;
Zijn vocht laafde iedren keer
De blanke duif, den rooden vos,
Den beedlaar en den heer.

Ook Elsjen leschte er vaak haar dorst;
En thands, reeds wandlens moê,
Rept zij met zweet en stof bemorst,
Den voet naar 't putjen toe.

Daar heft ze reeds het melkmaatje op,
Dat haar een dronk belooft;
Maar reeds bij d' eersten waterdrop
IJlt, wart haar iets door 't hoofd.

„Het water mengt zich goed met melk,
„'k Vergroot alzoo mijn schat;
„Ik breng 't gewone maatje aan elk
„Der klanten in de stad,

„Den baas zijn geld; — 't is braaf, 't is vroê —,
„Ik blijf van diefstal vrij.
„Ik breng aan niemand nadeel toe,
„En 'k hou genoeg voor mij."

Ze strekt de hand naar 't waterbad,
Spiedt rond, ze beeft er van.
Ze plonst het water in het vat;
Niet een, die 't proeven kan!

Toch met ontrust, ontstemd gemoed
Zoekt zij den heirweg weer;
Wat zij gedaan heeft, is niet goed.
Haar hartjen fluistert: „Keer."

Doch haar verstand verweert zich vlug,
En welkom is haar 't woord:
„Gij geeft het water niet terug
„Dan met de melk; — dus voort."

Ze ventte rond en ging weer heen;
Haar schoot puilde uit van 't geld.
De laatste schijn van angst verdween,
Toen zij had opgeteld,

Wat winst zij reeds bij d' eersten keer
Gegaard had voor háár deel.
Ze draait het muntstuk heen en weer,
't Is morgen eens zoo veel.

Zoo gaat het weken, weken voort,
Het putjen blijft haar trouw;
't Geweten wordt niet meer gehoord,
Het hart kent geen berouw.

Ze slaat alleen haar oogleên neer
Als Japik-buur haar groet.
Toch wist ze niet van schaamte meer,
En hield voor elk zich goed.

Ze hield zich goed, zelfs toen de baas
Ten peerde steêwaarts joeg,
En thuis gekeerd aan Elsje en Klaas
In naam der klanten vroeg:

„Hoe komt de melk zoo dun en blauw?"
Want puntig sprak ze snel:
„Ja, baas! 't is vreemd, maar 'k vatte 't gauw,
„De blaerkop is niet wel."

't Bedrog woog nooit zoo zwaar als toen;
Hoe haar de boezem joeg!
Maar kon zij 't slechts nog eenmaal doen, —
Dan had zij geld genoeg.

Zij ging; — 't was Oogstmaand, en de boer
Beurt blij 't geslaapmutst hoofd
En stapt naar 't veld, dat menig voer
Van goudgeel graan belooft.

Hij had gezaaid en van den Heer
Den wasdom afgewacht.
De regen viel bevruchtend neer,
De zonnestraal schonk kracht.

Ook Elsjen oogstte wat haar hand
In d' akker had gezaaid.
Wat d' Afgunst welig had geplant,
Had thands 't Bedrog gemaaid.

Zij keerde, — met het rijk kleinood.
Nauw is 't haar tasch vertrouwd,
Of weer nieuwsgierig woelt zij 't bloot,
Bewasemt zij het goud.

Zij kan niet meer den lust weerstaan ;
Ze bindt om 't hoofd haar tooi.
Ze kijkt schier iedren wandlaar aan,
Als vroeg ze : „Staat het mooi ?"

Och, dat ze thands een spiegel had !
Maar wacht, het putje' is daar ;
Geen spiegelglas was ooit zoo glad,
Weerkaatste 't ooit zoo klaar.

Ze huppelt door het kreupelhout,
Buigt over 't putjen heen.
Wat plompt er neder ? God ! haar goud
Schoot los, zonk neer, verdween.

Ze grijpt het na, het baat niet meer ;
Een stem rijst uit den vloed :
„Wat van mij kwam, keert tot mij weer ;
Nooit dijt gestolen goed."

Hoe haar het hair te berge rees
Bij d' ongewonen groet !
Ze vlucht door hegge en struik ; de vrees
Hecht wieken aan haar voet.

Ze rust niet, voor ze 't rieten dak
Ziet rijzen uit 't geboomt.
Ze voelt den gantschen dag zich zwak,
Als had ze naar gedroomd.

Vreemd was haar angst den dorpeling,
Vreemd was 't naar-zelv', — ze bad.
En toen zij weder steêwaarts ging,
Koos zij een ander pad.

En toen na 't derde wekenpaar
De bouw gewonnen was,
En 't geld, na zulk een vruchtbaar jaar,
Gehoopt was in de tasch,

Dorst Japik-buur naar Elsjen gaan;
Hij vroeg beschaamd, bedeesd:
„Mijn Elsjen, jij bent.... zie me eens aan —
„Mij altoos lief geweest.

„En zoo je mij wilt, Elsjen! sla
„Je kijkers op. Je kleurt....?"
Lief Elsjen zweeg, maar 't hart sprak: ja.
Dat is wel meer gebeurd.

Ze werden spoedig man en vrouw,
En elk zei van dat paar:
De man is onvermoeid in touw,
De vrouw van zessen klaar.

De vette wei gaf vette melk
En boter in het vat,
Die Elsjen 's morgens bracht aan elk
Der klanten in de stad.

En sprak haar Japik soms wat bout,
In 't slecht, onvruchtbaar jaar:
„Elslief, als jij de boter zout,
„Maak haar vandaag wat zwaar;"

Dan sprak ze: „Neen, van middag eer
„Wat minder overvloed;
„*Wat van ons komt, keert tot ons weer,*
„*Nooit dijt gestolen goed.*"

'S AVONDS.

DOOR

J. P. HASEBROEK.

Bij een plaat.

De dagvorst daalt. Het vlammend luchtpaard bluscht
Het vuur, welks gloed 't zijn kan langs 't zwerk deed
jagen.
Het groen heraâmt, door 't blaakren neergeslagen,
Verkoelend suist de wind langs veld en hagen,
En de avond roept ter rust.

Voor mensch en dier wat weelde! welk een lust!
De witgewolde kudde, moê van 't dwalen
Door 't heivlak in de heete zonnestralen,
Riekt blij de kooi, waarheen zij af gaat dalen,
En de avond roept ter rust.

Maar 't windeke des nachts aanzwevend, kust
Geen zwerver, die het dankbaarder zal groeten,
Dan de arme scheper, die met rappe voeten
Naar huis spoedt om er gade en kroost te ontmoeten,
Waar de avond roept ter rust.

's AVONDS.

door

J. P. HASEBROEK.

Bij een plaat.

P. STORTENBEKER.

J. H. Ronnefeld sculps.

O lief tafreel, dat kalmte wekt, en sust!
Zoo treft gij ook den Herder, die ter weide
Eens andren Meesters andre schapen leidde,
Hoop gevend, dat ook zulk een vreê hem beide:
„Uw avond brengt u rust!"

RIKA'S SPOORTOCHT

van Haarlem naar Amsterdam.

(OPGEVANGEN EN GEDEELTELIJK BIJGEWOOND)

DOOR

W. J. VAN. ZEGGELEN.

— Rika, wel vertel me eens, meid,
Hoe is jou de reis bekomen?
'k Heb al tot mijzelf gezeid:
Riek zal eindlijk toch eens stoomen!
Hoe de wezel er toe kwam,
Om zich op het spoor te wagen!
Maar ik dacht, toen ik 't vernam:
Nou, ze zal 't zich niet beklagen!
Mensch! heb je ooit zoo'n vaart beleefd?
Heb jij nou dat ding begrepen,
Dat geen half uur noodig heeft,
Om jou naar je nicht te sleepen?
En hoe was 't in Amsterdam?
En wat zei daar jou famielje,
Toen je uit Haarlem tot hen kwam?
Meid, je lacht! Ik zie, 't beviel je!

— Lach ik nou, toen lachte ik niet
Heer-mijn-tijd, wat was 'k verlegen,

Toen ik nog bij veel verdriet,
Spot en spijt heb nagekregen.
Hoor hoe 't kwam: 'k Stond in 't station,
Met mijn „nommertje" te wachten;
D' angst, dien 'k nooit verzetten kon,
Zette ik nu uit mijn gedachten;
'k Dacht: toevallig ware 't wel,
Als er juist *nu* iets gebeurde.
Hè, wat klonk dat fluitje schel,
't Was mij of mijn oorvlies scheurde!
Open sprong de deur; maar zie!
Wat me toen die menschen drongen!!
'k Dacht, ik onderstboven viel,
Door het duwen van een jongen;
'k Deed wat ieder ander deed:
'k Spoedde me om een plaats te krijgen;
Eindlijk zat ik erg bezweet
In de lage kast te hijgen.
'k Zag geen schepsel om mij heen,
Dien ik kende of ooit gezien had;
'k Dacht bij al die vreemdigheên:
'k Wou ik goed al bij Nicht Sien zat.
Toen men aan het hotsen ging,
Trad er een trompetter binnen,
'k Dacht, hij de vergadering
Zeggen kwam: we gaan beginnen!
Maar hij vroeg de „nommers" af,
En hij scheurde er van aan stukken;
Wat een *air* die vent zich gaf,
Met zijn uit de handen rukken
Van het briefje! 't Was betaald!
Dat moest toch zoo'n kerel denken.
Toen hij 't al had opgehaald,
Kwam hij naar mij henenzwenken,

Heere, ik kende 'm goed, dien maat;
't Was een jongen van mijn jaren,
Nog van 't school een kameraad,
Toen we saam bij Wollef [1]) waren.
„Hé," zei 'k, „oude kennis, man!
Wat eens menschen loop soms raar is.
Ben jij hier trompetter, Jan?"
„Neen," zei Jan, „'k ben „commissaris."" [2])
Maar toen hij mijn „nommer" nam,
Zeid-ie met een leuke tronie:
„Moet Uwé naar Amsterdam?"
„Ja, naar Sien en Neef Antonie,"
Gaf 'k ten antwoord. Toen zei hij:
„Dan zit je op verkeerden wagen."
't Gaf alom een lachpartij;
Ik zat als van 't weer geslagen.
'k Stak mijn hoofd het venster uit:
„Ho!" riep ik, „'k moet ginder henen!"
Maar jawel, dat helsch gefluit
Ging me alweer van hoofd tot teenen;
'k Riep den „commissaris" aan,
Dat hij mij er uit zou laten,
Kijk, 't was niet om uit te staan,
Want de buffel liet mij praten.
De een'ge raad, dien hij mij gaf,
Was: 'k zou geen bombarie maken.
„'k Zet je," zeid-ie, „strakjes af,
Als we Vooglenzang genaken."
O, 'k vergeet het nooit meer, neen!
Zulk een traiterachtig ritje;

[1]) Wolff, de naam des Onderwijzers van de Departementsschool van 't Nut van 't Algemeen te Haarlem.

[2]) Ze meent waarschijnlijk Conducteur.

Allen lachten om mij heen,
Hè, het was een aaklig zitje.
En toen 'k kwam aan Vooglenzang,
Dacht ik: 't zou zich weer herstellen
Lieve deugd, mijn leven lang,
Zal mij nog die uitgang kwellen.
Nooit vergeet ik 't valsch gezicht
Van dien Jan, dien „commissaris;"
„Riek," zoo riep hij, „groet je Nicht."
„Stik," zei 'k, „leelijke falsaris."

En daar stond ik nu alleen,
Eerst te schelden, toen te klagen;
Eindlijk liep ik spijtig heen,
Naar 't station om raad te vragen.
'k Vroeg den glimpet, die daar stond,
Hoe 'k naar Amsterdam moest komen;
Of hij er geen been in vond,
Zeid-ie „met den beurstrein stoomen!"
Met den beurstrein! lieve tijd,
'k Moest nog tot den middag wachten,
'k Was mijn ganschen morgen kwijt;
'k Stond beteuterd in gedachten.
Eindlijk dacht ik: 't helpt me niet,
Of ik hier al sta te zeuren,
Wat geschied is, is geschied,
Maar nooit zal 't mij weer gebeuren.
'k Nam den raad deemoedig an,
Hoe ik verder had te hand'len;
'k Zou langs den „Geleerden man"
Langzaam weer naar Haarlem wand'len.

't Was een tocht, vervelend, lam,
'k Had geen mensch om toe te spreken!

Zat ik nu in Amsterdam,
'k Had met Sien al veel bekeken!
Zoo dacht ik. Al stapte ik aan,
't Was mij of 'k niet voort kon komen;
Was 'k maar in de schuit gegaan;
Liever dan dat aaklig stoomen.
Twee uur was er mee gemoeid,
Eer 'k in Haarlem weer terug was,
Heel mijn morgen was verknoeid.
En dat ik, die steeds zoo vlug was!

'k Slenterde weer naar 't station.
Nieuwe smart moest mij hier treffen,
Toen 'k mijn knip niet vinden kon;
Niemand kon mijn angst beseffen,
Toen ik zocht en telkens zocht,
Zesmaal al mijn zakken keerde,
En geen schaduw vinden mocht.
Van het beursje, waar 'k op teerde.
'k Dacht mij dof; hoe dit en dat,
Kon die ramp mij zijn beschoren?
Eindelijk meende ik: 'k had mijn schat,
Straks bij dat gedrang verloren!

Zonder geld, wat nu gedaan?
'k Liep als een, die hard het land heeft;
Ik besloot naar huis te gaan, —
Zet een vuistje wie geen hand heeft!
Thuis!... Mevrouw was razend blij,
Toen zij mij terug zag keeren,
Want ze kreeg, dus zei ze mij,
's Avonds gasten te logeeren.
'k Werd gepaaid om naderhand
Weer een vrijen dag te krijgen.

Drukte was 't aan allen kant,
's Avonds stond ik moè te hijgen;
Afgesloofd en moegezeuld
Dacht ik na op al mijn rampen,
En moest dof en afgebeuld
Nog met spot van andren kampen.
Slechts één troost verblijft mij nog,
Want Mevrouw, — ik mag 't niet jokken, —
Zei me: „Riek, nou ga je toch,
Als de gasten zijn vertrokken."
En, — 't is toch een goede ziel! —
'k Heb zoo wat een stil vermoeden,
Dat zij, wat mij 't bitterst viel,
Mijn verlies, mij zal vergoeden.
Maar, als 'k ga, gebeur wat wil,
Op een spoortrein?... Nooit m'n leven,
Zelfs al ligt de trekschuit stil,
Zal 'k mij op dat ding begeven.
Maar wie 't doet, ik raad hem aan,
Om vooraf secuur te vragen,
Zie je een commissaris staan:
„Baas! is dat de rechte wagen?"

HET STILLE HOEKJE.

DOOR

Dr. E. LAURILLARD.

(Bij een staalgravure naar H. J. Burgers, tegenover den titel.)

Streven en werken is doel van het leven;
Arbeid geeft inhoud en zin aan 't bestaan;
't Spannen der spieren, van 't vleesch en des geestes,
Brengt onze bloemen en vruchten ons aan.

Toch eischt gedurig de werktijd verpoozing,
En — dan is 't heerlijk en zalig en zoet,
Neder te zitten in 't needrige hoekje,
Zonder gareel om den geest of 't gemoed.

Wèl hem, die 't kent, — 't stille hoekje des vredes,
't Hoekje, waar kalmte als een tooverzang ruischt,
Waar het den mensch, in zijne eenzaamheid, zijn kan,
Of hem een lied zonder woorden omsuist.

't Is niet eens noodig, — om daar te genieten, —
Dat er de weelde zij, mollig en fijn;
Zoet kan men rusten op 't vlechtsel van biezen,
Even zoet, als op de hoes van satijn.

Noodig is 't wel, voor den rijke en den arme,
Zal zijne ruste zijn zuiver en goed,
Dat er, bij vrijdom van arbeid en moeite,
Ook een *stil hoekje* zij in zijn gemoed. —

DE GELUKKIGE.

Eene oude vertelling.

DOOR

P. T. HELVETIUS VAN DEN BERGH.

Er leefde, een eeuw of wat geleden,
In zeker rijk,
Een zeker Vorst, bemind en aangebeden;
Geen ander Vorst was hem in macht en roem gelijk.
En toch, schoon hem geen vijand aan dorst randen,
De schepter beefde in zijne handen,
De diadeem werd hem te zwaar,
Het ziekbed was zijn troon. Een schaar
Van ijvrige aesculapen
Zat reeds een maand of tien, bij 't bed, hem aan te gapen.
Men hield consulten, maar verstond elkander niet,
En schold en sloeg elkaar; 't is wezenlijk geschied.
Het was de mode zoo in die barbaarsche tijden.
De kunst is sedert wel niet sterk vooruitgegaan,
Maar nu de dokters zich vriendschappelijk verstaan,
En allen twist vermijden,
Ziet men hen allen ook in mooie koetsen rijden.
De dokters van den Vorst betoonden niet veel zin
Om hun patiënt zoo spoedig te genezen,

En gaven hem vooreerst braaf medicijnen in,
Inmiddels dat het bleek, wat toch zijn kwaal mocht wezen.
„'t Is dit," zeî de een. „Neen, neen," zeî de ander weer, „'t is dat."
Geen kwaal, die de arme Vorst niet had!
Zoo was hij reeds een ruimen tijd behandeld,
En aan de hand der kunst tot bij zijn graf gewandeld,
Toen door zijn hoofdstad een Arabisch doctor trok,
Met name Bram Olipohok,
Een wonderdokter, die ook de ergste kwaal deed wijken,
Voor wien, ja, zelfs de dood de zwarte vlag moest strijken.
Het spreekt vanzelf, dat deze Bram
Voor deze aesculapen dáár zeer ongelegen kwam.
Ze zochten hem dus bij Zijn Hoogheid zwart te maken;
Maar deze was aan 't eind van zijn geduld
En joeg hen allen weg. Met diep beschaamde kaken
Vertrokken ze; 't viel hard, maar 't was hun eigen schuld.

Vriend Bram Olipohok werd nu aan 't hof ontboden.
Hoe hij er uitzag en wat slag van vent het was,
Komt minder hier te pas.
Men heeft te weten slechts van nooden,
Dat hij in de eene hand een tooverstaf, gevat
In goud, in de andre hand een zilvren doosje had,
Waarin een balsem, purperkleurig
En extra geurig.
Eerst zwaaide hij dien staf, tot zevenmaal, in 't rond,
Sprak zeven woorden uit, die hij alleen verstond,
Ging 's Vorsten voorhoofd met dien balsem toen bestrijken,
Urine en tong bekijken,

Bevoelde 's Vorsten bovenlijf,
Bedacht zich een minuut of vijf,
En sprak: „O, Vorst, er is, tot redding van uw leven,
„Één enkel middel slechts, dat ik u op zal geven.
„Dat gij dat middel vindt, is mijn oprechte wensch:
„SLAAP ÉÉN NACHT IN HET HEMD VAN EEN GELUKKIG MENSCH!"
—„Is 't anders niet, mijn vriend, dan ben ik dra genezen:
„Die hemden zullen, in mijn rijk, niet zeldzaam wezen!"
Riep onze Vorst verheugd. Hij schonk den Arabier
Het grootkruis van den grauwen gier,
Deed zijn portret voor hem in diamanten zetten,
En bovendien ontving
De wonderdokter nog tienduizend pistoletten,
Een mooien ring
En duizend dankjes. — Nu, de man was best tevreden,
En waarlijk ook niet zonder reden:
't Was gauw verdiend. — De maar verspreidde zich reeds, dat
Zijn kunst den goeden Vorst al half genezen had.
Men luidde, uit pure vreugd, de klokken.
Een uur daarna, verliet de wonderarts de stad.

„*Allons*, heer Kamerheer, uw hemd nu uitgetrokken!"
De Kamerheer deed 's vorsten zin:
Hij trok zijn hemd uit, en Zijn Hoogheid sliep er in;
Maar 't hielp niet. „Hoe, dat is een mislijk teeken!"
Riep deze, „aan uw geluk schijnt nog zoo iets te ontbreken
„Dat resultaat heeft mij geheel ontstemd.
„De tweede Kamerheer geev' mij zijn hemd!"
't Hielp ook niet. Geen der hovelingen,
Wiens hemd des Vorsten kwaal in 't minste kon bedwingen!

Men zocht toen redding bij de Grooten van den staat,
Den Kanselier, den Aartsprelaat,
Ministers, Generaals, en die (men zou het meenen)
Gelukkig moesten zijn, daar zij gelukkig schenen;
Maar veelal is de schijn bedrog.
De goede Vorst werd erger nog.
Men was reeds tot den boer en burger afgekomen,
Had zelfs zijn toevlucht bij 't *canaille* reeds genomen.....
Vergeefs! Het gansche land bedekte een zwarte wolk,
't Stond onder water, door de tranen van het volk!
Het vorstelijk paleis veranderde in een klooster,
Elk hoveling werd ziekentrooster
En bleef slechts hoveling bij 's Vorsten oudsten zoon,
Den erfgenaam der kroon.
Nu, deez' had ook vooreerst geen ziekentrooster noodig,
En aan het hof is nooit een hoov'ling overbodig.

Maar keeren wij bij 't ziekbed weer! —
Daar zat onze eerste Kamerheer:
Zijn droefheid was oprecht, hij weende zelfs ter zijden.
De Kroonprins mocht hem niet wel lijden,
En hij voorzag, dat, spijt zijn hoov'lings trouw,
Hij, als Zijn Hoogheid stierf, *ex*-hoov'ling worden zou.
„Geloof me, o Vorst!" sprak hij, „de vent heeft u bedrogen!"
— „Of gij," riep deze in toorn, „hebt mij wat voorgelogen,
„Toen gij me zwoert, bij kris en kras,
„Dat ieder, in mijn rijk, volmaakt gelukkig was."
— „Helaas!" zei de ander weer, „men kan het licht beseffen,
„Hoe moeilijk 't zijn moet, een gelukkige aan te treffen.
„Wie is gelukkig in deez' tijd van droefenis,
„Nu de aangebeden Vorst zoo ongelukkig is!"

— „Ja, praatjes," zuchtte deez'. „'k Mag dus geen hulp verwachten?
„Daar lig ik reeds driehonderd bange nachten
„Te zweeten in een hemd, dat mij niet helpen kan!
„Hier moet een eind aan, man!
„'k Beveel dus, dat ge in alle hoeken,
„Mij, een' gelukkig mensch zult zoeken,
„En dat zoolang, tot gij er eindelijk een vindt:
„En breng me dan zijn hemd, gezwind!"
De Kamerheer droop af. De straten rond te loopen,
Om vuile hemden op te koopen,
Was juist niet prettig; maar wat doet een hoovling niet,
Die zijn beminden Vorst in zulk een' toestand ziet!
Hij zou nog meer doen, ja, hij zou zijn eigen leven,
Indien 't maar helpen kon, zijn' Vorst ten beste geven,
Hij voelt zoo diep wat hem, als trouwen knecht, betaamt.
Een hoovling is een mensch, die menig dier beschaamt.
Maar al genoeg; het schiet me daar te binnen,
Dat hovelingen juist het minst de vleitaal minnen.

De trouwe Kamerheer liep dus de wijken plat,
En bracht de hemden aan, die hij gevonden had.
Zijn Hoogheid zou maar eens proberen.
Zijn Hoogheid deed het, maar geen hemd kon haar cureren!
Nadat dit weêr een week of wat zoo had geduurd,
Ging hij, op goed fortuin, eens door een achterbuurt,
En zag twee mannen staan; het waren ambachtslieden,
Wie 't niet geraden scheen, iets voor hun hemd te bieden.
Want, schoon tevredenheid zich toonde op hun gelaat
Hun haveloos gewaad

Bewees hun nooddruft; dus van hen was niets te hopen;
Ook was de Kamerheer hen schier voorbijgeloopen.
Maar ziet, daar zeide de een: „Geloof me, broeder Jan,
„'k Ben zoo gelukkig, als een mensch maar wezen kan.
„Ik heb een lieve vrouw en acht gezonde kinderen,
„Geen wissewasjes, die me hinderen;
„Ben 'k al eens scheef gemutst, dan zie ik op mijn minderen.
„We hebben wel niet veel, maar hebben toch genoeg;
„En zoo me een Rijke vroeg
„Of 'k, honderd daalders toe, met hem zou willen ruilen,
„Ik deed het niet." — „*Parbleu!* Gaat daar 't geluk zich schuilen?"
Dacht onze Kamerheer. »Wel, wel, dat is al raar!
„Zou die gelukkig zijn? Ik mag het lijden, maar
„Hij zal het in zijn soort dan wezen.
„De man zou mij 't geluk, als ongeluk, doen vreezen!
„*Enfin*, 't eischt onderzoek, dus spreken wij hem aan!
„Een woordje, vriend! Gij acht, heb ik daar wel verstaan,
„U recht gelukkig, maar is 't wellicht zelfverblinding?
„Er zijn, geloof me, ik weet het goed, bij ondervinding,
„Veel ongelukkigen gelukkiger dan gij."
— 't Kan mooglijk zijn, Meneer, maar 'k zeg en blijf er bij,
„Dat ik gelukkig ben." — „Ik wil het dan gelooven.
„Het zou een zegen zijn voor u en mij,
„En nog een' derden daarenboven.
„Hoe is uw naam?" — „Ik heet Josephus, edel Heer!"
— „Nu dan, Josephus, ga eens even, heen en weêr,
„Met mij naar 't hof. Ge zult tot eer en rijkdom raken."
— „Naar 't hof? Wat heb ik dáár te maken?
„Naar 't hof? Wat me al niet overkoomt!

„Naar 't hof? Ik ? Bij mijn ziel! dat had ik nooit gedroomd,
„Die eer! En dat aan mij! En wat kan u bewegen ?..."
— „Men is daar juist om een' gelukkige verlegen."
— „*Va!*" zei Josephus, „'k ben uw man;
„En 'k zal dan eens wat zien, waar ik van praten kan."
Hij volgt den Kamerheer, nieuwsgierig, opgewonden;
Deez' juichte al, vóór 't paleis, tot allen die daar stonden:
„Triumf! 'k Heb eindelijk een' gelukkig mensch gevonden!
„Daar komt hij met zijn hemd! Zijn Hoogheid is gered!"
Hij sleept Josephus voort, tot aan het vorstlijk bed,
Beproeft het zelf om hem te ontkleeden,
Maar eensklaps stond hij roerloos, stijf
Van schrik, en 't was niet zonder reden...
't Gelukskind had geen hemd aan 't lijf!

BETRACHTING.

DOOR

JUSTUS VAN MAURIK Jr.

We zijn in een kerk; — Waar? — Wel! ergens;
De Dominé staat op den stoel.
Hoe hij heet? — ja! zijn naam vindt ge nergens.
Dat 's minder; hij preekt met gevoel.
Hij preekt over 't zalige geven:
„Helpt de armen in hun bitteren nood,
„Geliefden! ach! geeft en blijft geven
„Geeft rijk'lijk want de armoê is groot
„Ontfermt U toch over die armen.
„De winterkou stemme u mild
„Geeft kleeren om hen te verwarmen
„Geeft brood, dat den honger hun stilt
„Bezit gij twee jassen mijn vrinden
„Één zij voor uw lichaam genoeg,
„Geeft de andere den armen. Beminden!
„Ach! weigerdet ge ooit wie U vroeg.
„Laat nu te vergeefsch niemand smeeken
„Zie 't weer is zoo bar en zoo koud
„Ach! soms wil het harte ons breken
„Als 't zooveel ellende aanschouwt
„Komt! tast in den zak en gegeven,
„Straks reikt m' u een bus tot dat doel

„God zegene uw liefderijk streven."

. . . . . .

Wat preekt hij vandaag met gevoel
'k Ben tot in mijn nieren bewogen
Wat is 't toch een dierbare man
Denkt Dominé's vrouw. In haar oogen
Welt zelfs ook een traan nu en dan.

De kerk is uit en in de kosterskamer
Zit Dominé bij 't vuur en warmt zijn koude leên
Hij glimlacht vergenoegt en vraagt: Wel! Cramer
Was 't zakje goed vandaag? „O Dominé ik meen
„Dat 't nooit zoo goed nog was," zegt de diaken,
„Ik vond een bankje er in van vijf-en-twintig pop
„Dat zal met 't andre, laat eens zien, juist maken
„Een honderd zestig gulden — op den kop —
„Maar 't is geen wonder na zoo'n aanbeveling,
„U sprak met zooveel kracht, gevoel en innigheid."
„Ja," antwoord Dominé, niet zonder zeek're streeling
„Mijn woord was niet vergeefsch, iets wat mij zeer verblijdt."

De Dominé komt thuis. — „Och! man hoe heerlijk
Hoe lief heb je gepreekt," roept gansch verrukt zijn vrouw,
Ik was getroffen; heusch! ik schreide eerlijk
Van medelijden. — Man! ik was erg trotsch op jou."
„Zoo kind, dat 's goed, nu er is mooi gegeven
Een bankje zelfs; hè vrouw, wat zeg je daar wel van."
„Och!" antwoordt zij, „mij dacht ik moet nu rijklijk geven
Hij heeft alweer gelijk, mijn allerbeste man.
't Is 't huishoudgeld, dat 'k gisteren heb gekregen."

„Mensch! ben je dol," valt plots haar egâ knorrig uit,
„Nu zit je zelf een dag of wat verlegen
Want 'k heb op 't oogenblik geen cent in huis —
geen duit.
Enfin, 't is weg; geef mij mijn huisjas even."
Verlegen ziet Mevrouw haar egâ in 't gelaat
En zegt: „Och heer! ik heb hem weggeven,
Er stond een arme man, zóó zonder jas op straat,
Hij bibberde van kou. Jij hebt twee jassen
Dus gaf 'k den stumperd één, wat was hij in zijn schik!
En heel toevallig wou de jas juist passen,
De man had jou postuur, maar toch iets minder dik."
. . . . . .

De dominé wordt rood, zijn vrouwtje staat verwonderd,
En met een stentorstem roept hij: „Wat zeg je vrouw!
Mijn jas ook naar de maan. Maar ben je dan bed. . . . .d?
Ik zei 't wel voor 't publiek, — maar 'k zei het niet
voor jou!"

DE ZWALUW.

DOOR

L. VAN DEN BROEK.

Ha! zijt gij daar mijn kleine guit,
Gekleed in purpren veren?
De winterbuijen tuilden uit;
Nu komt ge weer logeren.
Zoo lang de sneeuw lag op het dak,
Hieldt gij bij andren uw gemak.

Nu zijt ge machtig in uw schik,
Waar wij u ook aanschouwen;
Nu komt gij, als der muggen schrik,
Weer tabernaaklen bouwen;
Nu keilt gij over gracht en sloot,
Alsof gij nooit dit land ontvloodt.

Ja, beste maat! zoo zijn er meer,
Zelfs bij de vederloozen:
Vaak wordt er, zoo bij knecht als heer,
Het hazenpad gekozen,
Wanneer de warme voorspoedszon
Hen langer niet meer koestren kon.

Maar was de lucht weer blaauw en klaar
  En 't kwaad uit alle hoeken,
Dan kwamen de oude vrienden dáár,
  Om weêr hun aas te zoeken;
Dan waren zij zoo gul en trouw,
Of 't nooit weer winter worden zou.

Maar 'k hou toch van de musschen meer:
  Die zal men nooit verliezen,
Al moeten zij bij winterweêr
  Verhongren of bevriezen;
Toch zingen zij hun sjilpend lied,
Al is het louter van verdriet.

O, 't is zoo zoet, bij veel gemis,
  Wanneer hem niets kan binden,
En 't bitter nijdig winter is.
  Een ouden vriend te vinden!
Zoo'n graauwe musch voorspelt ons al
  Dat eens de Lente keeren zal.

Maar, zwaluw! nestel op mijn huis,
  Al zijt ge 't eens ontweken,
Want de ojevaar is ook niet pluis:
  Ook hij zocht warmer streken.
Men huist het liefst waar voorspoed noodt:
Zoo gaat het steeds bij klein en groot.

BRUILOFTS-BEURTZANG.

(Gezongen door lejonkers en gespelen der Bruid, die haar met het vallen van den avond, bij fakkellicht, uit haar moeders woning naar het huis van haren bruidegom overbrengen.)

Uit het latijn van Catullus.

DOOR

NIKOLAAS BEETS.

REI VAN JONGELINGEN.

't Wordt reeds avond, Jongelingen! Opgerezen! Lang verwacht
Blinkt het eindlijk aan den hemel, 't voorbeduidsel van den nacht
Nu den blijden disch verlaten, nu ter bruiloftsrei gegaan!
Op nu, op! de Bruid zal volgen, en wij roepen Hymen aan,
Als zy nadert, als zy ingaat tot zijn beidend heiligdom:
„Kom o Hymen, Hymenaeus, Hymenaeus, kom, ei kom!"

REI VAN MEISJENS.

Ziet, de knapen zijn verrezen. Maagden! volgen we onze plicht;
Want reeds straalt het langs den heuvel 't nacht aanbrengend avondlicht.

't Bruiloftslied is op hun lippen, 't maagdverwinnend bruiloftslied
„Kom o Hymen, Hymenaeus, Hymenaeus, aarzel niet.

REI VAN JONGELINGEN.

Maar de palm die ons bereid is, is geen licht verkrijgbre buit.
Zie hoe zich de Meisjens peinzend scharen om de bloode Bruid.
Peinzende, en terecht gezellen! want zy weten wat haar wacht,
En haar list wil haar beschermen tegen 's Bruigoms overmacht.
Moeilijk zal de zege ons vallen, maar dat maakt haar schoon en zoet.
Daarom vrienden! ons verbonden, één in poging, één in moed,
Hoort reeds stemmen zij den aanhef! Op, gezellen, dien herhaald!
„Kom o Hymen, Hymenaeus, Hymenaeus, niet gedraald!"

REI VAN MEISJENS.

Avondster! wat is er wreeder, dan uw bloedig hemellicht?
Dat de dochter weg komt voeren voor haar Moeders aangezicht,
Komt ontscheuren aan die Moeder, die haar vastklemt aan haar hart,
Die haar met bekreten oogen aanziet met een stomme smart;
Dat het onbesproken meisje, rein van zeden, stil en zacht

Aan den vuurgen jongling wegschenkt, die met haar bedeesdheid lacht!
Zeg: wat kan een vijand wreeder, keer' hij stad en tempels om?
„Kom o Hymen, Hymenaeus, Hymenaeus, kom, ei kom!"

REI VAN JONGELINGEN.

Avondster, wat is meer lieflijk dan uw lichtgloed aan den trans,
Die den huwlijksband bevestigt en verheerlijkt door zijn glans?
Wat door mannen, wat door ouders, wat door magen werd bepaald,
Wordt door u alleen bezegeld, als uw glinstrend schijnsel straalt.
Kondt ge ooit zaalger uurtjen scheppen, menschenminnend godendom.
„Kom o Hymen, Hymenaeus, Hymenaeus, kom ei kom!"

REI VAN MEISJENS.

In den stillen hof besloten, bloeit het bloemtjen vredig voort;
Waar geen ploegschaar 't af komt snijden, en geen snufflend vee het stoort.
't Koeltjen streelt, het zonlicht sterkt het, en de koele regendrop
Parelt op 't bevallig kransjen, dringt naar binnen voedt het op.
Knapen zien het, maagden zien het, en begeeren 't als om strijd;
Maar zoo ras een scherpe nagel 't knikkend stengeltjen doorsnijdt,
Maar zoo ras 't geplukte bloempjen glans en kleur en geur verliest,

Ach geen maagd meer die 't zich aantrekt, en geen jongling die het kiest!
Dus is 't ongerepte meisje de eer en lust van haar geslacht,
Maar zoo ras zy 't maagdekransjen op 't altaar des huwlijks bracht,
Is ze noch de lust der knapen, noch de roem der maagden meer,
„Kom o Hymen, Hymenaeus, kom en zie ontfermend neer!"

REI VAN JONGELIEDEN.

Op een schrale', en ledige' akker meer geworpen dan geplant,
Kan de wijnstok 't hoofd niet beuren uit het onaanzienlijk zand.
Kan hy nimmer vruchten kweken, waar het dorstig hart naar blaakt.
Moedloos kruipt hy over de aarde, waar zijn top zijn wortel raakt,
Van het stof des wegs bestoven, omgedreven door den wind,
Laat hem boer en jongling blijven, waar hy hem te kwijnend vindt.
Maar wanneer zijn rank zich slingert om een olmboom die haar schoort,
Zie hoe hy het oog des landmans, 't oog van elken knaap bekoort.
Dus het ongerepte meisjen, als 't veroudert onbemind;
Maar die zich ter goeder ure met een teedren gâ verbindt,
Is dien gade een schat der schatten, en haar oudren eens zoo dier.
„Kom o Hymen, Hymenaeus, Hymenaeus, nader hier!"

MEISJENS EN JONGELINGEN TE ZAMEN.

Lieve Maagd! wat doet u aarzlen, waar geen weder-
streven baat?
Kom, volbreng den wil uws Vaders, en uws Moeders
besten raad.
Wees gehoorzaam aan die beiden, want uw plichten
vergen dit.
Wil niet wanen, schoone jonkvrouw! dat ge u zelf
geheel bezit:
't Eigendom uws Vaders zijt gy voor een derde,
schreiend kind,
Voor een ander derde uw Moeders, die u als zich
zelf bemint;
Slechts het derde derde is 't uwe; o bestrijd geen
dubbele macht,
Die haar heilge rechten afstond aan den Bruigom,
die u wacht.
„Kom o Hymen! Hymenaeus, kom en sprei hun echt-
koets zacht!"

W. BODEMAN.

C. L. van Kesteren sculps.

DE REUZEN VAN HET WOUD.

DOOR

D. F. VAN HEYST.

(Bij een staalgravure naar W. Bodeman.)

Dorre stammen, steunpilaren
Van het eenzaam, zwijgend woud,
Dreigend strekt gij de armen opwaarts,
Met uw sneeuwkleed, schittrend, koud
Reuzen uit het grijs voorleden,
Wij verstaan uw plechtig lied:
De eeuwenlast rust op uw schoudren, —
Gij staat vast en wankelt niet!

Moog' de orkaan uw kruinen schudden,
Schiet de bliksem door de lucht,
Bergt de landman vee en have
Voor het vreeslijk weer beducht;
O, dan zien de lage heesters,
Siddrend als het dorre riet,
Vol benijding naar uw grootheid,
Gij staat vast en wankelt niet.

Zomer wijdde 't woud ten feesthal,
Koestrend blonk de zonnestraal,

DE REUZEN VAN HET WOUD.

DOOR

D. F. VAN HEYST.

(Bij een staalgravure naar W. Bodeman.)

Dorre stammen, steunpilaren
Van het eenzaam, zwijgend woud,
Dreigend strekt gij de armen opwaarts,
Met uw sneeuwkleed, schittrend, koud
Reuzen uit het grijs voorleden,
Wij verstaan uw plechtig lied:
De eeuwenlast rust op uw schoudren, —
Gij staat vast en wankelt niet!

Moog' de orkaan uw kruinen schudden,
Schiet de bliksem door de lucht,
Bergt de landman vee en have
Voor het vreeslijk weer beducht;
O, dan zien de lage heesters,
Siddrend als het dunne riet,
Vol benijding naar uw grootheid, —
Gij staat vast en wankelt niet.

Zomer wijdde 't woud ten feesthal,
Koestrend blonk de zonnestraal,

't Bladerdak vormde u een tempel,
Alles juichte in eigen taal.
Winterkou verving die warmte,
Raafgekras het vooglenlied,
't Bladerdak zonk op den bodem, --
Gij staat vast en wankelt niet!

Dorre stammen, sterke zuilen,
Staren we u vol eerbied aan.
Hoeveel kost ge ons verhalen
Van een tijd, sinds lang vergaan!
Andre menschen, andre vormen
Overleefde uw woudgebied,
't Stof bedekt de voorgeslachten, —
Gij staat vast en wankelt niet!

Schoone les voor 't menschlijk harte,
Speelbal van verganklijkheid,
Als het oog één uur van vreugde
Maanden — jaren lang beschreit!
Midden in den strijd des levens,
Klink' ons jubleud zegelied:
Roov' de tijd de dierste schatten,
Wij staan vast en wanklen niet!

DE TWEE VEERHUISJES.

DOOR

P LOUWERSE.

Aan d' oever van een wijden stroom
stond eens een houten kluis.
De hemel lag er overheên.
De hemel was in huis.

Daar woonde een moeder met haar kind.
Ze hielden saam het veer,
en 't vlugge bootje voer des daags
gestadig heen en weer.

Maar nauw nog viel het donker in,
of 't heette: „'t Is gedaan!"
en, hoe men 't: „Over!" hooren deed,
men bleef voor 't water staan.

En als het Zon- of Feestdag was,
er kwam dan wie er wou,
al was 't de koning, geen dien men
dan overzetten zou.

Het veer was druk; want menigeen,
die naar het dorp woû gaan,
die klopte even aan de deur
van „Moeder Grietjen" aan.

En was 't een man of jongeling,
die 't: „Over!" hooren deed,
dan stond op d' eigen oogenblik
ons Grietjen ook gereed.

Want, mannen bij haar Keetje aan boord,
dat kon toch niet; o neen!
Wat dan de wereld zeggen zou?
Mijn grut, waar moest dat heen?

Zij was een weeûw van veertig jaar,
dus, zoo wat uit den tijd:
Het is toch maar een witte raaf,
die naar een weeuwtje vrijt!

Maar, wat veel meer zegt, als het moest,
dan stond zij ook haar man....
Haar Janus wist er in zijn tijd
voorzeker alles van.

Zij kende 't manvolk door en door.
Zij zou niet bloode zijn,
als soms een vroolijk jonggezel
haar sprak van minnepijn.

Maar Keetje, nauwlijks achttien jaar,
een meid als melk en bloed,
een vrucht zoo blozend, rond en gaaf,
zoo sappig en zoo zoet,

Zij mocht een Trijn van Leemput zijn,
of Kenau Hasselaar,
als een van liefde en minnen sprak,
dan werd zij zeker raar.

Het was dus veel te veel gewaagd,
om, klopte een jonkman aan,
het lieve kind met zulk een kwant
alleen te laten gaan.

En was 't soms een getrouwde man,
die vrouw en kind'ren had,
dan zei ze: „Wel, dat halfsleet hout
„heeft heel gauw vuur gevat!"

En oude mannen, lieve deugd,
dat was nog 't gekst van al!
Ze had zoo vaak een proef gezien
van 't welbekend: „oud mal!" —

En daarom bracht zij dus alleen
de mannen over 't veer,
en Keetje roeide 't vrouwvolk maar
gestadig heen en weer.

Maar dikwijls blijkt, dat overleg,
hoe goed ook, toch niets baat,
als 't water aan den and'ren kant
van 't levenshulkje slaat.

Ook „Moeder Grietje" zag weldra
haar kost'lijk plan verstoord;
want op een' zek'ren Maandag kwam
vrouw Koorts bij haar aan boord.

En of ze al riep: „Het vrouwvolk wordt
„altijd bediend door Kee!"
Vrouw Koorts zei: „Gekheid, anders niet!
„Ik vaar met jou nu mee!"

Het haat'lijk vrouwmensch greep meteen
ons aardig weeuwtjen aan,
en achter 't groene bedgordijn
zijn ze onderzeil gegaan. —

Hoor, „Over!" klinkt op eens een stem.
Het is die van een man.
Ons Keetje gaat naar buiten en
vertelt, dat zij niet kan.

Daar staat de bloed! Wat nu gedaan?
Hij moet toch over zijn!
Maar al zijn reed'nen stuiten af
op 't koppig maagdelijn;

En 't klinkt: „Al praat je als Brugman ook
„den ganschen, lieven dag, —
„om niet! Mijn moeder zegt, dat ik
„geen manvolk roeien mag!"

Doch nauw'lijks heeft de slimme guit
het laatste woord gehoord,
of vroolijk roept hij uit: „Wel, meid,
„stap dan maar gauw aan boord!

„Gij moogt geen manvolk roeien? Goed,
„ik roei mijzelv' en u!
„Gij volgt dan toch uw moeders raad!
„Wel, meid, wat zeg je nu?" —

Hoe was ons Keetje thans ontsteld
Ze wist niet, hoe ze 't had!
Zij voelde nu maar al te wel,
dat zij gevangen zat.

Zij peinst. — De leeperd had gelijk:
zij roeide niet, maar *hij!*
Zij zat dan eigenlijk zooveel
als passagier er bij.

't Geweten zoo in slaap gesust,
zegt zij in 't eind: „Wel, man,
„stap dan maar in en toon dan eens,
„of je ook goed roeien kan!"

Het tweetal zit nu in de boot.
De riemen ploffen neer,
en 't bootje glijdt langs 't watervlak,
zoo licht gelijk een veer!

En Keetje meet dien forschen slag,
zij weegt die kloeke hand
en denkt: „Zoo iemand brengt een mensch
„gauw aan den overkant!"

Ze zijn er dan ook spoedig, en
nu vraagt de leuke vriend:
„Zeg, meisje, wat heb ik zoo al
met dezen tocht verdiend?"

— „Verdiend?" roept Keetje angstig uit,
„Verdiend? Wat meen je dan?"
— „Wel," zegt hij, „je begrijpt toch wel,
dat *ik* nu vragen kan!"

„Ik roeide u fluks naar deze zij!
„Of was dat soms maar schijn?
„Gij waart zooveel als passagier:
„ik moest de veerman zijn!

„Dus, Keetje, geld! En heb je 't niet,
ei, geef dan maar een pand
En zoo je dat niet doet, welnu,
dan blijf je aan dezen kant!" —

Ach, Keetje staat ontzet van schrik;
Zij weet niet wat te doen!
Maar zoo *zij* het niet weet, *hij* wel....
Hij steelt tersluips een zoen

en fluistert haar meteen in 't oor:
„Ziezoo, ik ben aan wal,
„en 'k hoop, dat ik, als 'k later kom,
„u weder roeien zal!" —

En Keetje roeit nu ras terug
en zoekt haar houten kluis; —
De hemel ligt er overheen,
maar is niet meer in huis!

Dat achttienjarig hartje klopt
met ongewonen spoed;
zij weet niet wat de volle wang
zoo telkens blozen doet.

Vrouw Koorts laat ook in 't eind haar prooi
uit hare klauwen vrij,
en Grietje roeit het manvolk weer
bedaard naar de overzij.

Doch, als zij Keetje gadeslaat
en 't meisje kwijnen ziet,
dan denkt ze: „Dat 's mijne oude meid,
„mijn lieve Keetje niet!"

„Ze heeft zich zeker overwerkt,
„toen ik te bedde lag!
„Welnu, het is niet meer dan recht,
dat zij nu rusten mag!"

Zoo denkt de moeder en zij neemt
nu 't vrouwvolk ook aan boord.
En, is ze ook doodmoe van haar werk,
zij roeit en roeit maar voort.

— „Hoor, Grietjebuur, dat gaat niet aan,"
zoo sprak eens Van der Kam,
die, als een krasse weduwnaar,
pas uit Oostinje kwam.

„Je houdt dat zóó niet vol, dat 's vast!
„Maar ik doe niemendal!
„Ik leef hier van mijn spaarpot, die 't
„nog wel wat houden zal!

„Maar niets doen, dat verveelt zoo gauw!
„Dat is het rechte niet!
„Als ik je nu en dan eens hielp,
„wat zou je zeggen, Griet?" —

De weduwe antwoordt: „Ja, ik weet
„niet recht, hoe 'k hand'len moet!"
„Ik voor me-zelve, neen; maar ja,
als jij 't voor Keetje doet!"

— „Voor Keetje! Top, zoo zal het zijn!"
riep nu de looze kwant;
en 't vrouwvolk roeide hij met lust
en vlug naar d' overkant.

Als „Moeder Grietje" dan zoo ziet,
hoe flink hij roeien kan,
dan wordt ze op eens zoo vreemd te moe,
dan wordt ze er aak'lig van.

En buiten, buiten moet ze zijn,
daar is het haar eerst goed!
Daar stort de frissche, koele lucht
haar kalmte in 't wild gemoed!

En, als de roeier huiswaarts keert,
dan vindt zij aan heur haard
een treurend kind, dat juist, als zij,
droefpeinzend voor zich staart.

En dan wordt zucht op zucht geloosd,
daar in die houten kluis!....
De hemel ligt er overheen,
maar is niet meer in huis.

Twee jaren zijn er heengegaan,
en veel is al gebeurd!
Daar is gelachen en gejuicht!
Daar is geweend, getreurd!

Daar is veranderd hier en daar!
En ook het oude veer

van Grietje kreeg op zeek'ren dag
Op eens een ander heer.

Geen vrouw slaat nu de riemen meer,
in 't helder bruisend nat,
dat voor den scherp gepunten boeg
in vloeiend zilver spat.

En onder 't groene looverdak,
daar ginds aan de overzij,
kwam in dien korten tusschentijd
een aardig huisje bij.

In de oude kluis woont „Moeder Griet"
met onzen Van der Kam;
en Keetje ging er vroolijk uit,
Toen deze binnenkwam.

Zij stak den breeden hel'dren stroom
thans over, en voor goed.
En tusschen Grietje en Keetje lag
voortaan de diepe vloed.

Zij zocht het huisje aan d'overkant.
Ze vond het snoep'rig, lief;
maar 't kost'lijkst sieraad, dat ze er vond,
dat was — de kusjesdief! —

Twee huisjes liggen aan den stroom
in 't oord van liefde en vreê....
De hemel ligt er overheen —
en woont in alle twee!

AAN ONS NAKOMERTJE.

DOOR

W. J. VAN ZEGGELEN.

Ja, lieve Constantijn,
Gij moogt er zijn,
Al werdt gij opgewacht
Met vrees, in traan en klacht;
Gij kwaamt — en met uw intree in het leven
Was alle zorg van 't moederhart verdreven!
Uw eerste levenskreet —
Hij overstemde al 't leed,
Dat nog in stilte werd gedragen
Om menig wond in 't ouderhart geslagen.

Mijn Benjamin, mijn Constantijn,
Gij moogt er zijn!
Wat groeit gij welig op,
Gij laatste rozenknop
Aan 't boompje van ons echtlijk leven;
Wat hebt ge ons al genot gegeven!
Uw vriendlijk oog, uw englenlach,
Uw kennis, wassend met den dag;
Uw bloeiend, mollig, fijn gelaat,
Uw dartelheid — gezondheidsmaat —

Ze doen ons weer de vreugde garen
Van 't eerste heil der huwlijksjaren.

Werdt gij niet meer verbeid, ja zelfs niet meer gewenscht —
De ervaring had de hoop begrensd; —
Gij kwaamt — en alle vrees vlood heen:
't Was weer de zon der vreugd, die om uw wiegje scheen;
Gij eischtet dankbaarheid in ongesproken woorden.
Wee ons, zoo wij haar uiting smoorden!

Ja, lieve Constantijn,
Gij moogt er zijn,
Gij, die de moederborst deedt zwellen,
Gij kwaamt ons zooveel goeds vertellen;
Gij opent weer een nieuw verschiet;
Gij zegt: op aarde is wel verdriet,
Maar levensvreugd biedt ze ons ook te over.
Gij knaapje met uw mingetoover!
Ik ben verjongd naar zin en ziel,
Sinds op mijn pad weer 't zonlicht viel,
Toen gij uw eerst geluid deedt hooren;
Dat zonlicht, dat weer hooger op mag gloren,
Nu 'k zie hoe ge aller hart verblijdt
En oud en jong ten speelpop zijt;
Gij lieveling van blond en bruin,
Schoon bloemeke in mijn wintertuin!
Och neen, ik mag mij niet meer vleien
Dat ik uw groei zal zien gedijen
Tot zelfzorg en volwassenheid;
Maar 'k hoop, dat Hij uw pad bereidt,
Die tot mijn heil mij duidlijk deed verstaan,
Hoe lief en leed hier samengaan.
O, dat Gij eens de moederliefde loont
Van haar, in wier gemoed de vrede troont,

Die voor haar kroost de reinste zielebeden
Bekrachtigt met haar zorg en duizend teederheden.
Word eens haar steun en blijf haar troost
Op 't eerlijk pad, dat gij u koost;
En houd mijn naam in eer, mijn kind.
Doe alles wat uw hand hier vindt
En wat er wasse voor uw voet;
Blijf in uw wandel vroom en vroed,
En laat eens al uw handelingen
Een goede, oprechte geest doordringen;
Meldt de opslag van uw oog, zoo open en zoo rein,
Steeds waarheid van gemoed en helderheid van brein,
Zoo moogt ge door gedrag en gaven
Uws vaders dierste wenschen staven.
Zoo, lieve Constantijn,
Zoo moogt ge er zijn, zoo moogt ge er zijn!

Juli 1878.

EEN BLOEM UIT HET VOLK.

DOOR

J. VAN BEERS.

I.

Niet waar, een lief tafreeltjen, inderdaad?
Dit bruine houten geveltje, in de straat
Zoo mank vooroverhellend, met zijn wingerd,
Die 't wrakke vensterken zoo malsch omslingert;
Dit sijsken in zijn wisschen kooitjen, blij
Rondtrippelend door de ranken, die 't omzwieren;
Dit koppel roode en witte violieren
Vooraan op 't venster, en daarachter ZIJ.

Zij! — Is 't niet waar, dat ge onvrijwillig droomend
Blijft stilstaan, als ge langs dit straatjen komend,
Toevallig uwe blikken rusten laat
Op dit zoo frisch, zoo blozende gelaat,
Steeds vlijtig over 't naaiwerk heengebogen?
Niet waar, als zij verstrooid soms heur bruine oogen,
Die wijde, blijde kijkers rond zich slaat,
Dat ge u tot opgeruimdheid voelt bewogen,
En in uw hart haar toewenscht: kind, ons Heer
Zie altoos welgevallig op u neer? —
En zij zit daar zoo, van als de eerste stralen

Der zomermorgenzon in 't oosten pralen,
Tot zich in 't west de laatste scheemring dooft.
En geene vaderhand, die op heur hoofd
Zich uitstrekt ter bescherming of ten zegen;
Geen moederborst, waarop het, neergezegen,
In liefde moge rusten; — bloeme op 't veld,
Staat zy aan ieder onweer blootgesteld:
Zy is alleen en weeze. — Die vier muren
Omsluiten heel heur waereld; en al turen
Hare oogen vaak afgunstig naar de vlucht
Der zwaluwen, wegtuimlend door de lucht;
Al zweeft ze met heur ziele vaak in droomen
Langs geurig groen, en stilte, en hooge boomen;
Toch blijft de gantsche week heur horizon
Die enkle smalle stip des blauwen hemels;
Toch ziet ze zelden van Gods lieve zon
Dan op de geveltoppen wat geschemels.
En voor de muffe geuren, die zoo zwaar
Gedurig over 't enge steegjen hangen,
Heeft zij alleen heur violierenpaar;
Voor 't woest rumoer en 't valsch gekrijsch rond haar
Alleen heur eenig sijsken met zijn zangen.
En toch — toch is 't, als had de lach zijn woon
Gevestigd in de kuiltjens op heur koon;
Toch zoudt ge zeggen: aan die rozenlippen
Kan nimmer dan de toon der vreugd ontglippen;
En hoor maar, ja, hoe 't heel de buurt doorklinkt,
Wanneer ze in wedstrijd met heur sijsken zingt!

—

Want zij naait maar, zij naait maar, met vlijtigen spoed;
Heur naald is heur schat en heur zegen;
En 't sijsken, al is het zoo klein, kent haar goed;
Heur bloemen, al heeft ze er maar twee, geuren zoet;

Heur hemel, hoe eng ook, is al heur gemoed:
Blij lacht hij van boven haar tegen.

II.

Doch zie eens — zijn 't geen kanten, geen satijn,
Waarover hare nijverige vingeren
Den langen zijdraad heen-en-wederslingeren?
Ja, waarlijk! — En hoe hagelblank, hoe fijn!
Wellicht een bruidskleed! —
En wat droomen wiegen
Er u het hart al niet, lief kind! Wat zoet
En bitter stroomt er niet door uw gemoed,
Terwijl gij 't naaldjen door zoo'n kleed doet vliegen?...
Ja, 't zou u welstaan, is het niet? Het zou
Zoo prachtig ruischen om uw slanke leden,
Als ge uit de koetse zoudt ten outer treden
Naast uwen bruigom, trotsch van op zijn schreden
Te hooren: „God! wat engel van een vrouw!"

O rijk zijn! rijk zijn! is het niet? — Zoo allen
Rond u zien passen op uw minsten wensch
En toch niet grootsch zijn voor een armen mensch,
Maar de aalmoes in zijn handen laten vallen
Met eenen lach zoo medelijdend goed,
Dat dit alleen hem deugd aan 't harte doet.
En dan — gaan wandlen waar 't u lust; gaan rijden,
Langs breede lanen rijden naar uw hof;
Maar snel — zoo snel! dat al de boomen glijden
Naast u als bange schimmen; dat het stof
Ver, ver van achter boven 't loover wemelt,
En als een goudwolk in de zonne schemelt.
En dan het bal — het bal! o ja, dat moet
Iets zijn toch! Langs die ruime, geurge zalen

Daarheen te golven in den flonkergloed
Van gulden luchters, spiegels en kristallen;
Bij 't zwirlen van de vuurge dansernrij,
Zich als op vleugelen van harmonij
Te voelen wieglen tusschen gaas en zij,
Fluweel en goud, en diamant en bloemen...
Dat moet iets zielverrukkends zijn! — En gij
Zoudt u daar licht de schoone hooren roemen...
O!...
En somwijlen hoordet gij nochtans
Van meisjes, die als paarlen uit het duister
Der armoê werden opgeraapt en thands
De waereld overschittren met haar luister.
En zie: — 't gebeurt u toch zoo menig keer,
Dat uit de blikken van een rijken heer
U zooveel liefde tegen schijnt te vloeien:
Zoo gij alsdan.... Wie weet.... misschien....
Misschien!
Wat, kind! zegt gy m i s s c h i e n? — Komt, in de plooien
Van 't helder glanzend bruidskleed op uw knièn,
De duivel u dien droomenspiegel bièn,
En laat hij u dit woord in de oogen gloeien?...
Welnu! — moet ik ze u dan daarnaast doen zien,
Zij allen, die als gij, in de armoê blonken,
Maar die in de armen der Verleiding zonken,
Terwijl ze grepen naar dien valschen schijn?
En... moet ik zeggen, wie ze heden zijn?...

—

Neen, naai maar! o naai maar, met vlijtigen spoed!
Uw naald zij uw schat en uw zegen!
Blijf, kind! bij u sijsken: het kent u zoo goed!
Blijf bij uwe bloemen: zij geuren zoo zoet.
En zie eens, uw hemel: — hy lacht uw gemoed
Vol eenvoud en schuldloosheid tegen!

III.

Doch neen: geen logengeest houdt die vertoogen
Des hoogmoeds voor uwe onervaren oogen;
De glimlach, die uw rozenmond omgloort,
Getuigt veeleer, dat gij in stilte luistert
Naar 't zielesterkend en vertroostend woord,
U door een goeden engel toegefluisterd.
Gij mijmert aan den zondag, is het niet?
Die haast met vreugde en vrijheid weer gaat komen,
En 't is, alsof gij in uw blijde droomen
Reeds aan uw zij den struischen jongling ziet,
Wiens kloeke mannenliefde u nooit verliet,
En in wiens hart gij, onuitputlijk teeder,
De schatten van uw maagdlijk harte giet.
Gij denkt, — niet waar? — hoe ge arm aan arm dan weder
Zult langs de Werf gaan wandelen; hoe gij
Zult fier op hem zijn, en hoe dikwijls hij
Trotsch neer zal zien op juffers en op heeren,
Die soms zich in 't voorbijgaan ommekeeren
En uw gewaad, uw prettig mutsken staan,
Benijdend of bewondrend, ga te slaan.
Of wel — gij beeldt u in, hoe gij te zamen,
Ver van 't geraas der duffe stad gesneld,
Langs al de slingerpaden van het veld
Omdolend, louter bloemengeur gaat ámen.
Hoe gy nu eens op 't zonnig grastapijt
Als kinderen rondhuppelt in de weiden,
En u dan weer in 't lommer nedervlijt.
Gij ziet reeds in uw geest, hoe gij daar beiden
Zijt hand in hand gezeten; hoe gij praat
Van al de zaligheên, die u verbeiden
In eene toekomst, die haast opengaat.
Gij lispt hem reeds in 't oor, wat zindlijk kluisken

Wat mollig liefdenestjen gij van 't huisken
Wilt maken, waar ge samen wonen zult.
En hoe gij hem daar koestert en omhult
Met duizend kleine zorgen; hoe uw kussen
Hem 't zweet van 't voorhoofd vagen, als hij moe
Van zijnen arbeid huiswaart keert; en hoe
Gij aan uw borst uw eersteling zult sussen.
Dan, hoe dit groot wordt; dan, hoe gij misschien
Weldra een zwerm van bruine kroezebollen
Rond u in 't zand ziet tuimelen en rollen,
En klautren van uw schoot op vaders knièn,
Om aan zijn kus de bolle wang te bièn ....

—

En gij naait maar; gij naait maar met vlijtigen spoed;
Want elk steekje is een stap naar dien zegen.
En het sijsken knikt toe, of 't wou zeggen: dat's goed.
De geur uwer bloemen schijnt eenmaal zoo zoet;
En 't is of de hemel u toeriep: schep moed,
Haast lach ik dien vreugdedag tegen.

IV.

Dit droomt gij — en uw droom is schoon voorwaar!
Schoon als 't gelaat, waarop hij staat te lezen;
Schoon als uw achttienjarig harte, waar
Hij als een bloemwolk uit komt opgerezen!
En echter, kind! grijpt mij een siddring aan,
Wanneer ik nadenk, hoe die droom kan enden;
Hoe licht één slag hem plots kan doen vergaan
In droeve werklijkheid, in wreede elenden.
Want — steek uw hoofdjen slechts door 't venster heen,
Laat slechts uw blikken door de muren dringen
Der huiskens, die u links en rechts omringen:
En — ziet ge geen vriendin daar, kort geleên

Als meisjen nog de trots van al de buren:
Een, die heel 't donker straatje als met een glans
Van blijheid vulde, en wie toch de armste thands
Beklaagt, om wat ze als vrouwe moest verduren?
Ziet gy geen moeder, die te voren ook
Om 't hoofd van hare kindren hemellichtjens,
En blos en lachjens droomde op hun gezichtjens, —
En die nooit anders, dan het bleeke spook
Des hongers grijnzen ziet bij hare wichtjens?
Ziet gij geen maagd...?
Doch neen, gy merkt dit niet:
Gij ducht niet, dat de rampen van die allen
U treffen kunnen; slechts doet gij uw lied
Weêr hoog en helder door de lucht weerschallen!

En gij naait maar, gij naait maar met vlijtigen spoed,
Want gij vondt nog op aard niet dan zegen;
Want zoo blauw is uw hemel, zoo blij uw gemoed,
Uw sijsken zoo lustig, uw bloemen zoo zoet!
En Hij, die en bloemkens en vogeltjes hoedt,
God — lacht in dit al u toch tegen!

MOEDERLIJDEN

DOOR

W. MARTEN WESTERMAN.

(Bij een staalgravure naar Aug. Allebé.)

Welk leed het moederhart doorgriefde,
Wat tranenvloed een sluier schiep,
Toen 't eenig doelwit van haar liefde,
Haar zoon, weer moeders hulpe riep!
Zijn binnentreên kon zonlicht wezen,
Een rustpunt in haar eenzaamheid...
Helaas, zijn voetstap doet haar vreezen:
Hoe vaak reeds had zij dien beschreid!
Een stormvlaag, die aan 's graf kuils boorde
Den laatsten rozenstruik ontblaârt,
Voor 't middaglicht, dat koestrend gloorde,
Een onheilspellend wolkgevaart',
Zóó trad haar de afgebeed'ne tegen,
Die Kaïns merk der zonde droeg.
Geen kus, geen handdruk, raad noch zegen,
Neen, geld was alles wat hij vroeg,
En telkens meer, — zijn nooddruft groeide,
Hem deerde luttel hoe zij 't won,
Als slechts de wel niet trager vloeide,

MOEDERLIJDEN

DOOR

W. MARTEN WESTERMAN.

(Bij een staalgravure naar Aug. Allebé)

AUG. ALLEBÉ

Waaruit hij luiheid voeden kon.
O 't was een worstling zonder ruste,
Soms lachte zij hem mijmrend toe,
Wanneer hij 't rimplig voorhoofd kuste
En weer als vroeger vleide: „Moe!"
Haar vraag, gelokt door 't zeldzaam koozen:
„Waartoe?" of „waarom werkt gij niet?"
Deed de ingevallen wangen blozen;
Een haastig afscheid, en hij vliedt! —
Dreef nood tot weigren, gruwzaam klonken
Verwijt en twijfling in haar oor.
Had zij niet a l l e's weggeschonken?
Ging 't laatste kleinood niet te loor? —
Hij, die de knieën needrig nijgen
En om vergeving smeeken moest,
Vergat ook de eerbied, waagt te dreigen,
En heft de hand op, ruw en woest. —
Toen kreet zij: „God, o, heb ontfermen,
Waarmee verdiende ik zooveel leed?
Een schuiloord vond hij in deez' armen,
Bij de eerste stapjes, die hij deed!
't Was wellust voor mijn moederharte.
Wie droeg zijn luimen met geduld?
Wie waakte en bad in ziekte en smarte?
Wie heeft zijn wenschen zoo vervuld?
Zijn hoofd voor vaders drift verbergend,
Vergoelijkte ik, weerhield de straf....
Als eenig loon zijn glimlach vergend; —
God weet, hoeveel ik reeds vergaf!"

Wel bittre vruchten oogst gij, moeder,
Verguizing voor lankmoedigheid,
En toch — uw telg waar wellicht vroeder,
Had ook uw liefde gekastijd!

Wel is dit denkbeeld in uw wonde
Als vloeiend lood! — Gij hebt geboet! —
Doch maakte zelfzucht voor zijn zonde
U niet verblind? — Gij waart te goed! —
Der kindren neiging scherp bespieden,
Elk meten met zijn eigen maat,
Hun vurigst vragen weerstand bieden....
Gelukkig ouder, die 't verstaat!

Wie de arme moeder schuldig noeme,
De blaam treff' dubbel zwaar dat kind,
Welks hand in steê van eerbieds bloeme,
Een adder om haar slapen windt.
Nooit kan hij 't oog ten hemel heffen:
Haar vloek staat tusschen hem en God,
Want eenmaal zal hem 't oordeel treffen:
„Wee hem, hij schond het hoogst gebod!"

A., Aug. 1863.

HET JAGERSHUIS AAN 'T WIJKER DUIN.

DOOR

W. J. HOFDIJK.

Aen desen Duyn cavel, by de spalting die den weg nae Wijck aen See formeert, ligghen nogh de ruwynen van 't oude jagghthuis, waer het volck van weet te verhalen veel oude avanturen, daer aen verknoght. *Kennemer Vermaeck.*

In blinkend purper zwemt het woud:
De weerschijn van het stralend goud,
Dat, fonkelend aan 't west ontstroomd,
En duin en velden langs gevloeid,
Op blinkerttop en hoog geboomt
Gelijk aan dauw van rozen gloeit.
En waar de kabbelende stroom
Het hellen van een duinrug zoomt,
In 't lomren van een denneboom,
Aan 't schomlend domlend rietgesuis,
Daar vangt het eenzaam jagershuis
Op vleugeltin en geveltop
Den laaien gloed van 't westen op.
Het oude dak, met mos begroeid,
Schijnt van een purpren regen, drop
By droppel rondgespat, besproeid.

In stormgeloei, by bliksemvuur,
Scheen 't oude huis zijn val naby;
Thands, in dit lieflyk avonduur,
Een grijze vorst in praalkleedij.
En wie het d u s aanschouwde — hy
Had zich een celle, een stille kluis
Gewenscht in 't eenzaam jagershuis.

Bedrieglyk waas van 't levend goud!
Hoe warm daar buiten 't ook mocht schijnen —
Van binnen was 't zoo leeg en koud,
Dat daar wel elke glans moest kwijnen.
Geen mutserdgloed ontbrak den haard;
Elk meubel had zijn plaats bewaard:
De spiegel glinsterde aan den wand;
Tot rusten noodde 't ledikant;
De disch scheen om een gast te dwingen;
't Gestoelte stond in 't rond geschaard;
't Oog zag zich van de zelfde dingen
In de oude harmonie omringen....
Maar de indruk van dat alles zweeg,
Of — zoo hy sprak — hy scheen te klagen
En van een leegte te gewagen,
Hier zeldzaam nog voor korte dagen.

Wie bracht dat holle dan teweeg?....

't Huis, waar een l ij k is uitgedragen,
Is a l t o o s leeg.

En dus was 't hier. De dood brak in
En roofde een minnend huisgezin
De trouwe moeder. De eigen morgen,
Die thands tot avond is vergrijsd,

Heeft weer een hongrend graf gespijsd;
De aard heeft een lijk te meer geborgen,
En met dat lijk ook, onbewust,
Het stil geluk, den zoeten lust
Van 't eenzaam jagershuis. Verdwenen
Daar alle geur: elk bloempjen heen;
Het beeld van 't outer; uitgeschenen
De glans die alles overscheen.
Dáar wierook meer noch offeranden,
Dan tranen die op de urne branden....
En in de dus bevrozen wanden
Een vader met zijn kind alleen.

De zonne zonk, de scheemring viel.
Gelijk een sombere gedachte,
Die langs een rimplend voorhoofd vaart,
Zoo golft de duisternis der nachte
Allengs heur sluier over de aard.

Met bittren weemoed in de ziel;
De fiere kracht van 't manlyk harte
Gekneusd door 't wringen van de smarte,
En mat door 't nijpen van de pijn,
Voert thands, hoe zwaar die taak mag zijn,
De jager 't knaapjen, jong en teder,
Naar 't kleene en stille kamerkijn,
En legt het op de peluw neder,
Waarby geen moeder-oog ooit weder
De houwe trouwe wacht zal zijn.
Hy kust het snikkend goeden nacht,
En vindt nauw tot de woorden kracht:
„Bid inniger ons lieven Heer....
„Geen moederzorg bewaakt u meer!...."

En 't knaapjen heft het blonde hoofd,
En spreekt, met zoeten kinderlach:
„Dat heeft my moeder toch beloofd:
„By dag en nacht, by nacht en dag,
„In duisternis en zonneschijn,
„Zou ze altoos om en by my zyn!"

En 't vouwt de kleine handjens samen,
En 't bidt, van moeders trouw bewust;
En domlend suist het vredig „amen" —
En 't moede hoofdjen neigt ter rust.

Maar rust, of wat naar ruste zweemt,
Is d' armen vader verre en vreemd:
Hy rilt van de eenzaamlyke sponde
Terug, als waar 't een martelbed.
Ter zaal gekeerd met wanklen tred,
Heeft hy een venster opgezet,
En staart de duisternis in 't ronde.

„Gy heengegaan.... Gy heengegaan!..."
Zoo fluistert de onrust van zijn lippen:
„Och, deelde ik vroeger wanbegrippen,
„Een geurig' en bebloemden waan —
„Hoe zou my 't harte kalmer slaan!
„Hoe zou de troost mijn ziele ontglippen:
„Wat de aarde ontneemt in lager sfeer,
„Dat geeft ons eens een hoogre weer!
„'t Is niet dan wisselend gewemel:
„De plant, vertrouwd aan 's aardrijks schoot,
„Laat slechts zijn stoppel aan den dood, —
„De bloem ontplooit zich in den hemel."

Maar wat hem aarde of hemel biedt,

Ook zelfs in zichtbre of tastbre vormen —
Zijn neevlend oog ontwaart het niet,
Te midden van zijn zielestormen.

En dat geoefend jagers-oog
Bespeurt dan niet
Hoe, in 't verschiet,
De heldre hemel zich betoog?
Hoe ster by ster is schuil gegaan,
En 't zilvren licht der volle maan
Vergeefs het wolkenheir bekampt
Dat, eerst ter oostkimme opgedamd,
Maar straks, gegroeid in tal en kracht,
Gelijk een nieuwe reuzenmacht
't Azuur, dat slechts tot vrede neigt,
Met nieuwen hemelstorm bedreigt?
Zijn scherp gehoor houdt hem verbloemd
't Gerucht, aan 't noorden opgedoemd,
En snorrend langs de kruin
Van 't duin,
En wervlend door het hoog geboomt,
Dat slechts van ruste had gedroomd?

Had hy tot hiertoe niets ontwaard,
En, vreemd aan al wat hem omgaf,
Ja vreemd aan hemel en aan aard,
Verwijld slechts by een graf. —
De vlaag die thans het woud doorvaart,
De blaadren in hun najaarspracht
Rondom snerpt als een hageljacht,
De kruinen zweept, de kroonen knakt,
De stammen naast hun wortels smakt,
Doet hem de hand aan 't voorhoofd slaan,
En zuchten droef en zacht:

„Krijt nog zoo luide, wilde orkaan —
„Geen andwoord komt u uit heur nacht,
„Geen andwoord, u noch my!"....

En of de orkaan die klacht vernam,
Zoo gonst en zweept en ratelt hy
De duinen langs, de dennen rond,
En schudt en schokt den grond.
Een tochtwind stroopt des jagers hair,
En 't waslicht op den kandelaar
Duikt flikkerend de bleeke vlam.
Hy wendt ontzet het hoofd ter zij....
„Hier ben ik, vader! roept ge my?"
Zoo ruischt de stem van 't knaapjen, dat
De deur geopend had.

„Mijn lievling! neen!" zoo schrikt hy luid:
„Dat was het gonzend windgefluit.
„Leg rustig slechts uw hoofdjen neer."
En by des waslichts schemerschijn,
Brengt hy het minlyk knaapjen weer
Ter ruste in 't kamerkijn.

En straks weer staat hy, de armen saam
Gekruist, met sombre ziel aan 't raam,
En blikt den wilden nacht in 't rond,
Die, zooals hy, geen ruste vond.
En plotslyk schiet met forscher vaart
Een felle vlaag door 't ijl geblaârt,
En scheurt de takken uit de kruin,
En sleurt ze langs het stuivend duin,
En ramt den beukenstam vaneen
En kneuzend langs de wortels heen,
En schudt, met donderend gedruisch,
Het oude jagershuis.

En ziet — dat stormend loeien doet
Hem 't arme harte goed!
Hy zwelgt, als waar 't hem krachtgewin,
Die wilde lucht by stroomen in,
En 't geeft zijn bleeken wangen gloed.
Maar eensklaps, met ontzet gemoed,
Wendt hy weer 't hoofd, en zwijmt van kleur:
Daar kraakt ten tweeden maal de deur;
Daar staat het kind ten tweeden maal,
En klinkt hem de eigen taal:
„Zeg, lieve vader! wat het zij,
„Hier ben ik; roept ge my?"

„Mijn lievling! neen — gy hebt gedroomd!"
Spreekt hy ontzet en half gesmoord:
„Wat is 't, dat gy dus tot my koomt?"....

„Ik heb gewis een stem gehoord!
„Zoo moeder in heur graf niet sliep, —
„'k Geloofde vast dat zy my riep:
„Maar thands kan 't, lieve vader mijn!
„Geen stem dan de uwe zijn!"

„Mijn lievling! neen," zoo snikt hy uit:
„'t Was niets dan 't gonzend windgefluit!
„Leg rustig toch uw hoofdjen neer."
En by des waslichts schemerschijn
Brengt hy het minlyk knaapjen weer
Ter ruste in 't kamerkijn.

En nog ontvliedt de rust zijn oog.
En weder leunt hy 't matte hoofd
Aan d' ongesloten vensterboog.
De storm, die de eikenstammen klooft,

De beukenwortels de aarde ontwroet,
De duinvalbeek in schuim verblaast,
De blinkerts kentelt van hun voet,
Het oude jachthuis kraken doet,
En dan in 't donker verder raast —
Is hem zoo welkoom aan 't gemoed,
Klinkt hem in 't oor zoo zoet!

Maar plotslyk vaart ten derden maal
Een snelle tochtwind door de zaal,
En golft hem 't hair, en stokt hem 't bloed,
En rilt hem door de kille leên
Met doffe huivring heen:
Want nogmaals springt de zaaldeur open,
En 't kind blijft thands niet vragend staan,
Maar haast zich ijlings toe te loopen
En de armpjes om zijn knie te slaan.
En eer zijn sidderenden lippen
Een enkle vraag nog kan ontglippen,
Daar spreekt het luid: „Nu weet ik vast,
„'t Was moeder, die 't my heeft gelast;
„Ik zag haar aan mijn bedjen staan;
„'k Heb duidelyk heur stem gehoord,
„Die my tot opstaan heeft gespoord,
„En haastiglyk tot u deed gaan"....

En eer nog 't knaapjen 't woord volsprak —
Daar rolde, en loeide, en krijschte, en brak
Een nieuwe stormvlaag los, zoo wild,
Als nog de lucht niet had doortrild.
Een dompig huilen klonk door 't woud,
Als waar die vlaag een geeselslag,
En 't huilen van 't gezweepte hout
Een jammerend geklach.

Een ratelende donderslag,
Wier echoos langs de duinen knarsten,
Scheen uit de zwarte lucht te barsten;
Een blauwe vuurstraal, die den dag
Versloeg in hevigheid van licht,
En 's hemels afstand zelf verkortte,
Schoot flitsend langs het bleek gezicht.
En krakend, van zijn hooge tin
Tot aan zijn breeden grondslag, stortte
De vleugel van het jachthuis in,
Verbrijzlend met een hol gedruisch
't Kleen kamerkijn tot stof en gruis;
Bestelpende onder puin en steen
Het bedjen van het kind meteen.

En huivrende onder d' indruk, die
Hem 't hoofd doortrilde, 't hart doorreet,
En pijnelyk de ziel doorsneed,
Boog thands de vader hoofd en knie,
En wist van dood noch leven
Zich rekenschap te geven.
Maar 't kind, hem streelend langs de wang,
In kalme rust, vervaard noch bang,
En met een glimlach, zoo oprecht
Als z u l k een leeftijd slechts — en dan
Ook nauwlyks meer — ontspruiten kan,
Spreekt vriendlyk: „Heb ik 't niet gezegd?
„In duisternis en zonneschijn
„Zou moeder altoos by my zijn!
„Nu is zy w e l mijn hulp geweest!"...

Den vader is 't, alsof de geest
Der heilge door de halle zweeft;
De traan waarin zijn wimper zwemt,

Getuigt wat door zijn ziele beeft.
Het dierbaar kind aan 't hart geklemd,
En 't oog tot God gericht, verzaakt
Hy allen twijfel, en weerstreeft
Niet langer wat zijn borst doorblaakt
En nieuwe veerkracht geeft.
Luid schreit hy: „Ja — de moeder leeft,
„Die, schoon gestorven, dus heur lievling nog
bewaakt!"

HET DOODSKLEED.

DOOR

A. SNIEDERS Jr.

Wat zit ge daar, het hoofd op 't hart gebogen,
Als vrouw en kind om 't brood der armoê schreit?
Kom, wil de traan van 't doodsbleek aanzicht drogen,
En snel 't getouw, de vlugge spoel bereid!
Neen, neen! de moed mag u nog niet begeven,
Al wandelt gij reeds op den grafkuil-rand!
Gij moet met ons eerst nog een doodskleed weven,
Een doodskleed voor ons Vlaandrenland.

Het zij zoo blank als 't sneeuwkleed van den velde:
Zoo lang, zoo breed als Vlaandrens wapen troont,
Van waar het praalt aan 't blauwe nat der Schelde,
Tot waar de zee haar golf met schuim bekroont.
Gij moogt nog niet op 't veege stroobed sneven!
Er is nog werk, zelfs voor een kinderhand!...
Wij moeten saam eerst nog een doodskleed weven,
Een doodskleed voor ons Vlaandrenland.

Hoort gij den storm door onzen hutwand loeien?
Hij blaast den gloed van 't vonkend loover uit;
Hier mag geen glans, geen levenswarmte gloeien!...
Hoort gij zijn stem, die als een doodsklok luidt?...

De tijd genaakt!... Wilt u aan 't werk begeven!
De draaiwind graaft den grafkuil reeds in 't zand!
Wij moeten saam nog eerst een doodskleed weven,
Een doodskleed voor ons Vlaandrenland.

Hebt gij geen vlas?... Zijt gij niet rijk, gij armen?...
Gaat, wroet in 't graf, en rooft der dooden tooi;
Het kleed, dat nooit de weduw kon verwarmen,
Ontrukt den wees die koude lompenplooi.
Al moet de traan, de bloeddrup daarop kleven,
Ontpluist haar snel met uw verdorde hand...
Wij moeten saam het wijde doodskleed weven,
Het doodskleed voor ons Vlaandrenland.

Hebt gij nog moed om bij het werk te zingen?..
Zingt dan een lied, dat dreunt door Vlaandrens schoot!
Hoort gij het reeds van 't stroobed opwaarts dringen?
Men heft het aan: 't is 't reutlen van den dood!...
Welaan! in koor dat doodslied aangeheven;
De spoel gesnord, met vaste en kracht'ge hand.
Europa dreun' by 't zingen, en by 't weven
Van 't doodskleed voor ons Vlaandrenland.

Het dreun', het dreun' van 't Zuiden tot het Noorden,
En de aarde beev' — de zee brui's hemelhoog!
Het siddrend volk kniele aan de verste boorden,
En heffe ontzet, verbleekt, het smeekend oog.
Het zie èn troon èn gouden schepter beven;
Het hoor' een stem weergalmen langs het strand:
„Een volk zingt daar, bij 't onverpoosde weven
„Van 't doodskleed voor een stervend land!"

Geweefd! Geweefd! Laat snel de schietspoel slingren!
Maar hoe! zij valt... en toch, toch dreunt het lied!...

Hebt gy geen kracht meer in uw dorre vingren? ..
Gij wankelt!... Ach, het aaklig leven vliedt!
'k Zie aan den grond den laatsten kus u geven;
'k Zie 't lijkental daar moedernaakt op 't strand!
God! laat de sneeuw daarop een doodskleed weven!
Erbarming, God! voor Vlaandrenland! [1])

[1]) Dit dichtstuk werd vervaardigd in Januari 1848, een droevig tijdperk in de geschiedenis van het hedendaagsche Vlaanderen.

BLINDE JASPER.

DOOR

L. F. J. HASSELS.

Moeder Martha, neergebogen
Onder dubblen last van rouw,
Zat zoo vaak met schreiende oogen,
De arme, droeve weduwvrouw!
Wat haar moed en troost moest geven —
't Eenigst en beminde kind —
Deed haar voor de toekomst beven:
Jasper, 't arme schaap! was blind.

Morrend mocht zij wel eens vragen,
Met terneergedrukte ziel,
Waarom zij dien last moest dragen,
Die haar zoo ondraaglijk viel?
Waarom zij een deel moest krijgen,
Dat haar moederharte brak?
Maar de schaamte deed haar zwijgen,
Als de kleine Jasper sprak;

Als hij onder 't netten knoopen,
(De arbeid voor het daaglijksch brood)
Zei: „Och, sla nog 't Boek eens open,
„Dat u troost in lijden bood.

„Hebt gij 't mij niet voorgelezen,
„Dat de Schepper van 't heelal
„Steeds een vader voor de weezen
„Is en altoos blijven zal?

„Gij ziet alles om u henen,
„Wat ik slechts *gevoelen* kan.
„Hoort gij mij ooit morrend weenen?
„Moeder! waarom schreit gij dan?
„Kan de liefde u zorgen baren,
„Als ge op God uw hope stelt?
„O! gij weet, dat zelfs mijn haren
„Door Gods liefde zijn geteld.

„'t Wordt door velen vaak vergeten,
„Licht tot eigen schâ misschien,
„Dat de zienden 't nimmer weten,
„Dat wij blinden, *helder zien.*
„'t Zonlicht schijnt in onze zielen
„En verleent ons daar 't gezicht,
„Als wij biddend nederknielen
„Voor de bron van alle licht."

Als die balsemdrupplen vloten
In het bloedend moederhart,
O! dan werd er troost genoten,
Heulsap voor de felste smart.
Dan mocht Martha 't ondervinden,
Bij haar pijnelijk gemis,
Dat er zeker voor de blinden
Nog een andre wereld is.

Jaren zijn daar heengevloden:
Martha sloot reeds de oogen toe

En rust onder kerkhofzoden,
Van het rustloos zorgen moe,
Maar zij ging in kalmen vrede,
Vrij van wreveligen rouw,
En nam de overtuiging mede,
Dat de Vader zorgen zou.

Wat zou Jaspers troost nu wezen? —
Hoor, daar galmt zijn daaglijksch lied:
„Die de blinden heeft genezen,
„Hij vergeet mij, blinde, niet!"
Blinde met uw grijze haren,
Die de ware zielsrust smaakt,
Ach, dat wij zóó ziende waren,
Als de nacht des doods genaakt!

VAN DIK HOUT ZAAGT MEN PLANKEN.

door

W. J. VAN ZEGGELEN.

(Met een plaat.)

Aan d'oever van het kreekwater staat
Daar paart zich soms een vroolijk lied
Aan dofle houtzaagklanken,
Ter molen uit van Langen Hein,
En ieder kent het slof-refrein:
Van dik hout zaagt men planken!

Al sjokt Hein in een grauwen kiel,
Daar gloeit iets warms hem in de ziel:
't Heeft iets van diebtvuurspranken.
Soms, of hij ook een wijsgeer was,
Brengt hij zijn deuntje mooi van pas:
Van dik hout zaagt men planken.

De Burgemeester is een Piet;
Aan 't hoeltje, dat zijn oom hem liet,
Heeft hij 't gezag te danken;
En als hij met zijn boeier vaart,
Dan hoort hij, als hem Hein ontwaart:
Van dik hout zaagt men planken!

VAN DIK HOUT ZAAGT MEN PLANKEN.

DOOR

W. J. VAN ZEGGELEN.

(Met een plaat.)

Aan d' oever van den krommen vliet,
Daar paart zich soms een vroolijk lied
Aan doffe houtzaagklanken,
Ter molen uit van Langen Hein,
En ieder kent het slot-refrein:
Van dik hout zaagt men planken!

Al sjokt Hein in een grauwen kiel,
Daar gloeit iets warms hem in de ziel:
't Heeft iets van dichtvuurspranken.
Soms, of hij ook een wijsgeer was,
Brengt hij zijn deuntje mooi van pas:
Van dik hout zaagt men planken.

De Burgemeester is een Piet;
Aan 't boeltje, dat zijn oom hem liet,
Heeft hij 't gezag te danken;
En als hij met zijn boeier vaart,
Dan hoort hij, als hem Hein ontwaart;
Van dik hout zaagt men planken!

Ook Bram, het baasje van de buurt,
Die 't beste vee naar England stuurt,
Bram grinnikt bij Heins klanken,
Als Bram, bezilverd en begoud,
Met vrouwlief naar de kaasmarkt sjouwt:
Van dik hout zaagt men planken.

Of als Hein in het najaarsweer
De brakken van den Ambachtsheer
Door jachtkoorts hoorde janken,
En als dan 't heerschap 't blessenspan
Naar 't jaagveld ment, dan hoor wie kan:
Van dik hout zaagt men planken!

Hein heeft een woning klein maar net,
De gevel is met groen bezet:
Klimop en wingerdranken;
't Gaat in die woning vroolijk toe,
En oud en jong zingt wel te moê:
Van dik hout zaagt men planken!

Al leeft de kerel van den wind,
Toch heeft een armen buur of vrind
Hem vaak veel goeds te danken;
En als Hein wel eens dubbel gaf,
Dan ging hem 't lied nog blijder af:
Van dik hout zaagt men planken.

Doch toen hij laatst een tweeling kreeg,
Was 't wel of 't oude zaaglied zweeg,
Maar — zorg week dra voor danken;
En toen de schrik was doorgestaan,
Ging 't met den zang van nieuws af aan:
Van dik hout zaagt men planken!

O, dat de Schout, die rijke Piet,
Dat Bram, die zoo volop geniet
In weelde en spijs en dranken,
Dat de Ambachtsheer met blessenspan, —
Dat elk zoo dankbaar zingen kan:
Van dik hout zaagt men planken!

De rijkdom zetelt in 't genoeg,
En arm is hij, die meerder vroeg,
En weinig weet te danken.
De zucht naar meer drukt dikwijls zwaar,
Ik houd het met den molenaar,
Zijn dik hout en zijn planken.

BACH TE DRESDEN.

DOOR

A. J. DE BULL.

Hij zat in 't hoekjen van den haard,
Die goede vader Bach,
Wreef vergenoegd den grauwen baard
En zag met blijden lach
Zijn kindren om den disch geschaard
Aan d' avond van den dag.

't Was hoogtijd in den kleinen kring,
Een deugdlijk feest voorwaar:
Een lang afwezig lieveling,
Die voor de Kunst naar Frankfort ging,
Was weergekeerd van daar.
Wat moeder aan haar Philip hing, —
En vader Bach met haar!....

Rein ging hij weg, rein kwam hij weer;
En sloeg hij 't wakker oog
Nog even vrij op als weleer,
Nu hij, na zoo lang afzijn, weer
In de ouderarmen vloog, —
Ook vader sloeg den blik niet neer,
Maar zag vol dank omhoog.

„Op u alleen is 't wachten thans,
„Heer Cantor!" sprak zijn gâ,
En keek de tafel met een glans
Van vergenoegdheid na.
Zij schoof den zetel aan haars mans,
En ieder zat weldra.

Hoe geurig dampte 't kalfsgebraad!
Hoe krachtig schuimde 't bier!
Daar werd gegeten en gepraat
Door ieder als voor vier;
Zoo werd het zoetjes aan reeds laat.
Wie denkt ook hoe de wijzer staat
Te midden van 't pleizier?

Daar klinkt een hoefslag in de straat
En toen geschreeuw, getier:
„Hier woont de Cantor, kameraad!
„Hier moet je zijn, koerier!
„Stijg af, — en als je binnen gaat,
„Laat dan je paard maar hier!"

En onder algemeene pret
Om zulk een meesterlijken zet,
Verlaat de renbò 't schuimend ros,
Wringt barsch zich uit den volkshoop los,
Laat allen, naar hem gapend, staan
En stapt op 's Cantors woning aan.

„'t Geldt waarlijk mij," roept vader Bach
En kijkt eens door een kier.
„De spreuk: hoe later op den dag
„Hoe schooner volk — geldt hier.
„Wat of dat nu beduiden mag...?
„'t Lijkt wel een hofkoerier."

Wat opstand in den kleinen kring,
Toen, na herhaald geklop,
De huisdeur eindlijk openging, —
Wat keken ze allen op....
Ja waarlijk, 't was een hofkoerier; —
Hij zet een hooge borst
En rijkt aan Bach met eedlen zwier
Een welverzegeld blad papier,
Uit naam van Saksens Vorst.
Hij dringt op spoedig antwoord aan
En blijft toen onbeweeglijk staan.

Bach neemt en leest; — en naar het schijnt
De zaak is van gewicht.
De huiselijke trek verdwijnt
Van 's Cantors aangezicht....
't Schijnt plotsling door den geest bestraald,
Die, als hij 't orgel speelt,
Bezielend op hem nederdaalt
En wonderkracht bedeelt.

Hij overdenkt geen oogenblik,
Maar andwoordt kort en vast:
„Meld aan uw Vorst en Heer, dat ik
„Voldoen zal aan zijn last."

De bô vertrekt. — Nauw zijn ze alleen
Of daadlijk dringt zich groot en kleen
Nieuwsgierig om den Cantor heen
En ziet hem vragend aan:
„Wat was het, vader? Zeg ons toch,
„Wat meldt die bô zoo laat u nog?...." —

„Ik moet naar Dresden gaan," —

Is 't antwoord.

— „Hebt gij dat beloofd?
„Die reis in dit saizoen!"....
Herneemt de vrouw en schudt het hoofd,
„Dat zult ge toch niet doen?" —

— „Zoo waar ik leef en Bach heet, — ja!" —
— „Maar, ach, waarom toch?" zucht zijn gâ;
„Wat trekt u naar dat hof?
„Hier toch hebt ge al wat gij begeert,
„Gij wordt bemind, gevierd, geëerd". —

— „O, 't is om goud noch lof,"
Zegt Bach, „dat ik het aanmaan; maar
„Uit duren plicht! God roept mij daar;
„Hem mag ik niet weêrstaan!
„En op Zijn hulp vertrouwend, zal
„Ik naar die stad van Belial,
„Dat weeldrig Dresden, gaan.
„O 'k zal die dooven" — vaart hij voort,
Terwijl zijn oog van geestdrift gloort —
„De Godsstem doen verstaan. [1])
„De Keurvorst, wulpsch als heel zijn stoet,
„De Keurvorst wil mij hooren. — Goed!
„Gebeure wat er mag....
„Ik zal hem grijpen in 't gemoed,
„Hem en zijn dartel hofgebroed,
„En stollen zal ze 't zondig bloed,
„Als ware 't oordeelsdag!"

[1]) Bach noemde het orgel „die liebe Herr-Gotts-Stimme".

II.

En Dresdens hoofdkerk kan de scharen niet omvangen,
Die, vurig hakend naar een nieuw genot,
Zich daar verzaamden en verdringen, vol verlangen; —
En niemand denkt in 't bedehuis aan God!...

't Schijnt eer een schouwburg, waar men lacht en praat en fluistert;
Men denkt alleen aan Leipzigs Cantor Bach, —
Die door zijn groot talent Itaaljes roem verduistert
En nu de held moet worden van den dag. —
Of lokt en lonkt en vleit, prijst en misprijst de schoonen;
De hoflucht schijnt den wierookwalm te sterk...
Men wedt hoe rijk de vorst den kunstnaar zal beloonen,
En — de ijverzucht sluipt door de Christenkerk!
Men zegt: Bach heeft zelfs de eer van aan het Hof te komen
Geweigerd tot besparing van zijn kracht.
Doch weer een ander heeft met zekerheid vernomen,
Dat hem die gunst nà 't orgelspel eerst wacht....
Inmiddels is de vorst den tempel ingetreden
Door al den luister van zijn hof omstraald....

Maar Bach heeft al dien tijd in eenzaamheid gebeden —

De Heilge Geest is op hem neergedaald!.....

Daar zit de Keurvorst, die, om Polens troon te erlangen
En door zijn heerschzucht blind gemaakt,
't Geloof van Luther heeft verzaakt,
Om Romes kerkleer aan te hangen.
Reeds nijgt de trotsche kruin naar 't graf,
Maar nog lei hij het kleed der zonde,
Den ouden, boozen mensch niet af.

Zie, hoe wellustig hij in 't ronde
Zijn blikken gaan laat!... Met een lach
Verhaalt hij aan zijn gunstelingen
Wat hij daar schoons, bekoorlijks zag;
En om zich in zijn gunst te dringen,
Voert straks wellicht een hoveling
Het voorwerp van zijn welbehagen,
Door duizend listen, duizend lagen,
In den rampzaalgen tooverkring,
Waarin reeds zooveel schoons verging!....

Zie, wat boosaardig welgevallen
In 't ongeduld der honderdtallen,
Die met onafgewend gelaat
Den wenk verwachten, vol verlangen,
Waarop de kunstnaar aan zal vangen....
Daar klinkt in 't eind zijn machtwoord: „Gaat!"
En nauwlijks is die last gegeven,
Of twee der vlugste pages zweven
De breede trap op naar het koor:
En heel de schare is louter oor....

Daar ruischen de allereerste tonen:
Een hooge blos verwt aller koonen,
Verrukt ziet men elkander aan, —
Want zoet en lieflijk zijn de akkoorden,
Betoovrend als het licht der maan
Op zilvren stroomen... O, geen woorden
Vertolken 't zacht, verteedrend schoon
Van 's Cantors weeldrige' orgeltoon...

Hij dompelt ze als in zoete geuren,
De schare, die geen kracht meer heeft
Zich uit den tooverslaap te beuren,

Of uit den cirkel, waar ze in zweeft
En wellust ademt, los te scheuren —
En aan 't genot zich overgeeft....
Maar eensklaps dreunt de boetbazuin,
Gelijk de donder door de bergen,
Of als een stemme van hun kruin:
„Hoe lang zult gij den hemel tergen?"

En alles schrikt geweldig op;
Maar nauwlijks van dien schok bekomen,
Daar wordt het hoongelach vernomen
Der hel: — de doodsangst stijgt ten top....

De schare weet niet waar te vluchten, —
De helsche geesten schaatren voort...
God! hoe hartbrekend zijn de zuchten,
Die 't oor de onzaalgen slaken hoort.

En wilder, wilder, niet te stillen
Is 't hellekrijschen naar haar buit....
Verdoemden jammeren en gillen
Daartusschen hun vertwijfling uit.

Nu doet een schoone mis zich hooren, —
De schaar herademt, — maar meteen
Verheft zich tandgeknars, geween,
Niet min ontzettend dan te voren.
De mis houdt aan... De helsche koren,
Zij brullen woedend er doorheen....

Wat gruwbre strijd wordt daar gestreên!....
De wélbekende klanken smoren....
Zal dan de hel verwinnen?....
Neen!

Een andre, nieuwe macht verscheen
En rukt ten strijd met frissche koren,
En overwint nu 't helsche rot, —
't Is Luthers lied, dat zich doet hooren:

„Een vaste burg is onze God!"

III.

Terwijl de schaar met heilig beven,
En als doortinteld van nieuw leven,
Den tempel had verlaten, lag
Op 't koor de brave Cantor Bach
Geknield, om Gode eer te geven
Voor den triomf behaald dien dag.

En toen hij eindlijk opstond, zag
Hij aan zijn zij den Keurvorst weenen:
„Ik ben ontvloden aan mijn stoet,
„Ik moest als boetling naar U henen...
„O 't was mij onuitspreeklijk goed,
„Dat ik de Godsstem 't oor moest leenen,
„Die gij zoo treffend hooren doet!"
Bach nam de thuisreis aan met spoed.

Nog eer een maand was heengevloden,
Werd Saksens Keurvorst opontboden,
Om — voor de vierschaar Gods te staan.
En in de lang gevreesde stonde
Wees hij, in 't aanzicht van den dood
Den priester af, die aan zijn sponde
Den laatsten troost der Kerk hem bood.
En toen hij 't hoofd ter ruste lag,
Klonk 't van zijn veege lippen: „Bach

REIZEN.

DOOR

P. A. DE GENESTET.

O droomen van mijn jeugd en van mijn langen nacht!
O zielsverlangen, dat mij langzaam doet verteren!
Ik reikhals naar den top der bergen en ik smacht,
Ik hunker naar de blauwe meren!
Ik heb al lang genoeg mijn effen pad betreên:
'k Wil rijzen, dalen, 'k wil genieten, leeren, zwerven;
Ik wil voor lange jaren heen;
Vóór ik Gods wondren heb gezien, kan ik niet sterven!

Ben ik niet moe en krank en leeg? O laat mij gaan,
Alleen vermoeinis en genot doet mij herleven;
Ik ben gevangen; 'k smacht mijn vleuglen uit te slaan
In wolken en oranjedreven.
Ach laat mij gaan! 'k Heb uit een ander Paradijs
De vleistem van een geest — mijn goeden geest — vernomen;
Voel, hoe mijn voorhoofd gloeit; laat bij der bergen ijs
Mijn dorstig brandend hart bekomen!

'k Wil leven scheppen uit uw dichterlijken schoot,
Beroemde meren! langs wier oevers schimmen waren
Van vrijheid, schoonheid en genie, als 't avondrood
Der zon van Zwitserland vast wegkwijnt in uw baren...
O God! een vloed van poëzie zal in mijn hart,
Mijn jong, mijn open hart, als balsem nederstroomen,
Van groote liefde en groote smart
En goddelijke dichterdroomen!

Naar Spanje, Spanje! 'k Wil in 't lauwe schemeruur,
Bij 't stargeflonker van twee Andalusische oogen,
D' oranjelusthof zien der toovrende natuur,
Den boog van 't Moorsch paleis, de azuren hemelbogen.
Ik wil Aranjuez, Sevilje, Burgos.... Neen!
Op afgelegen kerkhofhoeken,
Waar nooit de zon der glorie scheen,
Wil ik, o Spanje! 't graf van uw Cervantes zoeken.

En ik zal drijven in den gondel, als de nacht
Op Napels waatren daalt, als de avondwinden hijgen
Van weelde en 't golfje spreekt van Tasso's liefdeklacht,
En Harolds zangen uit den schoot der baren stijgen!
Wees gij alleen mijn gids, o wilde Fantazij!
Mijn reisplan is een lied vol grillen en verlangen,
Maar al die oorden roepen mij,
Waar rots of waterval dweept van verliefde zangen.

'k Zal reizen over zee, en dolen over de aard;
'k Wil vreemde menschen zien en dezen, verre kusten, —
Dat is een kostlijk deel des korten levens waard;
En ik moet zwerven, eer mijn zwervend hart kan rusten.

Ik moet mij sterken met natuur en bergenlucht,
Bij kunst en puin, in avonturen en gevaren!
Op dan! dit goede land ontvlucht,
Om schatten des gevoels, des geestes op te garen!

Mijn trouwe makker is gereed. Wij gaan, wij gaan,
Als vrije vooglen aan het duffe nest ontvlogen:
Laat de eerste lentestraal maar dalen uit den hoogen,
En 't lentekoor voor ons het uur van scheiden slaan!
De toekomst lacht ons aan van blauwe hemelbogen!
Het voorjaar komt! Wij gaan. Vaarwel! wij gaan aanstonds, —
Tenzij een dierbaar kind, tenzij twee sprekende oogen
Mij schreiend smeeken: Blijf bij ons!

NATUURBEELDEN.

DOOR

J. P. HEYE.

I.

WATERTULP.

Gij witte tulp! die ronddrijft op den vloed,
  Door breede blaân en spichtig lis omgeven,
Zie hoe de zon, met warmen straal, u groet,
  Of zij de kilte van uw bloemenleven
Bezielend mocht doordringen met haar gloed.

Maar neen, gij duikt in 't koele, kille nat,
  Als zocht ge daar beschutting voor die stralen,
En hult uw bloemen in 't beschermend blad,
  Als vreezend, dat die gloed, bij 't vochtig dalen,
Nu reeds uw maagdlijk hart ontstolen had.

Ach, Arme! — ras zal 't vlietend vocht der bron
  Als ijskristal uw teedren vorm omprangen ; —
Dan denkt ge, hoe veel schooner 't wezen kon,
  Als licht en gloed, in liefde, u hield omvangen,
En smeekt: (maar vruchtloos!) kom, ach kom, o zon!

II.

DAUWDRUPPEL.

O lieflijk opengaan
Van teere rozenknoppen!
O zuivre lente-traan!
O zoete balsemdroppen!
Wat praalt ge schittrend op die zachte blaân!

O lieflijk incarnaat
Van teere maagdenwangen!
O rein bedauwd gelaat,
Waarop een traan blijft hangen...
Me dunkt, dat gij dien knop te boven gaat!

III.

VLINDER.

Is het hulsel doorgebroken,
Dartle vlinder!
Waar gij lang in laagt verstoken?...
Zweeft ge, zonder boei of hinder,
Door de lucht?
Spoed u, eer de lente ontvlucht.
Om te zweven
Door de dreven,
Om te kussen en te koozen
Met de rozen: —
Och zoo kort
Is de Lente van het leven...
Spoed u, eer het Zomer wordt!

IV.

AAN ZEE.

Gij meir, dat 's hemels zonnegloed
Het eerst weerspiegelt in uw vloed,
En 't laatst die gouden stralen
Terugkaatst in verhoogden glans,
Als 't stervend zonlicht van den trans
In uwen schoot komt dalen:

O mocht gij 't beeld mijns levens zijn!...
Dat zóó der Waarheid Zonneschijn
Mij in den boezem vloeie;
Dat zóó, in leven en in dood,
Haar morgenrood en avondrood
Mijn kil gemoed ontgloeie.

ZONDER KLANTEN.

DOOR

H. BINGER.

(Met een staalgravure naar MARI TEN KATE.)

Er snerpt een kille winterwind,
De sneeuw bekleedt de barre landen,
Geen knopje glimlacht aan 't geboomt',
Al is het Paaschfeest kort op handen.

De musschen vliegen piepend rond,
Met bitter hunkerende blikken
En wroeten door de zware sneeuw
Om her en der iets op te pikken.

Daar zitten Gijs en Pleuntjen ook,
Met bitter hongerige magen,
Daar zitten zij aan de open straat
Ter prooi aan de ongenâ der vlagen.

Zij schuilen onder 't klapprend dak
Van 't wrak eens regenscherms vol scheuren,
En bièn palmpaaschjes daar te koop,
Belaan met kipjes, koek en kleuren.

ZONDER KLANTEN.

DOOR

H. BINGER.

(Met een staalgravure naar MARI TEN KATE.)

Er suerpt een kille winterwind,
De sneeuw bekleedt dé barre landen,
Geen knopje glimlacht aan 't geboomt',
Al is het Paaschfeest kort op handen.

De musschen vliegen piepend rond,
Met bitter hunkerende blikken
En wroeten door de zware sneeuw
Om her en der iets op te pikken.

Daar zitten Gijs en Pleuntjen ook,
Met bitter hongerige magen,
Daar zitten zij aan de open straat
Ter prooi aan de ongenâ der vlagen.

Zij schuilen onder 't klapprend dak
Van 't wrak eens regenscherms vol scheuren,
En bién palmpaaschjes daar te koop,
Belaan met kipjes, koek en kleuren.

MARI TEN KATE.

En broer kijkt zusjen angstig aan,
  En zusje spiedt naar alle kanten.
Zoo turen ze al, wie weet hoe lang,
  Verkleumd en flauw en — zonder klanten.

Maar ieder draaft door 't vinnig weer
  Voorbij de kleine kooplui henen,
Geen stervling wil een oogopslag
  Aan 't kraampje met palmpaaschjes leenen.

En Pleuntje slaat den blik omhoog,
  Met dikke tranen op de wangen;
Hun moeder is zoo ziek, zoo arm!
  Hoe zal zij naar hun komst verlangen.

En zuchtende schudt Gijs het hoofd
  En kijkt bedrukt naar alle kanten;
Maar ieder snelt hardvochtig door:
  Hun stalletje blijft zonder klanten.

En scherper snijdt de noordenwind,
  Het meisje kan 't niet langer harden,
Het lichte kraampje waait schier om,
  En 't regenscherm geheel aan flarden.

— Och, beste Gijs, barst Pleuntjen uit,
  Mijn voeten zijn haast vastgevroren,
Kom, stal maar in en ga naar huis,
  Want ons is geen geluk beschoren.

— Ach neen, dat 's waar! zoo weeklaagt Gijs,
  't Is voor geen schepsel uit te houên.
Ja, laten wij ons boêltje maar
  In 's hemelsnaam naar huis toe sjouwen.

— Wij zijn toch rechte stakkerds, Gijs!
God heeft met ons geen medelijên. —
— Dat schijnt wel, zus, sinds vaders dood
Behoeft ons niemand te benijên! —

Ze bergen hun palmpaaschjes op
En keeren 't kraampje tot een slede,
En binden er een lijn aan vast
En zeulen 't over 't sneeuwveld mede.

Mistroostig, spraakloos gaan zij voort,
De jonge hartjes ziek van wrevel,
En sukklen 't predikantshuis langs,
Dat huis met helderwitten gevel.

Daar blinken aan het vensterraam
Een zestal dartle kleine guiten;
Zij knikken de arme kindren toe
En tikken lachend aan de ruiten.

En Pleuntje groet ze treurig weer,
En Gijs licht eerbiedvol zijn mutsje;
Maar plotsling houdt hij stil en zegt:
— Wacht, hou eens op met trekken, zusje.

Hij neemt zijn pallempaaschjes op
En zwaait ze in 't ronde voor de klantjes.
De kinders hupplen op van vreugd
En klappen vroolijk in de handjes.

En aanstonds treedt een dienstmeid voor,
Om 't jongske naar den prijs te vragen;
En in een omzien keert zij weer:
Hij mag een zestal binnendragen.

Daar komen al de lievertjes,
Blij juichend, er op aangevlogen,
En Pleuntje valt een pak van 't hart,
De vreugde tintelt in heur oogen.

En ziet! daar is de vader zelf,
Om d' armen jongen te betalen.
Hij ondervraagt den flinken knaap,
Die nu hun lijden gaat verhalen.

— Kom, ventje, houd je maar bedaard,
'k Bezoek uw kranke moeder morgen,
En voor uw zusjen en voor u
Zal ik, na Paschen, zien te zorgen.

Maar laat wat heden u gebeurt
U voor geheel uw leven leeren,
Dat gij, wat immer u weervaar',
Nooit wanhoopt aan de hulp des Heeren.

Wie stil zit en geen klanten ziet,
Mag nimmer op zijn noodlot vloeken;
Hij waag' de kans en doe zijn best,
Om elders klanten op te zoeken.

Aanzie het minste vogeltje:
God schenkt hun voedsel om te leven;
Maar 't komt gewis van honger om,
Wanneer het aan zijn tak blijft kleven. —

PLOTSELING STERVEN.

DOOR

Mr. DES AMORIE VAN DER HOEVEN.

't Is wreed, wanneer den dood traag sluipend aangeslopen,
Den lijder in zijn huis met vreeze kwelt en hopen
En tienmaal dreigt dien eenen slag.
't Is vreeslijk lid voor lid, het lichaam af te sterven,
En maanden, jaren lang deez' aard te moeten derven,
Eer men deez' aard verlaten mag.

Maar vreeselijker nog, en meerder nog te schroomen
Is ons den vorst des doods; als hij zijn nader komen
Verborgen houdt voor ons gezicht;
En met een tijgersprong, ons aan den keel gevlogen
Eer wij zijn vuurblik zien, zijn trekken kennen mogen,
Verwinnend op zijn offer ligt.

Want schoon w' in 't einde moeten zwichten
't Is grootsch en 't past den mensch nog eens zich op te richten,
Den vijand onder 't oog te zien.
Met onverschrokken moed het afgevergde leven,
In d'uiterst ademtocht vrijwillig op te geven;
En wat hij eischt hem aan te biên.

En daar zijn banden, die wij langzaam willen slaken.
Wij bouwden tenten om ons woningen te maken,
Wier pennen vast geworteld staan.
En gruwzaam is de pijn, wanneer zijn dorre handen
Met onverzienen ruk ons scheuren uit die banden,
Het dak ons op het hoofd doet slaan.

En daar zijn zonden die wij langer wilden boeten,
En schuldenaars die wij de schuld vergeven moeten
En één die ons in schuld boet, heeft.
Wien wij reeds jaren lang vergeving moesten vragen,
Wij stelden telkens uit en spraken alle dagen,
Wij immers leven, en hij leeft! . . .

En wat is 't leven anders, dan gereed staan om te sterven,
Te wacht staan op een post, waar duizend kogels zwerven,
Te stromplen met onwisse voet,
Op 't pad, dat achter ons wegbrokkelt, tred voor trede,
En ons in d' afgrond stort met elke nieuwe schrede,
Die straks ook ons verzwelgen moet.

O! Strengelt niet te vast uw handen saâm en harten,
Gij! gij die sterven gaat! . . . dat d'onvoorziene smarten
U niet ondraaglijk mogen zijn.
En sla uw tent niet op, als waar ze een vaste woning,
Wacht hem aan d' ingang af, dien onverbeden koning,
En spreek: zie mijn, en al het mijn! . . .

Geen schuld blijf onverzoend, en onbeweend geen zonde,
Vertrouw u aan den slaap, op d' onverstoorbre sponde
Niet zonder avondbede toe.
Opdat te middernacht hij tot u in dorst dringen,
Een heilge Englenwacht uw slaapstee moog' omringen
En minder wreed hem worden doe.

Bemin alleen wat blijft, alleen wat blijft heeft waarde;
Het God'lijksch in den mensch, het hemelsch op deez' [aarde
Het onsterflijk in den sterveling.
Denk, wil en werk wat blijft, wat eens de dood aan 't leven
Gelouterd en beproefd met winst zal wedergeven
Als goud, dat door den smeltkroes ging.

Sterf! eer gij sterven moet, vrijwillig alle dagen:
Voorkom uw weerpartij, wiens komst gij niet vertragen,
Wiens arm gij niet ontwijken kunt.
Verwacht hem ieder uur, die ieder uur kan komen,
En zij elk oogenblik als uitstel aangenomen,
Als winst, die u zijn traagheid gunt.

Misschien, wanneer gij lang en rustloos hebt gezworven,
Misschien, wanneer uw hart der zonde afgestorven,
Reeds bij uw schat daarboven is.
Uw geest deez' aard te groot, zich pijnlijk voelt beknellen,
Misschien dat ongeduld u elken dag doet tellen,
Vol droeve kwelling en gemis.

Want enklen zag ik, van die weldra zijn bezweken,
Wier bleek bestorven wang en mond wel scheen te spreken
Hoe vreeslijk snel en onverwacht!...
Maar bij wien 't kalm gelaat, de glimlach op de kaken,
't Zacht toegeloken oog, en 't rustig voorhoofd spraken,
Wees welkom, 'k heb u lang verwacht!...

WILM. STEELINK.

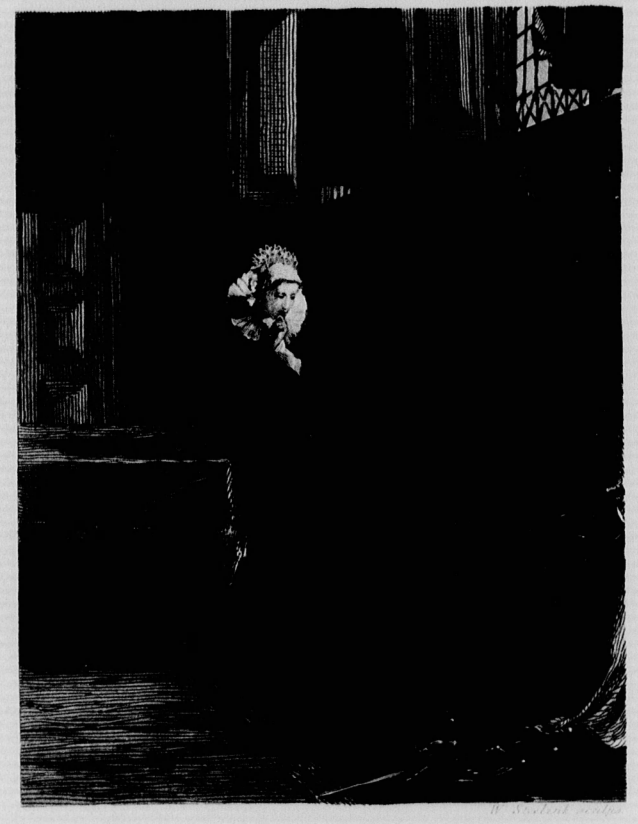

DE WEDUWE.

DOOR

FIORE DELLA NEVE.

(bij de plaat van Wilm. Steelink).

Zij heeft geweend, geleden en gebeden,
In bitt'ren rouw,
En weken lang het stil vertrek gemeden
De weduwvrouw.

En thans, — hoe schijnt 't geluk zoo ver verzwonden,
Voorbij sinds lang,
En toch de smart der wreede scheidingsstonden
Nog versch en wrang.

Hoe rijst weer voor haar oogen, mat van tranen,
Het wild visioen,
De kleppers, trapp'len luist'rend naar 't vermoeien
Der krijgsklaroen.

Hoe ziet ze op d'ochtendwind de pluimen wieg'len
In blanke praal,
En vroolijk 't gouden zonnelicht zich spieg'len
In 't blauwig staal.

DE WEDUWE.

DOOR

FIORE DELLA NEVE.

(bij de plaat van Wilm. Steelink).

Zij heeft geweend, geleden en gebeden,
In bitt'ren rouw,
En weken lang het stil vertrek gemeden,
De weduwvrouw.

En thans, — hoe schijnt 't geluk zoo ver verzwonden,
Voorbij sinds lang,
En toch de smart der wreede scheidingsstonden
Nog versch en wrang.

Hoe rijst weer voor haar oogen, mat van tranen,
Het wild visioen,
De kleppers, trapp'len luist'rend naar 't vermanen
Der krijgsklaroen.

Hoe ziet ze op d'ochtendwind de pluimen wieg'len
In blanke praal,
En vroolijk 't gouden zonnelicht zich spieg'len
In 't blauwig staal.

Een stofwolk rijst; de bonte vanen wapp'ren;
Haar hart trilt meê;
Gevleugeld volgt den stouten tocht der dapp'ren
Haar zegenbeê.

Hoe hoort zij nog de fiere rossen snuiven,
Vol oorlogsmoed, - -
Hoe ziet zij nog zijn hand ten afscheid wuiven ....
Ten laatsten groet ....

. . . . . .

En, toen de bloed'ge kamp voor land en vrijheid
Een einde nam,
En 't alles in verwinningsroes en blijheid
Ter haardsteê kwam,

Hoe hoort zij nog van ver 't gejuich genaken,
Dan ... plots'ling stil!
O, waarom thans den vollen juichtoon staken?
Om harentwil?

Nog ziet ze een droeven stoet hem binnendragen,
Met bloed bevlekt;
Een tip van 't raaf'lig vaandel opgeslagen,
Dat hem bedekt.

Nog is 't, als ziet zij 't bleeke voorhoofd weder,
Waar 't leven vlood,
Als kuste zij den mond, zoo eind'loos teeder,
Nu koud en dood.

Nog is 't als voelde zij met 't dierbaar leven,
Dat haar ontviel,
In matelooze wanhoop haar begeven
Haar eigen ziel.

Nog is 't, als kan ze er steeds niet aan gelooven,
Dat zulk een slag
Haar liefde en vreugde en alles kwam ontrooven
In éénen dag.

Nog is 't, als toeft een handdruk haar, een groete,
Die haar behoort,
Een blik nog die zijn stervensuur verzoette,
Een afscheidswoord ....

. . . . . .

En thans, — niets om haar smart aan vast te hechten,
Dan 't koude staal,
Hoe doet het haar van bloedige gevechten
Het wreed verhaal.

Hoe schijnt het haar te tergen met gevaren,
Met dood en schrik;
Haar dreigend, onverbidd'lijk aan te staren,
Met killen blik!

Hoe trekt het in 't vertrek al 't zacht geflonker,
Al 't licht bijeen,
En schiet zijn wreede stralen uit den donker
Naar 't hart haar heen.

Getroffen!... Hoop en toekomst zijn gebroken,
Geen twijfel meer...
Verplett'rend heeft de blik van 't staal gesproken:
„Hij keert niet weer!"

DE BRAND.

DOOR

J. BRESTER Az.

Wat slaapt ge zoet, wat rust ge zacht,
En droomt en twijfelt? — Ja, 't is waar!
„Brand!" dreunt het dof en schor en naar
En stoort de stilte van den nacht.
Sta op, sta op! U dreigt gevaar!
Hoor 't raatlen van de wacht!

Schuif weg het dichte plooigordijn!
Zie, alles wat uw oog ontmoet,
Het schittert in een rossen gloed,
En wederkaatst der vlammen schijn:
De brand kan niet meer verre zijn,
En dreigt uw huis en goed.

Wat nu geborgen? Wat gered
Het vlugst en veiligst, 't eerste of lest?
Waarschuw uw kindren! Zoek hun bed!
Waar zijn ze? Wek ze 't vroegst het best!
Naar hen uwe eerste schree gezet:
Wat geeft gij om de rest?

Portaal en trap vol damp en smook . . .
Wat gloeiend licht van d' eenen kant!
Ei voel: ja, heet is reeds de wand,
Door reet en voegen dringt de rook:
De naaste huizing staat in brand;
Reeds licht uw eigen ook.

„Brand!" dreunt het dof en schor en naar.
„Brand!" schreeuwt gij in uw wanhoop mee, —
Maar man noch maag genaakt de steê,
De nabuur vlucht het lijfsgevaar.
„Brand!" galmen wel de wijken mee;
Maar was hun hulp reeds daar!

Och, kwam die ras in zulk een nood!
Gij blijft met de uwen licht bewaard;
Maar wat gij hebt bijeengespaard,
't Is uw toch — uwer-kindren brood . . . .
Wij hechten ons aan veel op aard
Och, of men hulpe bood!

Maar hoor: daar rolt van verre iets aan;
Doch 't is misschien het vuur, dat suist,
De wind, die door de vlammen ruischt?
Neen, neen, goddank! het was geen waan:
Hoor! verre joelt het volk, en druischt,
En brengt de brandspuit aan.

O spoedt u, rappe mannen, spoedt!
Want hoog en hooger klimt de vlam,
En hel en heller blaakt de gloed,
Door stortend bint en deel en dam
Verzadigd niet, — neen, slechts g e v o e d;
Hij eischt, hoe meer hij nam.

O, zoo hij wat hij wenscht eens wint
Wij staan thans tot de vlucht gereed
Maar menig ouder, menig kind,
Die van gevaar noch onheil weet,
Ontwaakt eerst, als het ondier wreed
En vratig hem verslindt.

Geloofd zij God! de hulpe komt
Van linksch en rechts, van ginds en dáár.
De zuigbuis in het water plompt;
En telkens wast de dichte schaar,
Verdeelt in groepen zich en pompt,
Betwist het werk elkaar.

Laat in, laat in dien wilden stoet,
Op gangen, trappen en portaal —
Zij 't ook met ongevaagden voet,
Ruw in gebaren, ruw in taal.
Laat in, laat door: zij hebben spoed,
En gruwen van gedraal!

Daar klautren zij op nok en kap,
Of wagen zich op lijst en goot,
En stellen onversaagd zich schrap
Aan smook en gloed en vonken bloot,
Al stort ook één verkeerde stap
Hen in een wissen dood.

En als hun hand het wapen draagt,
Het wapen, dat het vuur bestrijdt,
Als helden van den ouden tijd,
Dan wordt de vijand uitgedaagd
En, hoe hij knerst en sist van spijt,
Verdrongen en verjaagd.

Of wint hij, wat men wage of poog',
Zij deinzen noò, zij wijken traag;
Opdat men redden, redden moog'!
Wat zegt het of men 't leven waag'?
Een vonkenregen van omhoog,
Een zee van vuur omlaag!

En zie beneèn, in 't grillig licht
Van toorts en gloed, of glans der maan,
Dien onvermoeiden volkshoop aan,
Die 't zwaarste werk met lust verricht,
En meer uit ijver dan uit plicht,
De pompen staàg doet gaan.

En let eens, hoe die ijver wast,
Als nu en dan een ruwe kreet,
De roepstem van een rappen gast —
Alsof hij 't aan hun traagheid weet —
Zich om „nog water" hooren deed,
Beleedigd noch verrast.

En zie eens, hoe men ongevraagd
De have redt van u en mij,
En bergt, beveiligt aan een zij;
Niet zelden in den brand zich waagt,
De vrouwen uit de vlammen draagt,
Haar met heur kroost er bij.

Geen koele zin noch kalm beleid
Heeft hier belaagd of loos verkloekt:
Geen deernis heeft de ramp beschreid,
Die hulp in 't medelijden zoekt; —
Het was een ruwe menschlijkheid,
Die minder bidt dan vloekt.

De brand is uit. 't Volk bergt het tuig
En sleept vermoeid de spuiten heen,
Verkleumd, soms nat van top tot teen;
Toch stemmen ze in een blij gejuich.
O buig de knieën dankbaar, buig!
Het is om ons alleen!

Het is om ons, die zijn gespaard,
Met onze weelde, ons goud en goed.
Dáárvoor hun kampen met den gloed!
Der meesten hunner deel op aard',
Hun karig deel, wierd licht behoed,
Of was geen redden waard.

O buig de knieën dankbaar dan,
En zij HET VOLK u lief en dier!
Bij gloed en vloed en ijsrivier,
Dáár staat het als een eenig man:
Het waagt zich, waar 't u redden kan;
Gij hoeft geen huurling hier.

O zij het volk u dier en waard!
Het heeft nog van dien ouden moed,
Die Holland ophief uit den vloed,
En die het vrij streed met het zwaard:
Het heeft nog van dien ouden aard,
Die niet betoogt, maar doet.

O eer het volk dan, acht het groot!
Het doet zijn plicht, het heeft zijn recht:
Het dient ons als vazal noch knecht,
Het helpt ons als zijn landgenoot,
Als kameraad aan ons gehecht
In leven en in dood.

En daarom, spreek zijn rechten voor,
Bepleit voor Vorst ze, en voor Tribuin!
Verheffen wij niet trotsch de kruin,
Noch weigren wij, waar 't klaagt, gehoor.
Stelt gij zijn billijke' eisch te loor,
Het wijst u op dit puin.

De brand is uit, 't gevaar voorbij.
Wie stelde 't woeden paal en perk?
Wie bluschte 't vuur? Voorwaar niet wij;
Dat eischte ruwer handen werk;
Voor o n z e macht en heerschappij
Was 't element te sterk.

Maar wee! indien de nacht eens kwam,
De schrikbre nacht, (dat God verhoed'!)
Als 't volk eens lust had in den gloed,
En „ga uw gang!" riep tot de vlam, —
Wat waren wij een zwakke dam
Voor zulk een sterken vloed!

Wij slapen meest zoo zoet en zacht,
En twijflen nu en dan, — 't is waar, —
Maar duchten droomend geen gevaar:
Wij, steunende op onze overmacht. —
Heb lief het volk! Doe wèl de schaar;
Maar spot niet met zijn kracht

DUËLLISTEN.

Een Bragiaantjen

DOOR

J. J. L. TEN KATE.

Wat was dat een moorddadig twisten
In d'ouden, goeden tijd!
Wat voerden toen die duëllisten
Een gruwelijken strijd!

Zij kozen 't rendez-vous daarbuiten
Bij 't licht der kuische maan;
Daar deden zij de kogels fluiten:
Één, minstens, moest er aan!

Soms, vallende in elkanders degen,
Lag 't roemrijk heldenpaar,
Op 't eigen oogenblik doorregen,
Zieltogend naast elkaâr!...

In ònzen tijd! hoe wordt gants anders
Door 't edel tweegevecht
Der fijnbeschaafde tegenstanders
Het groote pleit beslecht!

DUËLLISTEN.

Een Bragiaantjen

DOOR

J. J. L. TEN KATE.

Wat was dat een moorddadig twisten
In d'ouden, goeden tijd!
Wat voerden toen die duëllisten
Een gruwelijken strijd!

Zij kozen 't rendez-vous daarbuiten
Bij 't licht der kuische maan;
Daar deden zij de kogels fluiten
Een, minstens, moest er aan!

Soms, vallende in elkanders degen,
Lag 't roemrijk heldenpaar,
Op 't eigen oogenblik doorregen,
Zieltogend naast elkaar!

In onzen tijd! hoe wordt gants anders
Door 't edel tweegevecht
Der fijnbeschaafde tegenstanders
Het groote pleit beslecht!

De gramme kampioenen blijven
Elk in zijn leeuwenhol:
Zij knorren, morren, schrijven, wrijven
Dozijnen kranten vol.

Geen degens meer, maar pennen krassen,
De Perry-staalpunt blinkt,
En plengt, soms weken lang, bij plassen,
Geen bloed, dàt nooit! maar inkt!

De strijders houden alle dagen
Terwijl hun goede cier:
Zij geven slagen, krijgen slagen
Maar — enkel op 't papier!

En juichen beide op zeekren morgen
In 't end: „Victoria!
„Die vijand is voor goed geborgen,
„Die zegt meer boe noch ba!"

Dan dringt een schaterlach van verre
Tot beider kamerkijn:
„Les gens que vous tuez, mon frère!
„Se portent assez bien."

1884.

AAN ***

IN HAAR POËZIEBOEK.

DOOR

PIET PAALTJES.

De lente lacht; de knoppen springen open,
En 't bosch trilt van der nachtegalen zang
Men kan weer dun gekleed naar buiten loopen,
En binnen is de schoonmaak aan den gang.

Doch eenzaam zit, ter prooi aan een verkoudheid,
De dichter in zijn muf vertrek, en kucht
En hoest, van dat de morgenzon haar goud spreidt,
Totdat de nachtwind langs de straten zucht.

En alle zijner jonkheids pekelzonden
Gaan dreigende voorbij zijn kranken geest,
Verbintenissen, snood door hem geschonden,
Geloften, die hij ontrouw is geweest.

Aanvanklijk onverschillig grijnzend, telt hij
Haar honderdtallen; maar in 't eind, daar schrikt
Hij doodsbleek van zijn stoel op, zóó ontstelt hij
Van 't spook, dat hem het laatst in de oogen blikt!

Wat is het voor een monster dat hem aangromt?...
Een monster?.. . Liefelijker jonkvrouw zocht
Gij vruchteloos, ook zoo gij naar de maan klomt,
Of daaldet in des afgronds diepste krocht.

Geen schooner bruin ooit wimpers overhuifden,
Geen rooder roos op poez'le wang ooit blonk,
Geen lokken glanzend blanker slaap omkuifden,
Geen klaarder stem van zoete lip ooit klonk.

En toch de dichter beeft, gelijk de stengel
Van 't wreed door wind gegeeseld oeverriet,
Hij beeft, want hij bedenkt, hoe hij die engel
Drie lange, lánge maanden wachten liet:

Liet wachten op het rijm, zoo vriendlijk dóór haar
Gevraagd voor 't Poëzieboek, veel te rein,
Dan dat de naam van zulk een zielenmoordnaar,
Als hij, daarin geplaatst had mogen zijn!

Zóó maakt ons 't kwaad geweten schrikgedrochten
Van lichtgestalten, hel van paradijs!
O dat we 't nimmermeer vergeten mochten
En allen altoos leefden *vroom* en *wijs!*

HERINNERING.

DOOR

JUSTUS VAN MAURIK Jr.

Machtige Fee,
gij, gedaald uit den Hemel,
U heb ik lief
met mijn ziel en mijn hart.
Trouw zijt ge een elk,
zelfs de kleinen der aarde,
Trouw tot den dood,
zoo in vreugd als in smart.

't Verste verleden
Wordt weer tot heden,
Schreit weer of lacht.
Wat wij verloren
Wordt weer herboren —
Dank zij uw kracht!

Mild ons omzwevend,
Brengt gij, als levend,
't Beeld voor ons oog
Van wat in 't harte
(Weemoed of smarte)
Trof en bewoog.

Nooit te vergeten
Uren, gesleten,
Ach! al te vlug,
Brengt gij milddadig,
Troostend, weldadig,
Heim'lijk terug.

Ja! aan het leven
Kunt gij hergeven
Frischheid en kracht.
Met al mijn zinnen
Zal ik u minnen,
God'lijke macht!

HET PAARD.

DOOR

DEN SCHOOLMEESTER.

Een Peerd! Een Peerd! mijn bochel voor een Peerd!
Richard III.

Een paard,
Naar den aart,
Is er nog eer dan zijn staart;
Hy doet het te voet
Net zoo gauw en zoo goed,
Als een ander te paard het doet;
En je kijkt niet om,
Of hij is al weerom.
Met niemendal op zijn rug,
Is hij bijzonder vlug;
En met iemand onder den man,
Is hij in 't loopen nog zoo'n jan,
Dat j'em met je beiên niet inhalen kan; —
Of zeg je daarop geen ja,
Loop hem dan maar eventjes na
Met je grootmama;
Want eens onder zeil
Gaat hij net als een boog uit een pijl.

Hij steekt vervolgens met meer gemak
Een heel leger dan een leger een heel paard in zijn zak,
(Gelijk de jeugd leest in dat mooie
Beleg van Penelopé en de stad van Trooie),
En draagt naderhand zelfs den Generaal
De straat nog langs in zegepraal,
Als namelijk 't beleg is voltooid.
Maar de Generaal draagt hem zelden of nooit,
Vooral niet, wanneer het ijzelt als het dooit,
Of de lieve straatjeugd met sneeuwballen gooit.
Enfin, hij heeft nooit gedaan,
Maar is nacht en dag op de baan.
Nog vangt uw levenstoorts niet aan,
Of gij ziet hem bij 't licht van de maan,
Reeds in de vigilant aan de onderdeur staan,
En om de baker en de bloemkool gaan,
Of hij trekt u met uw ouders naar 't doopen,
— Tenzij gij, qua koppig zuigeling, „liever woudt loopen
„En onderweg wat muizenkeuteltjens koopen" —
Of zeult u met de ouwelui weer naar 't stadhuis,
Met bruidlief, die al zoo rood ziet, en de bruidsuikers incluis,
Of, blijft gij, na dato, op 't Casino vernachten,
Dan staat hij, na dato, aldáár zich weer dood te wachten.
En daar is nooit een beest
In de Natuurlijke Historie geweest,
Dat zich op uw zilver bruiloftsfeest
Zoo gruwelijk verveelt als de koetsier
En dit dier.
Maar, zijn 't ballet en de bruiloft gedaan,
En de gasten reeds lang weer naar bed toe gegaan,
Dan komt hij, voor zijn pleizier, achteraan
Nog wel eens hinkend bij u aan.

Naturalisten, die dit niet verstaan,
Moeten Martinet eens opslaan.

Zoolang als een paard zoo mooi galoppeert,
Wordt hij nu en dan op een harddraverij getracteerd,
En licht met een gouden zweep, of een paar nieuwe sporen vereerd
En op kermis eens in 't paardenspel geïnviteerd,
Waar hij zijn eigen evenwel minder dan u amuseert;
Of je neemt hem 's Zondags in de narrenslee
Of in 't speelwagentjen met de familie mee.
„Bles heeft door de week zoo braaf gewerkt,
„Dat hij nu ook vrij-af krijgt:" doch zonder dat hij 't merkt.
Als 't echter, helaas! uit is met draven en hollen,
Dan loopt Bles al gauw mank onder de knollen;
De Kolonel van de platte schutterij
Klimt er met zijn handen en voeten allebei
Op parade nog wel eens over, doch hij valt doorgaans op zij.
Maar kan blind Blesjen volstrekt niet meer loopen,
Dan komt hem de Minister van Marine voor de trekschuit koopen,
En dan zelfs laat hij in den vliet
De schuit met Kapitein nog vaak in 't verschiet,
Vooral als de lijn breekt, zonder dat hij 't ziet,
En er dus, tot den passagier zijn verdriet,
Een non sequitur „volgt" in 't riet.
Zijn Excellentie weet natuurlijk niet,
Wat er in een schip, dat „van wal" is, geschiedt.
Ligt Bles eindelijk finaal op de baar,
Dan nog komt zijn paardenhaar
U te pas
In uw paardenharen matras;

En dineer je bij een Kees,
Dan eet je zijn rookvleesch.

Waar vindt men nu schier
Onder de vernuftigen op alle vier
Zoo'n nuttig en aangenaam dier,
Dat zijn plicht doet met zooveel pleizier?
En hoe komt het, dat hij zijn plicht
Zoo vlug en gehoorzaam verricht,
En dat nooit met een zuur gezicht?....
Omdat zijn grootjen hem nooit over 't paard heeft gelicht.

In een paard zijn gezin
Valt men zeldzaam over de min:
Want daar mag er nooit een in,
Integendeel: — Mevrouw zijn gemalin,
Als de baker met 't veulen
't Vertrek in komt zeulen,
Zegt reeds in 't verschiet,
Eer zij 't borstjen nog ziet.
Tot het stamhouertjen, dat Hitjen hiet:
„Neem wat in mijn aders vliet,
„Konings kinderen hebben 't niet."
Want gemelde hit,
„Waar de jeugd voor een rit,"
Vervolgt Cuvier, „zoo graag op zit,
„Is eigenlijk hun oudste zoontje in 't gelid,
„Net als het zakpistool
„Ons jong musket is, in zijn kamizool."

In dit ondermaansch gewemel
Zoekt ieder op aard een Hemel,

Doch meestal —
Helaas! — overal,
Behalve waar men zoo iets vinden zal;
Een paard is in alle geval
Nooit zoo mal:
In plaats van op fokzaal [1]) of bal,
Zoekt hij zijn Hemel thuis bovenal,
En vindt hem dan ook 's avonds op stal. —
Jeugdlief, onthou dit vooral,
Als de ondergeteekende er reeds geweest zijn zal.

[1]) De dichter bedoelt hier waarschijnlijk „Vauxhall."

DE STALBOEF.

(1358.)

DOOR

W. J. HOFDIJK.

De Oktober-uchtend lichtte pas
Op Breeroos torentop,
Toen Reynout op den stalboef schold,
En hief, het hart van toorn vervold,
De hand tot lijfstraf op.

Met kwam daar Vrouw Joanna toen
De breede trappen af:
„Och! spaar om mijnentwil den knaap;
„Zoo zoet is in de jeugd de slaap,
„Zoo bitter is de straf."

Onwillig zag Heer Reynout om,
Maar gaf haar toch een kus.
„Zoo pak u weg, gy luie dief!
„En gy, mijn zoet, heerschzuchtig Lief!
„Niet weer een inval dus."

De knapen waren ras by-een,
De rossen flux getoomd;

En straks verloor de bonte trein
Zich van het ruime binnenplein
In 't half ontblaârd geboomt.

De honden dansten aan de zeel,
De valken op den stang;
En de Edelvrouw reed fier en blij
Heur ridderlyken gâ ter zij:
Dus ging de tocht zijn gang.

En om den breeden jagertrein
Zwierf staâg de stalboef rond.
„Och, Moeder in den Hemel! wees
„Gy mijn liefs vrouwe hoedster steeds...."
Bad hy met stillen mond.

't Was spoedig, dat in 't Velser bosch
De horenklank verstierf.
De woudduif was weer lang in rust
Die, van het luid rumoer onthutst,
Om 't Wijcker lommer zwierf.

Maar in het duin van Castricom
Daar werd de hondentrein
Ontkoppeld, valk en havik rap
Ontdaan van strik en bellenkap,
En klonk het jagerssein.

Hoog wierp alreeds er de Edelvrouw
Heur eedlen wildvang uit.
Wat dreef hy cierlyk in de lucht....
Op eens — wat wil dat vreemd gerucht,
Dat half gesmoord geluid?

Daar staat de stalboef aan heur zij,
Met ongedekte kruin,:
„Mevrouw! om godswil hoor mijn reên:
„Daar is verraad rondom u heen:
„De Grauwmuts is in 't duin." [1]

„Hoe, kind! gy raast!" — „Neen, neen, Mevrouw!
„Neem 't niet als dwaasheid op.
„Ik ken 't blazoen van Bloemsteyn wel;
„En daar zijn meer nog, die ik tel
„Van gintschen blinkerttop.

„Ik zag de speeren hier en gints
„Zich naadren aan het zuid.
„O, spoed, Mevrouwe! spoed u voort:
„Nog is er uitweg om de noord —
„God weet hoe ras die sluit."

Daar schoot heur geervalk op heur hand,
Maar zonder prooi of buit.
„Mijn vogel heeft iets vreemds gezien —
„God loone u, knaap! wy moeten vliên!"
Riep zy besloten uit.

Zy stak den zilvren horen luid —
En 't groepte er om haar heen.
„Meliet! wat moet die vreemde klank?"
Dus weet haar Reynout kleenen dank;
Maar zy gaf haastig reên.

— „Waar is de knaap?" Men zag hem niet.

---

[1] Grauwmutsen heetten de Cabiljauwsgezinden, in tegenstelling met de Hoekschen, die roode kaproenen droegen.

't „Is dwaasheid, schuchter wicht!
„Wie kent den tocht, wie wist er van?"
— „Neen, Reynout! maar mijn vogel dan?
„Hy zegelt my 't bericht."

Zy bad en smeekte — hy gaf toe,
Maar met weerstrevig hart.
Zy reden door naar Castricom.
Maar, pas het zandig duinpad om —
Wie rent daar aan de vert'?

— „Daar gaat het lastpaard, dat ik mis!"
Riep Bolt de Valkenier:
„Die stalboef kent de kracht van 't ros!"
Toen borst Heer Reynouts gramschap los,
En niet te temmen schier.

Hy sloeg zijn paard met felle spoor;
't Sprong heen als in alarm.
Hy legde in d' onbesuisden draf
Zijn jachtboog aan, en schoot hem af....
Den vluchteling door d' arm.

Hy keerde weer met trager spoed:
„Terug — hy heeft zijn straf.
„Terug, ter jacht! Die hellezoon
„Ontstal den besten tijd ons schoon....
„Wat moet dat hondgeblaf?"

De doggen sloegen luid en wild
Met brak en windhond aan.
En ziet — daar rende een dichte stoet
Van ruiters met den grauwen hoed
Hun tegen op de baan.

En Reynout trok vergramd het zwaard....
Zijn gâ viel hem in d'arm:
„Voort, Reynout, voort! — Dat is geen strijd:
„Dat is u en my ter dood gewijd!"
Bad zy met stil gekerm.

Heer Reynout hief de teedre Vrouw
Toen voor zich op het ros.
„Keert, mannen! dan in gods naam!" — Snel
Ging 't dorpwaart, op het kort bevel,
Den toom gevierd en los.

De Bloemesteyner zat hen na
Met menig Cabiljauw;
De heirbaan op, den dorpsweg in,
En riep by Castricoms begin:
„Ha! 't vogelk' is in 't nauw!"

Maar... bom! —Hoor... bom! — daar klept de klok,
En seint om hulp in nood.
En Reynout jaagt met zijn gezin
Het kerkhof op, de kerkdeur in,
En kent zich buiten schoot.

„Hier — bank en schutbalk aangebracht!
„Hierby — de deur verspard!
„En dan den sterken toren op....
„Ha — van dien grauw verweerden top
„Kan lang hun macht getart!

„Maar stil.... by 't kruis! ik hoor daar strijd....
„Daar naakt ontzet — gewis!
„Dat danke ik die de torenklok

„Zoo juist en wel ter snede trok....
„Laat schouwen wie het is!"

En in den toren klepte nog
De stalboef immer voort.
Zijn rechte hing, bebloed en stijf,
Beweegloos langs het zwoegend lijf —
Zijn slinke trok de koord.

Ze stonden van het feit verstomd;
En Reynout sprak: „By God!
„My rouwt mijn haastige achterdocht;
„Maar, knaap! wat ooit één beetren mocht,
„Dat beetre ik aan uw lot."

En in het oog der Edelvrouw
Daar blonk een heldre traan:
„Laat af, arm kind! 't Is u een moord!"
Toen viel zijn hand ook van de koord,
En was zijn kracht vergaan.

Hy zonk ineen. De hooge Vrouw
Sprong d'armen stalboef by.
„Och! loone God uwe Edelheid
„De tranen, door u w oog geschreid
„Uit zooveel medelij." —

Heer Reynout klom ten toren op,
En zag van alle zij
De Castricommers aangespoed,
En riep met drift en fieren moed:
„Dien wakkren dorpers by!"

Zy stormden op 't verraadlyk rot
Der Cabiljauwen neer.
Zy joegen 't tot den hoogen dam
Van Heemskerck na — en Reynout kwam
Als overwinnaar weer.

Ze vonden Vrouw Joanna toen,
Het oog van weenen rood:
Zy lag er over 't lijk gebukt;
Zy had zijne oogen toegedrukt —
Hy stierf een zoeten dood.

OP DE CATHECHIS.

DOOR

JUSTUS VAN MAURIK Jr.

„Hoort, kindren!" sprak pastoor Van Steden
Tot 't volkjen op de Cathechis;
„Weet gij hoe de verhouding is,
„Van mij en mijn gemeenteleden?"
„Niet? Luistert dan. Stelt den Pastoor
„U maar eens als den herder voor,
„En de Gemeente, als makke schapen.
„Wat doet de Herder? — Jakob, jij!
„Die daar op 't bankje zit te slapen,
„Zeg mij: waar dient de Herder voor?"
— „Om de schapen te scheren, meneer de pastoor!"

DOODBEDAARD.

DOOR

G. H. J. ELLIOT BOSWEL.

Stil voor mij heen en kalm van aard,
Ben 'k steeds bedaard, och! doodbedaard:
En zei m' al eens het tegendeel,
Mij deert het niet; men praat zooveel.
En toch, als 'k bedenk, hoe men huichelt en liegt,
Zijn naasten belastert, de wereld bedriegt,
De Christelijke liefde verzaakt of misbruikt,
En distelen aanbiedt, waar 't bloempjen ontluikt,
Dan zou 'k dat gebroed door één slag van mijn zwaard!..
Maar — 'k ben bedaard, och doodbedaard!

Verleden Woensdag, doodbedaard,
Vraag 'k stil mijn buurman, hoe hij vaart?
„Ik vaar niet," (zegt hij) „'k loop, mijn vrind!"
En lacht, alsof hij 't geestig vindt.
Nu had wis een ander een diender gehaald,
't Gerecht hem geleverd en 't zóó hem betaald,
Of zelf zich geen meester, in 't haar hem gepakt,
Geschud en gevuistzoend, zijn borstbeen geknakt,
Zijn lenden gekraakt, hem gesmakt in de vaart!...
Ik bleef bedaard, och doodbedaard!

In 't bosch alléén, zoo doodbedaard,
Zie 'k daar een dame en heer te paard;
Zij aan zijn linkerzij en hij,
De vlegel, aan haar rechterzij. [1])
Zoo'n lompheid is laagheid, en 'k ijl dus terstond
De onbekende ter hulpe, wier rechten men schond.
„Mevrouw!" (riep 'k) „Mevrouw! ach een woordje! Deez' heer
„Is de ezel der ezels, een man zonder eer,
„Een lomperd, een vlegel, uw bijzijn niet waard!"...
Dat zei 'k bedaard, och doodbedaard!

'k Zit in de vroegpreek, doodbedaard
Te luistren, hoe men 't Woord verklaart;
Daar zie ik, dat rechts een juffrouw gaapt
En links een kindermeisje slaapt.
Nu ware ieder ander zijn bank uitgewipt,
Had beiden eens geschud of aan de ooren geknipt,
En flink haar gezegd: „Wilt ge slapen, blijft thuis,
„Maar hier zult ge waken, onchristlijk gespuis!
„Pas op, dat ge al slapend uw ziel niet bezwaart!"...
Ik zweeg bedaard, och doodbedaard!

Ik was verliefd en, doodbedaard,
Had ik mijn liefde aan háár verklaard,
Aan háár, die 'k achtte en stil aanbad,
Daar ze ook zoo'n kalm gemoed bezat.
'k Word jarig... Wat wordt mij daar 's morgens gestuurd?
Pantoffels! pantoffels! door haar geborduurd!
'k Bezie ze, bedenk me, en 'k schrijf haar: „Juffrouw!
„Wat denkt ge, dat 'k l o o n wacht voor liefde en voor trouw?

[1]) Men weet, dat dit gebruikelijk is in verband met het waaien van de a m a z o n e der dame.

„'k Verkwansel mijn hart voor geen schatten ter aard!"...
Dat schreef 'k bedaard, och doodbedaard!

Gezegend, wie maar, doodbedaard,
In lijdzaamheid zijn hart bewaart!
Want wie, als ik, vreêlievend is,
Zelfs die krijgt stof tot ergernis.
Ja ergren!... Geen dag, neen, geen uur gaat er om,
Waarin niet de wereld, baldadig en dom,
Mij aanhitst, bespot en onmenschlijk vertreedt,
Mij, die toch geen schepsel ter wereld misdeed;
Ja, 't is, of heel 't menschdom zich tegen mij schaart!...
Maar — 'k lijd bedaard, och doodbedaard!

Zoo trad ik voor u, doodbedaard,
En sprak u van mijn kalmen aard;
Een tal bewijzen voerde ik aan,
Maar 't treffendst doe 'k u thans verstaan:
Terwijl ik hier sprak, zag ik nergens in 't rond
Een sprankel van deernis bij 't geen 'k ondervond:
Hièr lachte, dààr lachte, ginds lachte men mee;
Geen traan, neen, geen zuchtje:... men lachte om mijn wee;
Mijn lijdend gemoed werd ontzien noch gespaard!...
Toch ga 'k bedaard... en... groet bedaard!

D' EELSTE VANGST.

DOOR

J. VAN DER VEEN Az.

„Betrokken lucht, en 't windje zuid:
Als ze nu niet willen bijten,"
Riep Jan Joosten driftig uit:
„Wel verbruid!
'k Zou mijn hengel kunnen smijten,
En 't verzeggen, om voortaan
Ooit uit visschen weer te gaan."

Brandend van verlangst naar buit,
Wierp de guit,
Met een heng'laars drift en ijver
Straks zijn vischsnoer in den vijver,
En stond turend, stijf en strak,
Op het effen watervlak,
Om den wellust te genieten,
— D' echten heng'laar alles waard —
Dat zijn dobber met een vaart
Pijlsnel naar omlaag zou schieten.

„Goede vangst!" klonk fluks een stem
Achter hem;

Hij blikte om.... maar als een hinde
Vlood de schoone, uit wier mond
Hij dien zoeten wensch verstond;
En de knaap, die niets beminde
Dan het wufte vischvermaak,
Kreeg een blos op wang en kaak.

„Hei, Jan Joosten! jij hebt beet.
Jongen! haal toch op, wie weet,
Welk een vangst je is beschoren!"
Maar hij had slechts oog en ooren
Voor 't aanvallig maagdelijn,
Dat zijn blikken snel ontglipte,
Toen ze in buurmans woning wipte.

„Zou ze buurmans dochter zijn?"
Riep hij uit.
„O, hoe zoet klonk haar geluid,
Zoeter hoorde ik nooit mijn leven!
Ach, 'k wilde al mijn vischtuig geven,
Mocht ik nog één enk'le maal
Luist'ren naar zoo'n teedre taal!"

Wonder was de borst te moede,
Peinzend zwierf hij d' omtrek rond,
Dacht aan snoer noch hengelroede:
't Eenigst, waar hij lust in vond,
Was, om over haar te spreken,
Die, schoon zij hem was ontweken,
Altijd nog als voor hem stond.

Loerende achter struik en heg,
Stak hij zich gedurig weg,
Of hij soms haar mocht bespieden,

Om haar groet en wensch te bieden.
Maar helaas! hij zag haar niet;
Woud en vliet
Klaagde hij zijn zielsverdriet.

„Foei, Jan Joosten! wees geen kind:
't Is geen schande, dat men mint;
Trek de drieste schoenen aan;
'k Wed men stemt in uw verlangen;
Vrijers worden ligt ontvangen;
Wie zou u doen buiten staan!"

Maar Jan Joosten, d' arme bloed!
Had geen moed,
Om zoo stout een stap te wagen;
Liever bleef hij zuchtend klagen
En verzachting in zijn druk
Van het blinde toeval vragen.
't Was hem gunstig....
Welk geluk!
Met een mandje
Aan haar handje
Keerde langs hetzelfde pad,
Aan welks rand hij mijm'rend zat,
Buurmans dochter, 't mooie Neeltje,
Vroolijk zingende uit de stad.
Welk een stem klonk uit dat keeltje!
O, hoe zuiver was die toon,
Neen, geen vogel zong zoo schoon!

Plots'ling rees hij overende.
Hoe ze schrikte, schoon ze 'em kende!
„Goeden avond!" klonk zijn groet,
En hij drong zich met een spoed,

Niet van overspanning vrij,
Schichtig aan haar linkerzij.
Hoe hij beefde van ontroering,
En weldra in geestvervoering
Woorden sprak vol gloed en geest, ...
Die ze schuchter en bedeesd
Wedersprak door blik en bede:
„Och, Jan Joosten! ga niet mede;
Hemel! zoo men ons eens zag."

„'k Gun dat ieder, die het mag,"
Sprak hij met een schalkschen lach.
— „Heusch, Jan Joosten! laat me alleen,"
Bad ze schuchter: „Och, ga heen;
't Past niet voor een eerbre maagd,
Dat ze zich aan opspraak waagt.
— O mij heugt...."
„Alles Neeltje! in eer en deugd,"
Viel hij jolig in en greep
't Mollig handje, kuste 't, kneep,
Drukte 't aan zijn hart en mond,
Zonder dat hij weerstand vond.
„Foei, gij stouterd! is dat doen?"
Vroeg ze fluist'rend....
Maar terstond
Gaf hij 't antwoord door een zoen,
Dien ze als welverdiende straf
Dubbelvoud hem wedergaf.

Had Jan Joosten kunnen gissen,
Dat er zooveel zaal'ge vreugd,
Schuilen kon in mingeneugt!
O, hij had 't lamzalig visschen
Reeds voorlang vaarwelgezegd.

Had mooi Neeltje 't ooit vermoed,
Dat het minnen was zóó zoet,
Neen zij had den armen knecht
Niet zoo lang en wreed doen zuchten,
Door hem dag aan dag te ontvluchten,
Maar zich eer aan hem gehecht
Met die reine liefde en weelde,
Die haar thans verrukte en streelde.

Straks verbonden in den echt,
Deelden ze in dien kostbren zegen,
Voor dezulken weggelegd,
Die geloovig en oprecht,
Wand'len in des Heeren wegen.
't Daaglijksch werk was beider lust,
En wanneer ze in 't uur der rust
Spraken van verleden dagen,
Mocht Jan Joosten dikwijls vragen:
„Neele, heugt je nog die stond,
Toen je mij aan 't visschen vondt,
En ik, luist'rend naar je wensch,
Plots'ling werd een ander mensch?
Heugt je dat nog?"
En wanneer
Neeltje hem dan schalks en teer
In zijn fonk'lende oogen zag,
Riep hij met een zaal'gen lach:
„D'eèlste vangst, die 'k immer had,
„Neele-lief! zijt gij, mijn schat!"

A. 2400

